

Årsmelding 2024

Arendal

Innledning

Regnskapsresultatet for 2024 for Arendal kommune endte med et negativt netto driftsresultat på 209,3 mill. kroner. I 2024 er disposisjonsfondet brukt opp, og kommunen avslutter året med et udekket underskudd på 10 mill. kroner. Resultatet er noe bedre enn forventet, bl.a. grunnet ekstra utbytte fra Å Energi og ekstraordinære bevilgninger fra staten. Resultatet vil prege kommuneøkonomien i årene fremover.

Vi lever i en urolig og uforutsigbar tid som vil medføre store endringer både globalt, nasjonalt og lokalt. Dette påvirker rammevilkårene for kommunen. I tillegg står vi overfor stor økning i antall eldre, færre barn og et høyt utenforskap. Realiteten er at kommunen sliter økonomisk, og at det vil bli noen utfordrende år fremover. Vi har for høye driftsutgifter, noe som krever store omstillinger de neste årene. Kommunen ser en økende andel innbyggere med behov for kommunale tjenester, samtidig som vi må redusere driftsutgiftene for å balansere budsjettet.

Sektoren helse og mestring gikk med 164 millioner i underskudd i 2024. Dette er viktige tjenester for innbyggerne våre, og resultatet viser at det vil bli nødvendig med store endringer i hele kommunen fremover for å få størst mulig nytte av den kompetansen og de ressursene vi har.

I følge en analyse til KS har 10 % av norske kommuner ingen midler igjen på disposisjonsfond etter 2024. Arendal kommune er en av disse. Dette gir oss store utfordringer, vi har ingen økonomisk buffer. Vi har et stort investeringslån på over 5 milliarder, som gjør kommunen sårbar, særlig med det høye rentenivået. Arendals gjeldsnivå er betydelig over sammenliknbare kommuner.

I 2024 har det vært stort fokus på kostnadskontroll i alle sektorene bl.a. gjennom innkjøpskontroll og ansettelsesstopp. Det ble varslet en større nedbemanning for å redusere driftskostnadene.

Resultatet for 2024 viser at ingen av kommunens vedtatte handlingsregler er oppnådd. Handlingsregler skal sikre god økonomisk styring, slik at den er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Slik tallene viser for 2024 er den økonomiske situasjonen svært krevende, og det vil bli nødvendig med store omstillinger og strukturendringer for å få til en bærekraftig økonomi framover.

Børge Toft

Kommunedirektør

Utviklingstrekk og måloppnåelse

Om årsrapporten

Årsrapporten gir en oversikt over kommunens økonomiske resultat for 2024 og beskriver hva kommuneorganisasjonen har gjort og oppnådd i året som har gått.

Prioriteringer og tiltak for 2024 ble vedtatt i handlings- og økonomiplanen for 2024-2028. Som bakgrunn for prioriteringene, lå de viktigste utviklingstrekkene for kommunen og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel.

I løpet av 2024 har kommunen jobbet fram en ny kommuneplan samfunnsdel som ble vedtatt i februar 2025. Denne årsrapporten tar utgangspunkt i den nye planens satsingsområder og mål.

Visjon og verdier

Arendal kommunes visjon er:

- Livskvalitet og bærekraftig vekst - sammen skaper vi fremtiden

Visjonen vår skal gi oss retning og samle politikere, ledere og ansatte. Den skal også bidra til at vi tar riktige valg og beslutninger for å nå de målene vi setter oss.

Dette er våre verdier:

- Mennesket først
- Ambisiøs
- Langsiktig

Verdiene våre gjelder for alt vi gjør. De er plattformen vi står på. Vi skal sette mennesket først samtidig som vi våger å være ambisiøse og tenke langsiktig.

Satsingsområder

FNs 17 bærekraftsmål er grunnmuren for alt vi gjør i Arendal og satsingsområdene vi har satt oss bygger på disse.

Satsingsområdene dekker kommunens roller som tjenesteleverandør, samfunnsutvikler og lokaldemokratisk arena og er basert på kommunens visjon. De gjelder for alle sektorer og stabsenheter i kommunen. I denne årsrapporten vil sektorene beskrive hva de har gjort og hva de har oppnådd innen hvert satsingsområde.

Dette er våre satsingsområder:

- Livskvalitet
- Bærekraftig vekst
- Tillit og demokrati

For at vi skal lykkes i vårt samfunnsoppdrag, må kommunens organisasjon rigge seg på en solid og nytenkende måte. Vi skal være en samskapende og fremtidsrettet organisasjon. Vi er avhengig av

økonomisk bærekraft for å sikre gode tjenester, vekst og utvikling. Stabsenhetene har et særlig ansvar for å tilrettelegge på disse områdene og beskriver dette under satsingsområdet:

- Fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon

Er vi på rett vei?

I innledningen til denne årsrapporten beskriver kommunedirektøren et alvorlig bakteppe. Utviklingstrekkene viser at verden, Norge og Arendal har flere utfordringer som preger arbeidet og setter rammer for handlingsrommet.

I dette kapittelet beskriver vi de viktigste utviklingstrekkene for 2024 innen hvert satsingsområde. Vi presenterer utvalgte indikatorer som gir en status på viktige områder for Arendal kommune. Hver sektor vil gi en mer detaljert beskrivelse av status og utvikling på sine tjenesteområder.

Livskvalitet

Kommunen bidrar til innbyggernes livskvalitet gjennom å sikre en god oppvekst, fellesskap og arbeid for alle og bærekraftige helsetjenester for de som trenger det.

Våre hovedmål

- Barn og unge har det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden
- Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning
- I Arendal har alle en trygg og god bolig
- I Arendal har eldre god helse som følge av forebyggende innsats
- I Arendal er alle trygge og inkludert i samfunnet
- Vi har tilpassede og bærekraftige helse- og omsorgstjenester

Utenforskap og økte helse- og omsorgsbehov er to av de største utfordringene i Arendal. Flere er utenfor samfunns- og arbeidslivet i Arendal enn ellers i landet. Dette er alvorlig både for den det gjelder og for hele samfunnet. Her viser vi utviklingen på noen utvalgte indikatorer.

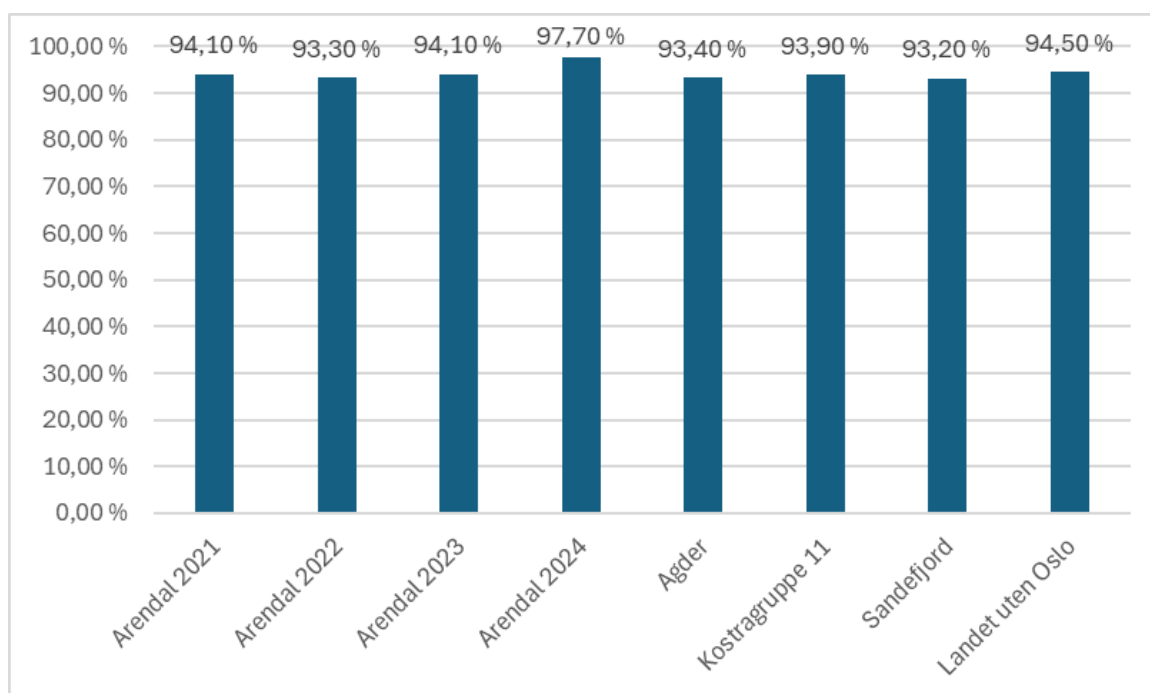
Barn og unge

Kommunen har et mål om at alle barn går i barnehage. Dette er en viktig satsing fordi det er med på å utjevne sosiale forskjeller. Grunnskolepoeng gir en indikasjon på om vi har lyktes med at barn og unge har det bra. Dette er viktig for gjennomføring i videregående skole.

Tallene under hentes fra de reviderte KOSTRA-tallene for 2024. Arendal er i KOSTRA-gruppe 11 sammen med kommuner på lik størrelse. Vi sammenligner oss derfor med denne gruppen.

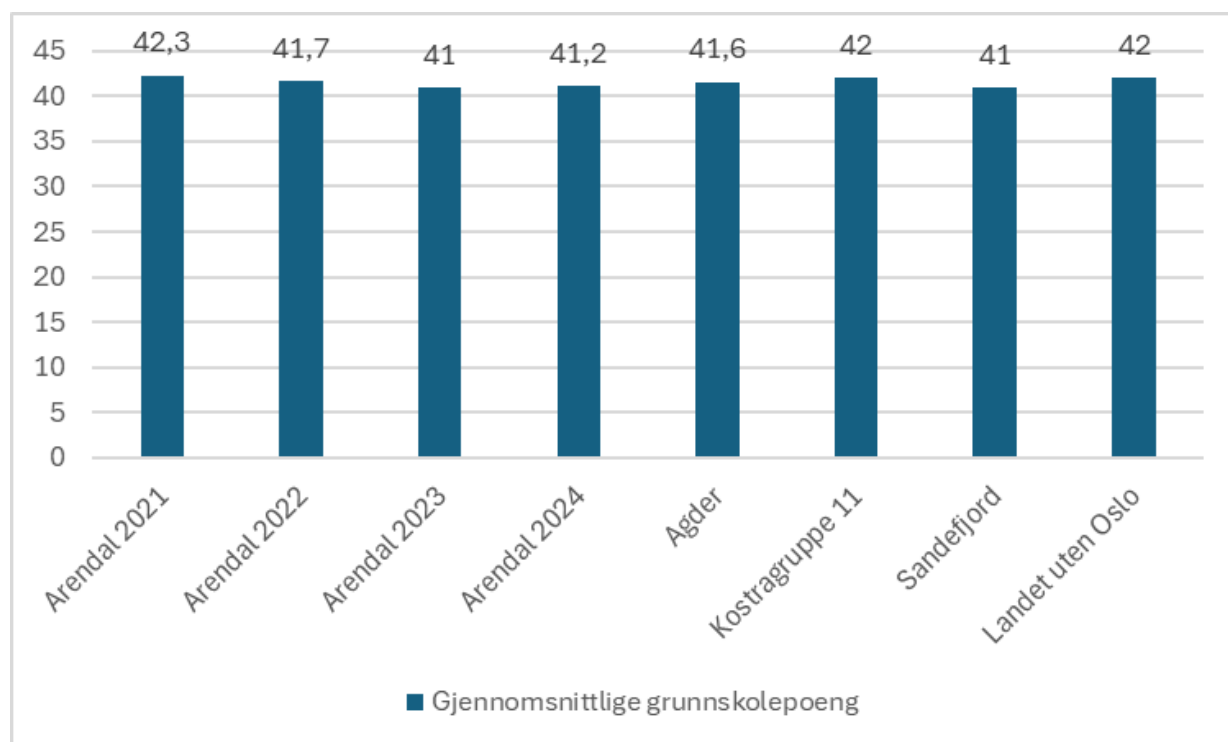
Arendal har over tid hatt en høy andel som går i barnehage. I 2024 økte denne til 97,7% mot tilsvarende 93,3% i 2023. Arendal ligger høyere enn alle sammenlikningsgruppene. Andelen minoritetsspråklige barn som går i barnehage ligger på 20,6%, noe som er høyere enn i resten av Agder, men på linje med de øvrige sammenlikningsgruppene.

Andel barn 1-5 år i barnehage i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)

Gjennomsnittlige grunnskolepoeng

Arendal har lavere gjennomsnittlige grunnskolepoeng enn KOSTRA-gruppe 11. Det er et mål at kommunen har et høyere poengsnitt enn landet, og kommunen ligger noe bak dette målet.

Innenforskap

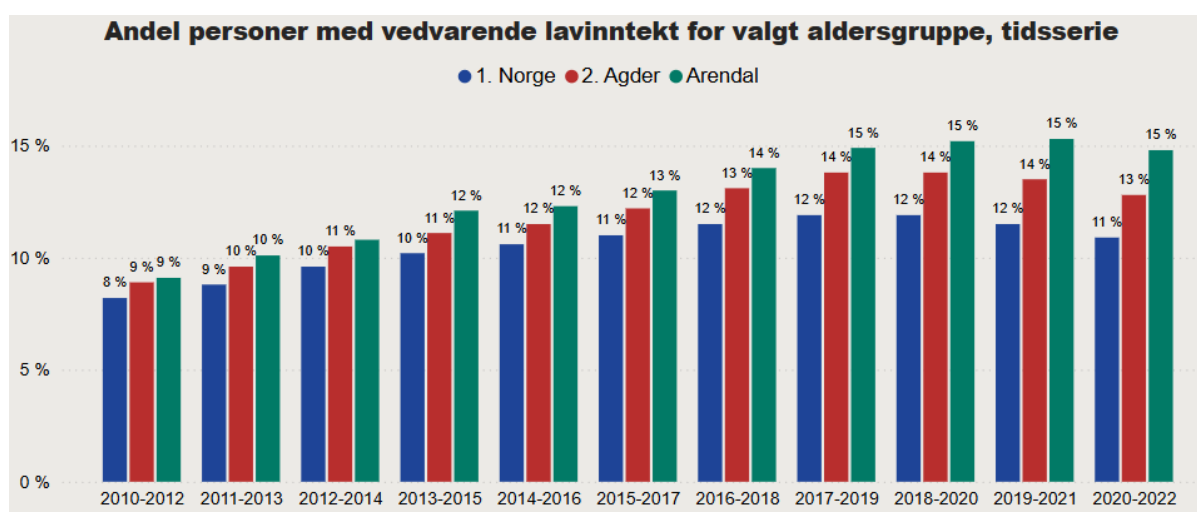
Arendal har som målsetting at alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning. Tallene under viser at det er altfor mange som står utenfor samfunnet i Arendal.

Andelen av befolkningen som er 15-29 år og som verken er i arbeid, utdanning eller arbeidsmarkedstiltak (denne gruppen omtales som NEET) var på 11,7 % i 2023 for Arendal. For Agder var andelen 10,5 % og for landet 9,9 %.

Lavinntekt gir en viktig indikasjon på levekårsutfordringer. Tallet viser antall personer som bor i husholdninger med inntekt under 50 % og 60 % av kommunal medianinntekt over en treårsperiode. I Arendal levde 11,6 % av innbyggerne i vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022. For Agder var andelen 11,1 % og for landet 9,8 %. I aldersgruppen 0-17 år er andelen 14,8 % i Arendal mot 12,8 % på Agder og 10,9 % i Norge.

Tallene for Arendal viser en liten nedgang fra 2019-2021 til 2020-2022, men andelen som lever i lavinntekt i Arendal er fortsatt urovekkende høy.

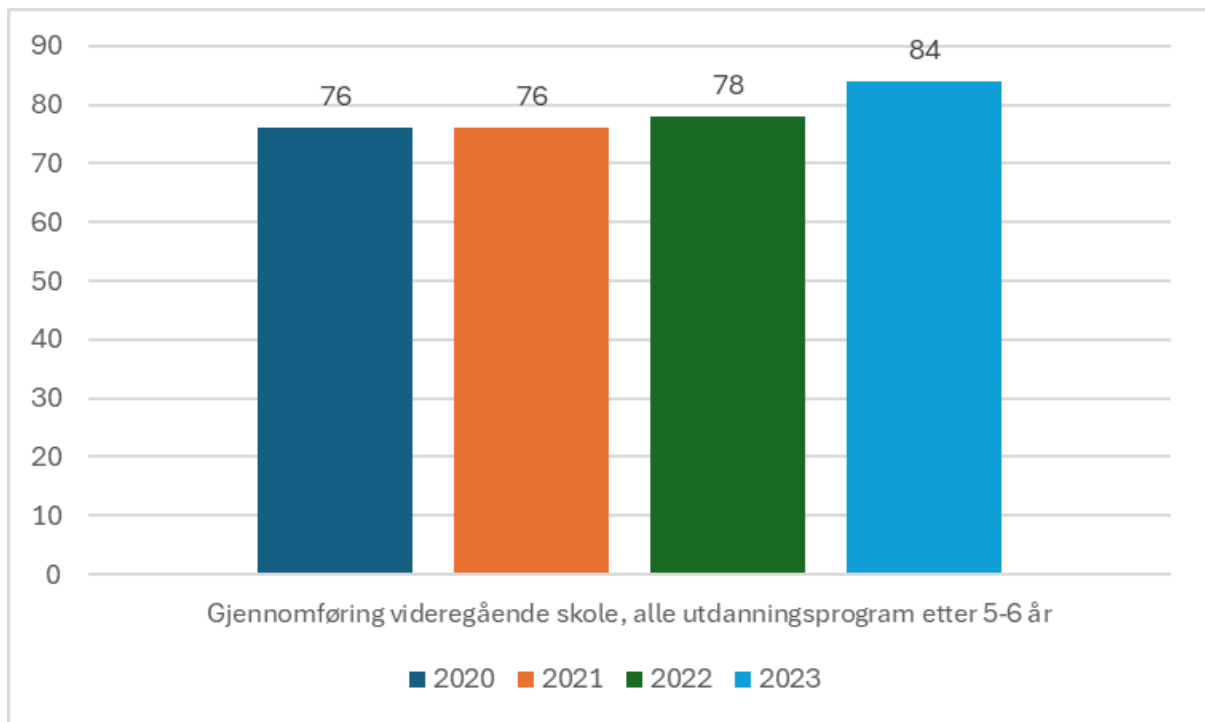
Andel personer fra 0-17 år med vedvarende lavinntekt

Kilde: Agdertall

Gjennomføring videregående skole i Arendal

Det er en gledelig økning i de som gjennomfører videregående skole etter 5-6 år fra 2022 til 2023. Fullført og bestått videregående opplæring er en av de viktigste forutsetningene for å delta i arbeids- og samfunnslivet og for å unngå utenforskap både i dagens og i fremtidens samfunn. Fullføringsgraden for elever med bostedsadresse i Arendal er på 84% i 2023, noe som er på nivå med Agder og høyere enn landssnittet.

Kilde: Agdertall

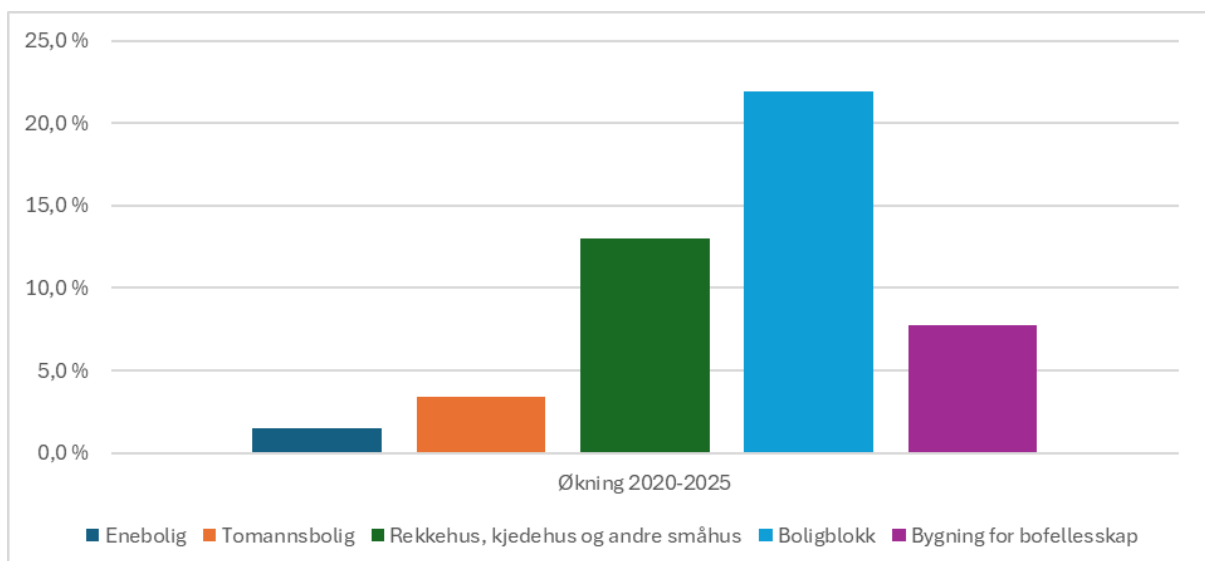
Boliger - antall og boligtype

En trygg og god bolig er en forutsetning for god livskvalitet. Det er viktig med nok og riktige boliger til de som skal bo i kommunen vår og nye innflyttere.

Kommunen har som mål at det bygges 500 boliger i året. I 2024 ble det bygd 213 boliger og kommunen er dermed et stykke fra målet.

I tråd med nasjonale føringer og behovet for fortetting, så ser vi at det i Arendal er størst økning i bygging av blokker og rekkehus i perioden 2020-2025.

Endring i boligtyper fra 2020-2025

Endring i boligtyper fra 2020-2025 Kilde: SSB

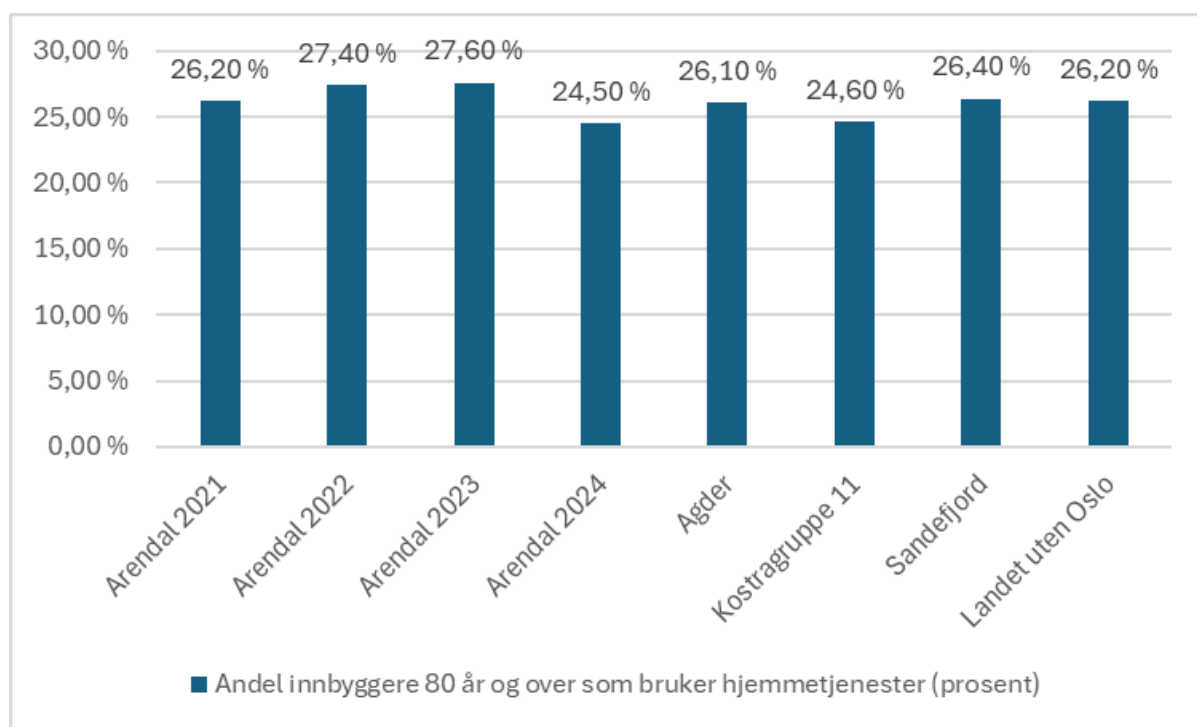
Helse og mestring

Det er økt press på tjenester innen helse og mestring. Dette skyldes blant annet flere eldre og flere yngre med store tjenestebehov. Merforbruket i tjenestene i 2024 var høyt og det er krevende å tilpasse driften til det økte behovet.

Arendal har en høyere andel innbyggere over 80 år på institusjon enn sammenlikningsgruppene, bortsett fra landet uten Oslo. Samtidig har andelen i Arendal gått ned i perioden 2021-2024.

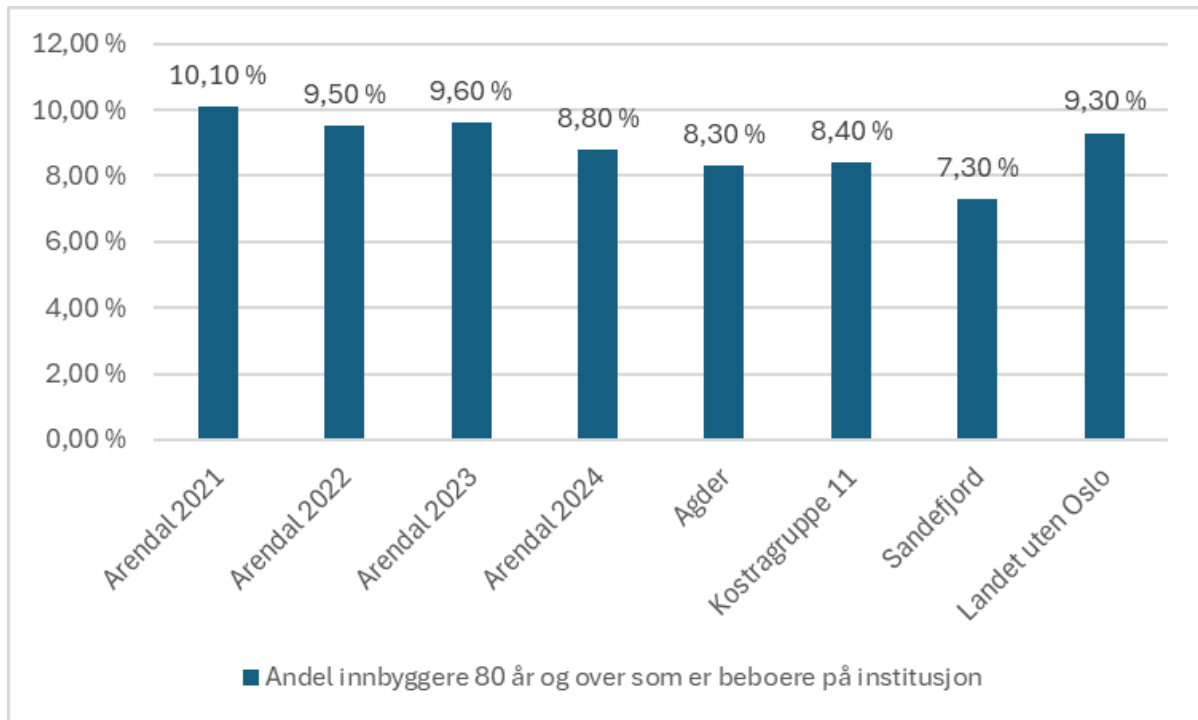
Andelen innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester har gått noe ned i Arendal de senere år, og er lavere enn alle sammenlikningsgruppene. Kommunen jobber for å tilby riktig tjeneste til riktig tid og kommunen følger utviklingen på disse indikatorene.

Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)

Kilde: KOSTRA

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon

Kilde: KOSTRA

Bærekraftig vekst

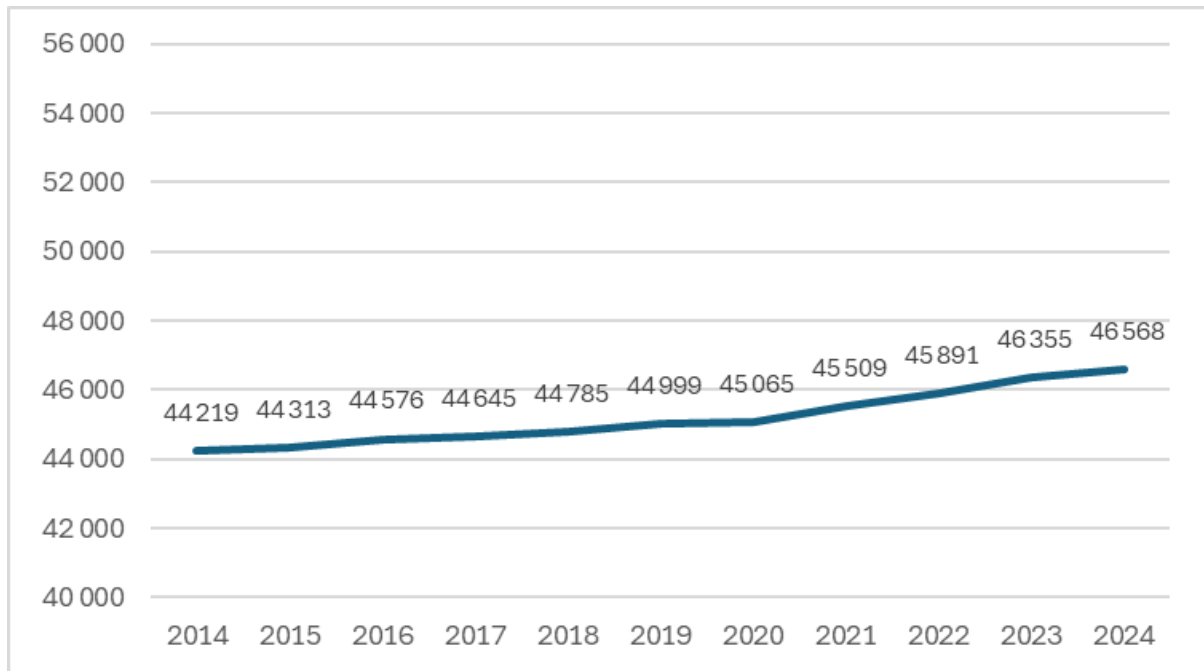
Arendal har som mål å vokse i innbyggertall og arbeidsplasser, samtidig som vi skal ta vare på naturen og redusere klimagassutslippene.

Våre hovedmål

- Arendal har 55 000 innbyggere i 2040
- Det er 4 500 nye arbeidsplasser i Arendalsregionen innen 2030
- Det offentlige og private arbeidsliv har god tilgang på riktig kompetanse
- Vi tar vare på naturmangfoldet og landbruket
- Arendal skal vokse, men samtidig redusere utslippene og bli en 1,5 graders by innen 2040

Antall innbyggere vokser

Arendals folketall fortsetter å øke. Ved utgangen av 2024 var det 46 568 innbyggere i Arendal. Dette er en økning på 213 personer i 2024 og utgjør en befolkningsvekst på 0,5%. Det er positivt at Arendal vokser, men veksten er svakere enn det kommunen har satt som mål og lavere enn befolkningsprognosen vi har hatt.

Innbyggertall fra 2014-2024 (Kilde: SSB)

Færre barn

Fra 2014 fram til i dag har Arendal fått 669 færre barn i alderen 0-5 år. Dette har allerede fått en effekt på tjenester til barn og unge og har betydning for dimensjonering av tjenestetilbudet i årene fremover.

Fra 2023 til 2024 ble det 125 færre barn 6-15 år og 74 færre barn i alderen 1-5 år.

Flere eldre

Fra 2014 til 2024 har Arendal fått 2 455 flere innbyggere i alderen 67+ år. Samtidig har økningen i antall 20-66 år kun økt med 390. Det betyr at vi har blitt færre i arbeidsfør alder pr. pensjonist de siste 10 årene og denne trenden fortsetter i økende grad i årene framover. Dette påvirker behovet for kommunens tjenester i stor grad og gjør det samtidig krevende å rekruttere.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeidsfør alder (20-66)	27 024	26 932	26 975	26 926	26 891	26 992	26 944	27 117	27 180	27 377	27 414
Pensjonister (67+)	6 400	6 664	6 854	7 081	7 308	7 576	7 816	8 100	8 373	8 615	8 855
Arbeidsfør pr. pensjonist	4,2	4,0	3,9	3,8	3,7	3,6	3,4	3,3	3,2	3,2	3,1

Sysselsetting

62 % av befolkningen i alderen 15-74 år var sysselsatt i Arendal i fjerde kvartal 2024. Det er på omtrent samme nivå som tidligere år. For landet som helhet er sysselsettingen på 68,4 % og i Agder på 65,2 %.

Arendal har behov for at flere kommer i arbeid for den enkeltes skyld, og fordi det er krevende å rekruttere blant annet til helse, skole og barnehage.

Nyetableringer av bedrifter

Arbeidsplasser er viktig for at kommunen skal vokse. Det finnes ikke gode tall på “nye jobber”, men antall nyetableringer sier noe om optimismen i markedet. Siste tall for nyetableringer er 2022 der Arendal fikk 427 nye foretak. Det er noe lavere enn i 2020 og 2021.

Natur- og arealbruk

Vern av natur har i 2024 være tema både i i utforming av oppdaterte arealstrategier, arealplanleggingen og i ny kommunedelplan for naturmangfold.

Agder fylkeskommune har utarbeidet et arealregnskap for alle kommuner i Agder. Tallene er oppdatert pr. januar 2022 og viser at Arendal hadde et bebygd eller opparbeidet areal på 34,4 km² av et totalt areal på 270,7 km².

Klimagassutslipp

Arendals klimamål er å bli en 1,5 graders by innen 2040. Det tilsvarer et utslipp på kun 1 tonn CO₂e pr. innbygger og krever en reduksjon på rundt 55 % innen 2030 og nær nullutslipp innen 2050 på globalt nivå.

Kommunen bruker Miljødirektoratets utslippsregnskap for kommuner for å følge opp fremdriften vi har mot klimamålet. Vi bruker 2017 som referanseår, slik også Agder fylkeskommune gjør. De siste utslippstallene er oppdatert i desember 2023.

I 2017 var utslippene i Arendal 116 583 tonn CO₂e. I 2023 hadde Arendal utslipp på 113 764 tonn CO₂e. Det er en nedgang på 2,4 prosent i forhold til utslippene i 2017. Nedgangen skyldes overgang til elbiler, overgang til landstrøm for sjøfart, forbud mot oljefyring og reduksjon i avfallsdeponi-gassen metan. For å nå klimamålene må den forventede økte aktiviteten i bygge- og anleggsvirksomhet, transport og sjøfart fortsatt ha tydelige mål om utslippsreducerende tiltak.

Klimaregnskapet for Arendal kommunes drift

Klimagassutslippet for Arendal kommunes drift var 5 198,6 tonn CO₂e i 2024. Dette er en økning på 2,3 % fra 2023.

Økningen skyldes økt forbruk av bensin og diesel til kommunens kjøretøy og maskiner. Vi har oppnådd redusert utslipp fra elektrisitetsforbruk, tjenestereiser og avfall. Skal vi oppnå nedgang i utslipp for egen drift er det fortsatt mye å hente når det gjelder både redusert antall kjøretøy og elektrifisering av bil- og maskinparken.

Tillit og demokrati

Våre hovedmål

- Alle som bor i Arendal, er med å skape et levende demokrati
- I Arendal har vi kultur for samskaping

- Vi har god beredskap tilpasset samfunnets utvikling for å ivareta innbyggernes trygghet

Demokratiet utfordres fra flere hold i verden. Dette berører også oss i Arendal. En indikator på om vi har et fungerende demokrati i Arendal, er andel som stemte i lokalvalg. Denne har gått ned fra 62 % i 2019 til 60 % i 2023. Under demokratifestivalen Arendalsuka 2024 deltok rundt 1700 ulike aktører fra hele landet med 2140 arrangementer. Nærmere 4000 barn og unge fra barnehager og skoler i Arendal deltok på arrangementer under Arendalsuka Ung.

Med hjerte for Arendal er navet for samskaping med frivillig sektor og har stor aktivitet ut mot sivilsamfunnet.

I løpet av 2024 har kommunen utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne gir en oversikt og prioritering av uønskede hendelser som kan skje i kommunen og omhandler blant annet konsekvenser av klimaendringer og digitale angrep.

Fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon

Vi er avhengig av en bærekraftig økonomi og økonomisk handlingsrom for å gi innbyggere gode tjenester og oppnå vekst og utvikling i kommunen. Kommunen som organisasjon skal være fremtidsrettet, nyskapende, attraktiv og inkluderende.

Krevende økonomi

I 2024 har utgiftene vært større enn inntektene. Kommunens økonomiske handlingsrom er kraftig redusert. Trang økonomi har krevd tøffe og nødvendige prioriteringer i alle sektorer. Kommunes disposisjonsfond har over tid vært lavere enn sammenlignbare kommuner og KOSTRA-gruppe 11, men i 2024 ble fondet tømt. Kommunen er blant de 10 % av norske kommuner som ikke lengre har en økonomisk buffer. Kommunens gjeld er høyere enn alle sammenlikningsgruppene. Driftsresultatet ble negativt og også dette er svakere enn sammenlikningsgruppene. Kommunens frie inntekter er fortsatt lavere enn sammenlikningsgruppene.

Kommunen har ikke en bærekraftig økonomi ved utgangen av 2024 og står i en svært krevende økonomisk situasjon som vil kreve mye av innbyggere, ansatte og politikere. Kommunens økonomi omtales nærmere i kapitlet årsberetning og i sektorens kapitler.

Kommunen står overfor en omstillingsprosess som er nødvendig både på grunn av en krevende økonomi, men i enda større grad fordi det blir langt færre i arbeidsfør alder pr. pensjonist.

Økonomiske indikatorer

Analyseelementtviklingstrekk Årsrapport_nkostra2024

Kilde: KOSTRA

Kommunen som organisasjon

Arbeidsgiverstrategi-kapittelet gir en status og beskriver hvordan kommunen har arbeidet for å være en nyskapende, attraktiv og inkluderende organisasjon.

Arbeidsgiverstrategi

Kommuneplanens overordnede mål er tjenester med høy kvalitet. Arbeidsgiverstrategien skal bidra til å virkeliggjøre kommunens samfunnsoppdrag. De ansatte blir vist tillit og vet at gode resultater og utvikling ikke kommer av seg selv.

Arbeidsgiverstrategien gir forventninger om faglig utvikling, godt lederskap og et arbeidsmiljø preget av mangfold og arbeidsglede. I tillegg til å understreke kommunens samfunnsoppdrag vektlegger strategien viktigheten av den enkeltes etiske bevissthet.

Antall årsverk og lønnsnivå

	Månedsofortjeneste kvinner	Grunnlønn kvinner	Variabel overtid kvinner	Månedsofortjeneste menn	Grunnlønn menn	Variabel overtid menn
Totalt i AK	54 223	50 636	697	55 529	52 020	1363
Kapittel 3	73 673	73 471	171	75 961	75 601	571
Ledere kap. 3.4.1	106 825	106 825	0	116 667	116 667	0
Ledere kap. 3.4.2	75 105	74 960	0	79 124	79 033	345
Ledere kap. 3.4.3.	66 364	66 040	466	68 143	67 347	957
Kap. 4	52 223	48 229	771	51 818	47 526	1532
Ledere kap. 4	60 847	58 382	804	57 922	50 123	4 071
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	41 857	39 074	734	44 041	39 684	1 178
Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger	48 182	42 701	685	48 131	42 647	2 055
Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	49 492	44 351	665	49 016	45 041	751
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	54 182	49 970	1066	53 549	50 138	627
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	55 290	53 224	401	55 903	52 681	1 003
Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig	59 463	57 027	723	58 699	56 661	1 296
Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	59 091	57 609	495	57 811	56 254	301
Lektor med tilleggsutdanning	62 701	60 779	577	61 740	60 398	1 270
Kap. 5	66 626	66 244	13	64 878	64 429	803
Ledere	103 167	103 167	0	85 431	85 240	3 545
Andre	66 559	66 158	14	63 478	63 003	614
Utdanningsstillinger	57 786	57 786	0	57 786	57 786	0

Kilde: KS' PAI-statistikk for 2024.

Månedsofortjeneste er summen av fast lønn og faste og variable tillegg pr. måned, ikke medregnet overtidstillegg. Alle lønnstallene er beregnet pr. månedsverk. Det betyr at deltidsansatte vektet med den stillingsprosenten de har. To deltidsansatte med for eksempel 50 % og 60 % stilling utgjør da 1,1 månedsverk til sammen. Tallene for lønn pr. månedsverk er sammenlignbare mellom stillingsgruppene, selv om andelen deltidsansatte varierer mellom stillingsgruppene.

Medarbeiderundersøkelse

Det var planlagt å gjennomføre en ny undersøkelse på slutten av 2023. De store omorganiseringene som ble gjennomført i 2023, gjorde dette teknisk vanskelig siden organisasjonsstrukturen i HR- og økonomisystemene ikke ble iverksatt før 1.1.2024.

Under vises resultater fra medarbeiderundersøkelsen «10-faktor» i 2024 sammenlignet med tidligere undersøkelser samt nasjonalt snitt. Resultatene fra den siste undersøkelsen i 2024 viser at Arendal kommune generelt ligger tett på landsgjennomsnittet. Halvparten av faktorene matcher det nasjonale snittet, mens det er mindre avvik på de øvrige. Den største differansen finner vi innen relevant kompetanseutvikling, hvor kommunen scorer noe lavere enn landsgjennomsnittet.

Årene mellom hver undersøkelse blir brukt til oppfølging. Ledere og ansatte velger ut 2 faktorer de er fornøyde med, og som de ønsker å opprettholde en høy score på, og 2 faktorer de ønsker å forbedre. De bestemmer selv tiltak og frister for å opprettholde og øke scoren ved neste undersøkelse.

	2017	2019	2021	2024	Norge 2024
Svarprosent	43,70 %	57 %	59 %		
Indre motivasjon	4,3	4,3	4,3	4,0	4,1
Mestringstro	4,3	4,4	4,4	4,1	4,1
Autonomi	4,3	4,2	4,2	4,0	4,1
Bruk av kompetanse	4,3	4,3	4,3	4,0	4,0
Mestringsorientert ledelse	3,9	4,0	3,9	3,8	3,8
Rolleklarhet	4,2	4,3	4,3	4,0	4,0
Relevant kompetanseutvikling	3,7	3,8	3,6	3,4	3,6
Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5	4,5	4,1	4,2
Mestringsklima	4,1	4,1	4,1	3,9	4,0
Prososial motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,4	4,4

Hva er 10-faktor?

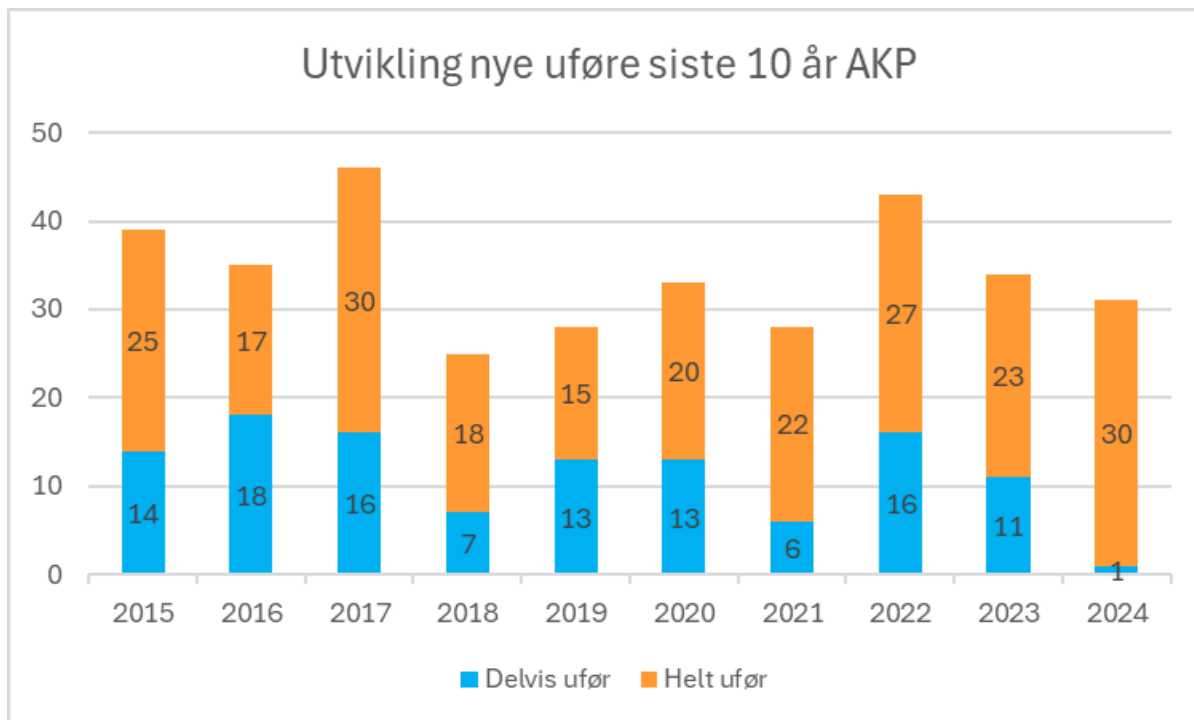
10-faktor er utviklet av KS i samarbeid med professor Linda Lai fra Handelshøyskolen BI. Undersøkelsen bygger på omfattende forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og få best mulig kvalitet. Forskingen er hentet både fra Norge og andre land, og den er dokumentert i en lang rekke vitenskapelige artikler, fagbøker og populærvitenskapelige artikler på norsk og engelsk. 10-faktor bygger også på forskning i norsk kommunesektor med flere tusen medarbeidere og ledere som respondenter. I denne forskningen er svarene til medarbeidere og ledere koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester, blant annet i Arendal kommune. På den måten er det identifisert hvilke faktorer som er viktige for brukerens opplevelse av tjenestene som leveres.

Utvikling uføre

De ansatte i Arendal kommune er medlem av tre ulike pensjonskasser. De fleste ansatte har sin ordning gjennom Arendal Kommunale Pensjonskasse (AKP), mens sykepleiere etter lovverket har sine ordninger i KLP og lærere i SPK.

Arendal kommune har jobbet aktivt over mange år for å hindre frafall. Antall nye helt eller delvis uføre i AKP holder seg relativt stabilt rundt 25–35 hvert år. Det er verdt å merke seg at dette er antallet og ikke andelen. Antall ansatte i kommunen har vokst med rundt 10 % i løpet av disse 10 årene, mens antall nye uføre holder seg stabilt.

Det jobbes kontinuerlig videre sammen med pensjonskassen for at dette tallet skal holde seg lavt og aller helst gå ned. Tallene som brukes i figuren er nettotall. Ansatte som er registrert fra helt/delvis ufør til aktiv er trukket fra antallet som er registrert fra aktiv til helt/delvis ufør.

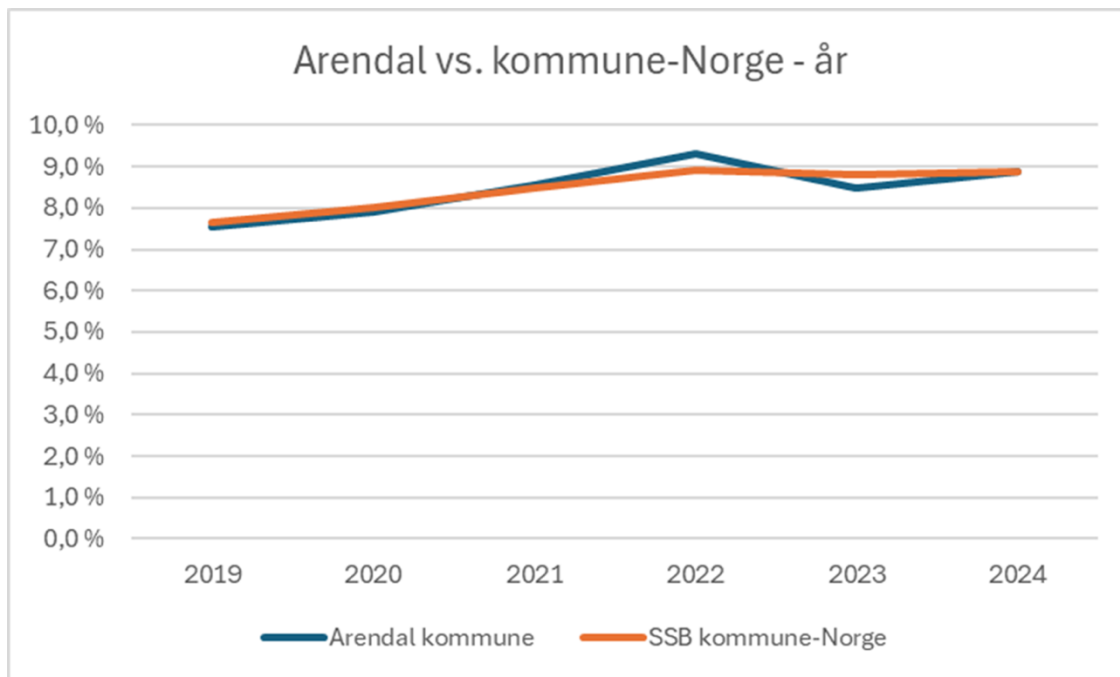
For KLP (sykepleiere) og SPK (lærere) er det årlige tallet nye uføre under 10, også for 2024. Så små tall har liten statistisk verdi, og av personvern hensyn tas det derfor ikke med statistikk for disse gruppene.

Sykefravær

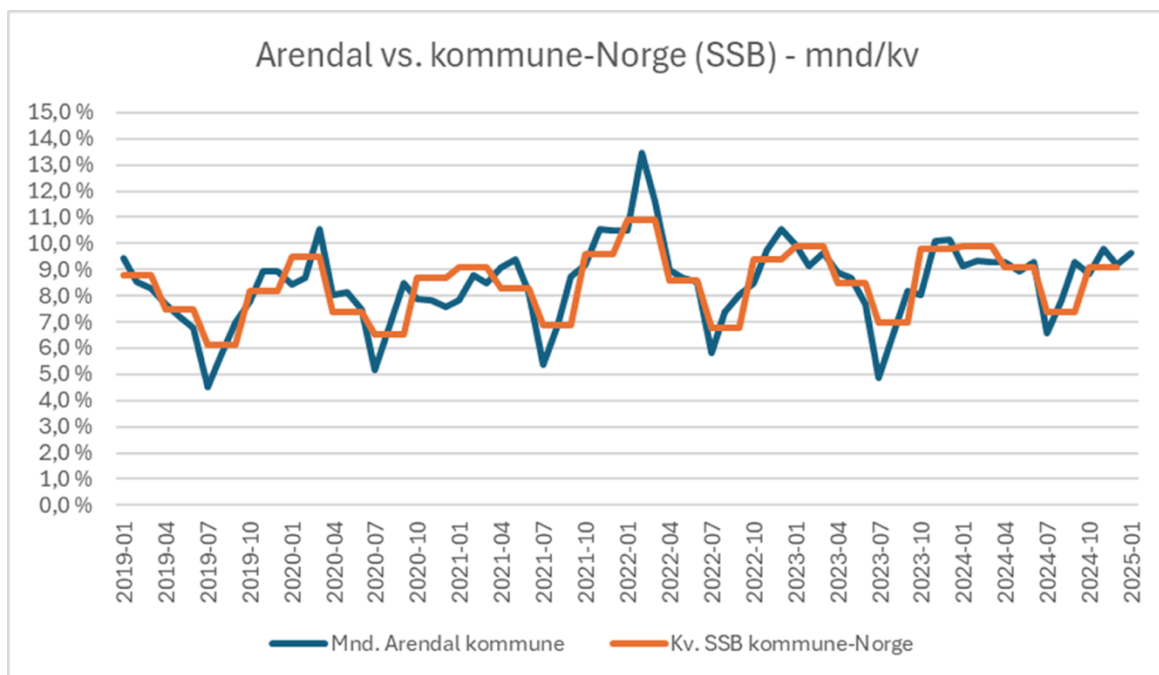
Sykefraværet for Arendal kommune uten de kommunale foretakene endte i 2024 på 8,83 %. Dette er fordelt på korttidsfravær med 1,94 % (2,18 % i 2023) og langtidsfravær med 6,89 % (6,24 % i 2023).

Skulle målet om et fravær på 6,5 % vært nådd i 2024 måtte fraværet vært 25 % lavere enn det faktiske resultatet. Det vil si at det dessverre gjenstår mye for å nå målet. Målet er blitt vurdert som mulig, men med høy risiko. Sammenliknet med kommune-Norge har fraværet i Arendal kommune over de siste årene vært helt i tråd med gjennomsnittet.

Målsetningen om 25 % reduksjon i fraværet, tilsvarende å bli 2 %-poeng bedre enn det nasjonale snittet, er vanskelig å gjennomføre uten en større satsing på dette området, med tilhørende ressurser. Med begrensede ressurser har vi klart å holde oss på et nivå tilsvarende snittet, men vi har ikke klart å komme oss så langt under snittet som målsettingen fra HØP 2024 la opp til.

Figuren viser sykefravær per år for Arendal Kommune (blå linje) sammenliknet med gjennomsnittet i kommune-Norge (oransje linje)

Figuren viser en detaljert oversikt over utvikling i sykefravær kvartal for kvartal i perioden 2019-2024.

Oversikt over fraværet per sektor siste 5 år (2019-2023), alle tall i %.

	2019	2020	2021	2022	2023
Administrative enheter	4,3	3	2,7	4,7	7
Enheter kultur, infrastruktur og utvikling	5,4	4,4	5,7	5,9	4,7
Helse og omsorg	10	10,8	11,2	12	11,4

Årsmelding 2024

Skole	8,1	9,1	9,6	10,5	9,1
Barnehage	8,9	10,5	10,2	10,6	10
Levekår	9,2	9,9	10,2	12,3	12

Kilde: Kommunens HR-system.

Kommunen fikk ny organisering med nye sektorer fra 2024 og fraværet i disse er gjengitt nedenfor:

	2024
Samfunn og næring	5,53 %
Helse og Mestring	11,18 %
Oppvekst og utdanning	8,08 %
Kultur og inkludering	5,06 %
Organisasjon og utvikling	9,93 %
Økonomi og strategi	5,59 %

Avvik

Ansatte i Arendal kommune skal oppleve å arbeide i en god læringskultur.

Kommunen har hatt fokus på å skape en god meldekultur for avvik gjennom flere år. Aktivt bruk av kommunens avvikssystem er et godt og effektivt verktøy for å kunne drive frem det kontinuerlige forbedringsarbeidet og gir en god indikator på områder som krever fokus. Dette benyttes nå også som støtteverktøy for virksomhetene i kommunen når de reviderer og gjennomfører nye kartlegginger og risikovurderinger av sine arbeidsplasser.

Oversikt for 2024 (tall for 2023 i parentes):

- Det er meldt 9045 (8009) avvik i Arendal kommune i 2023 (dette er uten KFeNe)
- 3744 (2908) av disse avvikene er HMS-meldinger, 58 (43) gjelder personvern/datasikkerhet og 5243 (5058) er kvalitets-meldinger.
- Det er klart flest avvik i helse og mestring 6 616 (5199) og oppvekst og utdanning 2 137 (2083).
- Avvik som gjelder vold og trusler har gått opp. Totalt er det for hele kommunen meldt 1 574 (1251) avvik som gjelder vold og trusler mot ansatte fra brukere eller pårørende. 745 (724) av disse kommer fra oppvekst og utdanning og 807 (520) fra helse og omsorg.
- En stor andel av avvikene som gjelder vold og trusler er knyttet til enkeltelever og enkeltbrukere.

Kommunen har gode rutiner for opplæring og forebygging av vold og trusler, men jobber videre med å tilpasse og forbedre disse. Det jobbes aktivt i samarbeid med BHT for å forbedre og spisse dette arbeidet.

HMS-arbeid og forebygging av sykefravær

HMS i hele kommunen

- Forebygging av emosjonelle belastninger: Med utgangspunkt i virkemidlene og erfaringene fra prosjektet i skolene har det vært en prioritet å styrke grunnmuren i kommunens HMS-arbeid. Mellommenneskelige behov, emosjonelle belastninger, relasjonell ledelse og HMS-systematikk har vært utviklingspunkter i HMS-samlinger, ledersamlinger, i ledergrupper, i det helhetlige samarbeidet med bedriftshelsetjenesten, samt ved bistand til virksomheter.
- Vold og trusler: I løpet av året har forbedring av HMS-arbeidet med vold og trusler vært et fokusområde, særlig ved å forbedre kartlegging- og risikovurderingsarbeidet, legge til rette for et forebyggende HMS-arbeid som styrker laget rundt den ansatte, samt styrke hvordan behov for opplæring og øvelse imøtekommes.
- Forbedring av arbeidet med risikovurderinger: Risikovurderingsarbeidet har blitt styrket gjennom forbedrede retningslinjer og maler, opplæring i HMS-samlinger, kontinuerlig forbedringsarbeid basert på gode erfaringer i enkeltvirksomheter, samt veiledning i hvordan risikovurderinger kan knyttes til et relevant og engasjerende HMS-arbeid.
- Kommunens gjennomføring av medarbeiderundersøkelsen (se egen del) og arbeid med ledelsesutvikling og -støtte er annet arbeid som antas å være viktige for arbeidsmiljøet og forebygging av sykefravær. Se egen del om avvik.

Særlig i oppvekstsektoren

- People@Work har siden 2023 vært rettet både mot skolene og barnehagene. Prosjektet er rettet mot «tett på»-ledelse, forsterket søkelys på sykefraværrutiner og oppfølging av sykefravær med støtte av digitale hjelpemidler og ledersamlinger. En klimaundersøkelse om ledelse, arbeidsmiljø og rutiner ble gjennomført av ansatte i virksomhetene to ganger i 2024, og viser en samtidig positiv utvikling.
- «HMS i skolen - forebygging av emosjonelle belastninger» er en styrking av grunnmuren i HMS-arbeidet med utgangspunkt i forskning og skolenes behov. Prosjektet er rettet mot Østre Agder-samarbeidets kommuner, startet i 2023, og varer til høsten 2025. Arbeidet handler om forbedring av det systematiske HMS-arbeidet, et styrket lag rundt ansatte og forebygging av sykefravær. Tilbakemeldinger fra skoler, samarbeidspartnere og ledelse tyder på at prosjektets virkemidler hjelper skolene i å lykkes med HMS-arbeidet. Det trekkes blant annet fram forbedret systematikk, økt engasjement blant ansatte og bedre benyttelse av arbeidshverdagen organisering for å involvere ansatte.
- Endringer i sykefraværet samtidig med satsningene: Sykefraværet i kommunens skoler og barnehager er prosentvis lavere i 2023 enn i 2022. Sykefraværet i skolene er også lavere i 2024 sammenlignet med 2023.

Digitalisering og IKT

Drift og utvikling innenfor IKT i Arendal kommune skjer i tett samarbeid med IKT Agder IKS og IKT Agder-samarbeidet. IKT Agder eies av 14 kommuner samt Agder fylkeskommune og har ansvar for over 47 000 brukere. IKT Agder fungerer som deltakernes IKT-organisasjon med mål om å sette brukeren i sentrum, levere mer IT for pengene, og være modige og i front på tjenesteutvikling.

Mye organiseres direkte innenfor IKT Agder, men Arendal har også prosjekter som organiseres og gjennomføres av Arendal kommune på egen hånd. Et eksempel på dette er utviklingen av en dataplattform hvor kommunalteknikk i Arendal har utviklet plattformen som så er adoptert inn i IKT Agder-samarbeidet.

I april 2024 ble det vedtatt en ny deltakerstrategi for IKT Agder-samarbeidet. Strategien består av fire prinsipper. Tre av dem, styring/håndtering ved unntak (beslutninger tas på lavest mulig nivå), kompetanse og egnethet viktigere enn representasjon, og frikjøp er viktige og støtter opp prinsippet om fart og fremdrift.

Implementeringen av deltakerstrategien og omorganiseringen knyttet til dette ble gjennomført i 2024, og effektene kan i hovedsak hentes ut fra 2025.

Offentlig støtte til bredbåndsutbygging

Offentlig støtte er et virkemiddel for å stimulere til utbygging av bredbånd i områder hvor det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut. Midlene tildeles via fylkeskommunen etter søknad fra kommunen.

Dekningstall fra NKOM for 2024 er ikke klare, men for 2023 har Arendal svært god dekning. 99 % av husstandene har dekning tilsvarende 100 Mbps eller mer, og 98,5 % har 1 Gbps eller mer. Til sammenligning er det i Agder kun Kristiansand som har høyere dekning for 100 Mbps med 99,4 %. For 1 Gbps er Arendal høyest med Kristiansand nærmest med 97,8 %. Gjennomsnittet for Agder er 97 % for 100 Mbps og 96 % for 1 Gbps.

Reelle tall for 2024 er trolig noe høyere da noen mindre utbygginger fra 2023 ikke er inkludert i dekningsstillingene. Arendal kommune hadde ingen nye søknader for 2024.

Kunstig intelligens

Kunstig intelligens (KI) gir kommuner muligheter til å forbedre tjenesteleveranser, effektivisere administrasjon og styrke beslutningsprosesser. Samtidig kan utfordringer som personvern, datasikkerhet og behovet for teknologisk kompetanse oppstå.

Arendal kommune har flere fagsystemer som bruker elementer av KI, men utstrakt bruk og effekter av bruken er ennå begrenset. KI-assistenter i skolen etter modell av Randabergskolen er et eksempel på KI-verktøy utviklet sammen med IKT Agder. Det er dessverre også eksempler på KI-prosjekter som måtte avsluttes grunnet utfordringer knyttet til personvern. Vi forventet å se konkrete effekter rundt bruk av KI i løpet av 2025.

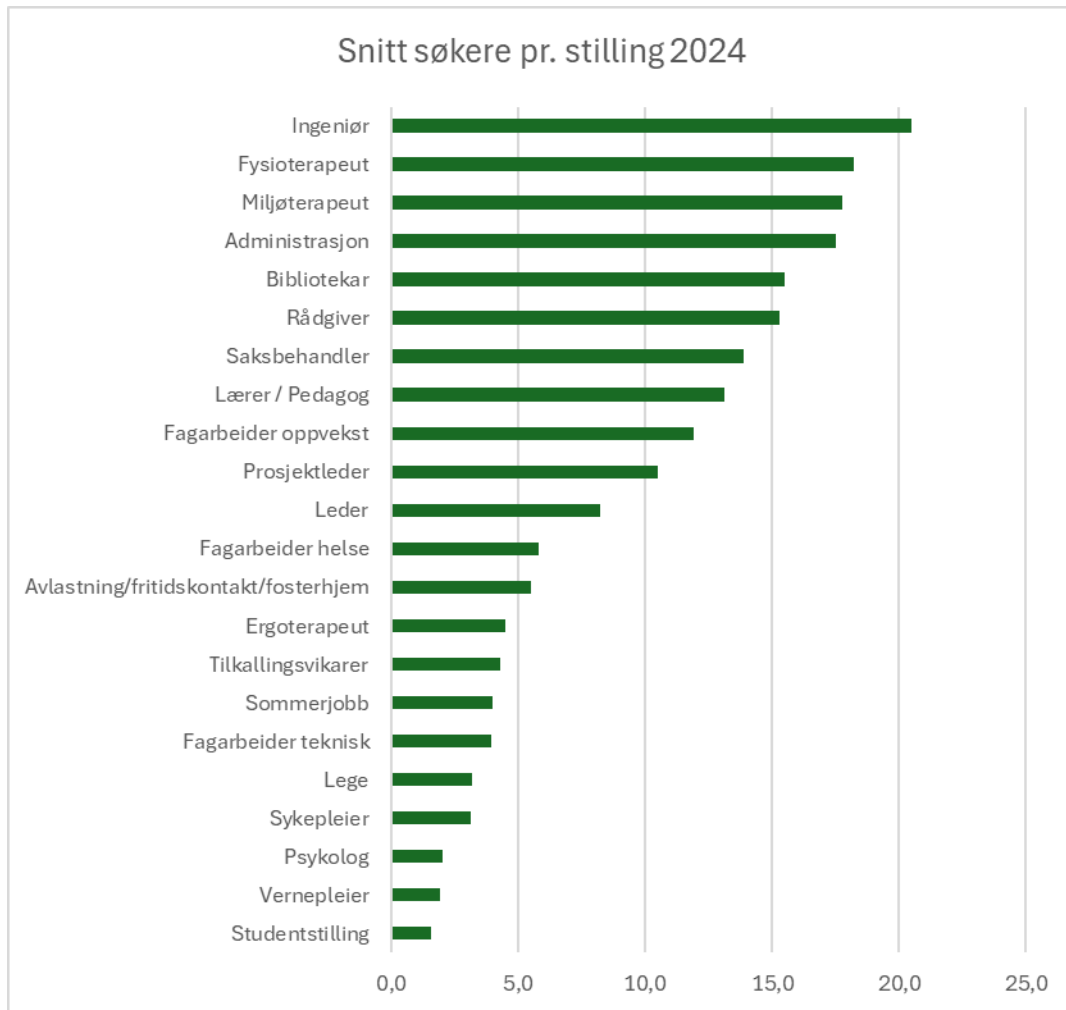
Rekruttere og beholde

Rekruttering - noen nøkkeltall 2024

	2022	2023	2024
Antall utlysninger	487	551	505
Antall stillinger	913	1426	920
Totalt antall søknader	5964	6088	5563
Snitt søkere per stilling	6,5	5,7	6,1
Søkere fordeling kjønn	65,8 % kvinner	71,3 % kvinner	70,3 % kvinner
Andel søkere som har oppgitt utenlandsk opprinnelse	7,6 %	5,8 %	7 %
Andel søkere som har oppgitt funksjonshemming	0,5 %	2,1 %	0,6 %
Andel søkere som har oppgitt fortrinnsrett	1,2 %	4,3 %	0,9 %

I nøkkeltallene over ser vi tydelig at behovet for arbeidskraft er stabilt og at tilfanget av søkere synker. Dette er en trend som fortsetter fra tidligere år. For Arendal kommune ser vi at det er noen grupper som peker seg ut som særlig vanskelige når det gjelder både å beholde og rekruttere, dette gjelder blant annet lederstillinger, sykepleiere og vernepleiere. Det ble lyst ut færre stillinger i 2024 enn i 2023. Dette skyldes bystyrets vedtak i tertial 1 hvor vakante stillinger skulle holdes ledig, og unntak fra dette begrunnes skriftlig.

Kilde: Kommunens HR-system

Tabellen over viser mange av de ulike stillingskategoriene som var utlyst i 2024. Tallene sier ikke noe om hvorvidt søkerne er kvalifiserte til stillingene de søker på. Antall søkere er ikke unike søkere, det kan være flere søknader fra samme person i disse tallene. Stillingstypene med flest søkere var i 2024 ingeniører, fysioterapeuter, miljøterapeuter og administrative stillinger som er f.eks saksbehandlerstillinger i barnevern, NAV, tjenestekontor eller andre typer administrative stillinger. Miljøterapeut-stillinger er vanligvis rettet mot søkere med ulike helse- og sosialfaglige utdanninger. Det er færrest søkere til stillinger i helse, som sykepleiere, leger, vernepleiere og psykologer. Det er aller færrest søkere til helgestillinger som retter seg mot sykepleier- og vernepleierstudenter.

Heltidskultur

Heltidskultur

Det har vært jobbet målrettet og systematisk med utvikling av heltidskultur over flere år. Siden 2017 har dette vært et prioritert satsingsområde, først i helse og omsorgssektoren der deltidsarbeid har størst utbredelse, men senere også i oppvekstsektoren. De fleste ansatte i helse og omsorgssektoren er kvinner, og det er også her andelen deltidsarbeid er klart størst. Gjennom partssammensatt arbeid og

tett oppfølging av kommunens retningslinjer for heltid er andelen heltidstilsatte i kommunen økt til 60 %.

I 2023 nådde vi målet om mer enn 50 % heltidstilsatte i helse- og mestring i Arendal kommune. Det gode arbeidet har fortsatt i 2024 og heltidsandelen stiger jevnt.

Heltid og deltid i Arendal kommune. Kvinner og menn. Antall ansatte og årsverk. Tall per 1.12.2024:

Sektor	Heltid/deltid	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstørrelse per ansatt	Ansatte	Årsverk
Alle	Alle		84 %	3345	2820
	Deltid	39 %	60 %	1298	773
	Heltid	61 %	100 %	2047	2047
Administrasjon	Alle		93 %	267	248
	Deltid	21 %	65 %	55	36
	Heltid	79 %	100 %	212	212
Undervisning	Alle		89 %	846	757
	Deltid	31 %	66 %	261	172
	Heltid	69 %	100 %	585	585
Barnehager	Alle		92 %	198	183
	Deltid	22 %	66 %	44	29
	Heltid	78 %	100 %	154	154
Helse/pleie/omsorg	Alle		82 %	1692	1395
	Deltid	48 %	64 %	818	521
	Heltid	52 %	100 %	874	874
Samferdsel og teknikk	Alle		65 %	289	188
	Deltid	39 %	10 %	113	12
	Heltid	61 %	100 %	176	176
Annet	Alle		71 %	71	51
	Deltid	49 %	42 %	35	15
	Heltid	51 %	100 %	36	36

Kilde: KS' PAI-register. En ansatt kan ha flere stillinger. Stillingene er summert per ansatt per sektor.

Lærlinger

Alle ungdommer i Arendal kommune som søker på lærlingeplass og er kvalifisert skal få tilbud om plass.

Bystyrets vedtatte lærlingestrategi er førende for kommunens lærlingearbeid. Strategien har fått mye positiv oppmerksomhet lokalt og regionalt og blir av fylkeskommunen og KS beskrevet som forbilledlig på nasjonalt nivå. Satsingen er offensiv og viktig både i et utdanningsperspektiv og som en strategisk satsing for å sikre kompetent arbeidskraft i regionen i årene fremover.

Strategien er gjennomført med god måloppnåelse innenfor området. Ved utgangen av 2024 var det totalt 95 lærlinger og lære kandidater i Arendal kommune. Nedgangen i antall lærlinger skyldes mindre ungdomskull. Alle kvalifiserte elever i de store kommunale fagene får plass, det vil si at dekningen for elever fra Sam Eyde videregående skole er 100% for barne- og ungdomsarbeiderfag og helsefag.

Noen av de ledige læreplassene ble brukt til å tegne alternative læreløp for ungdommer som står utenfor jobb og/eller utdanning. Ungdommene som går et 0+4 løp har 4 år med opplæring i bedrift, mens de nødvendige fellesfagene gjennomføres på Dampen. Dette arbeidet jobbes det aktivt med videre i 2025.

Lærlingene var fordelt slik (tall for 2023 i parentes):

Fag	Antall 31.12.2024
Helsefag	52 (48)
Barne- og ungdomsarbeiderfag	24 (30)
Helsefag, Menn i helse*	3 (7)
Kokkefag	6 (7)
Kontor og administrasjon, IKT og medieproduksjon, innholdsproduksjon	4 (3)
Transport, bilfag, vei og anlegg, byggdrifter, feier	6 (5)
Totalsum	95 (100)

* Menn i helse hadde ingen opptak i 2024. Neste opptak blir høsten 2026.

Likestilling, mangfold og inkludering

SSB tabell for kjønnslikestilling i kommunene

	Arendal 2022	Arendal 2023	Endring 22-23	Norge 2023
Andel barn 1–5 år i barnehage (prosent)	93,3	94,1	0,8	93,8
Andel menn blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	59,0	51,3	-7,7	59,4
Andel kvinner blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	41,0	48,7	7,7	40,6
Andel menn med høyere utdanning (prosent)	29,0	29,3	0,3	32,1
Andel kvinner med høyere utdanning (prosent)	37,0	37,5	0,5	42,4
Andel menn (20–66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	73,9	73,9	0	79,5
Andel kvinner (20–66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	69,1	69,0	-0,1	74,7
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, menn (kr)	589 900	621 700	31 800	679 500
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, kvinner (kr)	416 800	447 900	31 100	487 800
Andel sysselsatte menn (20–66 år) som jobber deltid (prosent)	17,9	17,5	-0,4	16,0

Andel sysselsatte kvinner (20–66 år) som jobber deltid (prosent)	41,0	40,3	-0,7	34,3
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldrepengeperioden	54,6	56,0	1,4	65,9
Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur (score)	0,60	0,61	0,01	0,62
Andel menn blant sysselsatte (20–66 år) i offentlig sektor (prosent)	31,1	30,9	-0,2	30,2
Andel kvinner blant sysselsatte (20–66 år) i offentlig sektor (prosent)	68,9	69,1	0,2	69,8
Andel menn blant sysselsatte (20–66 år) i privat sektor (prosent)	64,0	64,0	0	63,3
Andel kvinner blant sysselsatte (20–66 år) i privat sektor (prosent)	36,0	36,0	0	36,7
Andel menn blant ledere (20–66 år) (prosent)	64,2	63,9	-0,3	61,5
Andel kvinner blant ledere (20–66 år) (prosent)	35,8	36,1	0,3	38,5
Grad av kjønnsbalanse i utdanningsprogram på videregående skole (score)	0,65	0,63	-0,02	0,67

Kilde: SSB tabell for kjønnslikestilling i kommunene (09293).

<https://www.ssb.no/befolkning/likestilling/statistikk/indikatorer-for-kjonnslikestilling-i-kommunene>.

SSB sine indikatorer for kjønnslikestilling er ikke oppdatert for 2024. På grunn av skrivefristen er derfor tabellen over med tall for 2022 og 2023.

Vårt arbeid for likestilling, inkludering og mangfold

Arendal kommune legger stor vekt på å fremme likestilling og forhindre diskriminering i alle deler av organisasjonen. Gjennom sertifiseringsordningen «Likestilt arbeidsliv» jobber vi aktivt, målrettet og planmessig for å ivareta likestillingsplikten for offentlig sektor. Arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold er forankret i kommuneplanens samfunnsdel, arbeidsgiverstrategien, handlingsplanen mot rasisme og diskriminering, samt LIM-planen for Agder (likestilling, inkludering og mangfold). Årsrapporten overholder kravene i aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP).

Oppfylling av aktivitetsplikten

Systematisk arbeid med likestilling, inkludering og mangfold gjennom metodikk og verktøy fra «Likestilt arbeidsliv» har bidratt til økt kompetanse og bevissthet hos ansatte, nøkkelpersoner, ledere og tillitsvalgte for arbeidet med å styrke sosial bærekraft. Dette er en ambisjon som er forankret i ledelsen gjennom styringsdokumenter som blant annet arbeidsgiverstrategien.

Prosjektgruppa for Likestilt arbeidsliv består av representanter fra ledelsen, stab, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Arbeidet skjer i månedlige møter og fagsamlinger hvor agendaen er knyttet opp til utarbeidet handlingsplan og de 7 innsatsområdene i sertifiseringsordningen. Handlingsplanen tar utgangspunkt i gjennomført ståsteds- og ROS-analyse. Utarbeidet handlingsplan revideres i tråd med kommunes visjon og målsettinger. Vi ble sertifisert i 2021 og jobber frem mot en resertifisering våren 2025.

Gjennom kartlegging av risiko for arbeid med å fremme likestilling og hindre diskriminering, ble det satt flere tiltak i handlingsplanen. Dette i tillegg til flere KS inkluderingsprosjekter, som forklares i eget avsnitt.

Konkrete tiltak for å fremme likestilling, inkludering og mangfold i Arendal kommune:

Mangfold og likestilling

Det er blant annet utarbeidet en mangfoldserklæring som ble politisk vedtatt i 2024. Strategien for likestilling, inkludering og mangfold er lagt sammen med revidert arbeidsgiverstrategi og skal være retningsgivende for at Arendal kommune skal være en attraktiv og handlekraftig organisasjon. Mangfoldsledelse er et virkemiddel for et inkluderende arbeidsliv. Medarbeidere som speiler mangfoldet i befolkningen, vil kunne bidra positivt i tjenesteleveransene og tjenesteutvikling. Et av tiltakene er å øke mangfoldskompetansen til alle ledere i Arendal kommune.

For å støtte fokuset om mangfoldsledelse og -rekruttering, søkte vi og fikk 185.000 i tilskuddsmidler fra IMDi for arbeid med å øke etnisk mangfold fra starten av 2024. Det ble utarbeidet en aktivitetsplan som fokuserer på holdningsskapende arbeid om bias og ubevisst diskriminering i rekrutteringsprosesser.

Denne planen inneholder:

- Utvikling av veiledere for å bevisstgjøre om ubevisste stereotypier og preferanser (bias).
- Produksjon av filmer for bevisstgjøring av ubevisste fordommer, som en del av rekrutteringskonferansen.
- Anskaffelse av e-læringskurs for å øke kompetansen om mangfoldsledelse for alle ledere i Arendal kommune.
- Rekrutteringskonferanse Fra mangfold til styrke: Det ble organisert og holdt en rekrutteringskonferanse for å skape positive ringvirkninger for mangfoldsrekruttering for egen organisasjon, næringslivet og samarbeidspartnere. 140 deltagere deltok på Arendal kino. Målsettingen var bevisstgjøring av ubevisste stereotypier og preferanser (bias), samt fremme lønnsomheten for mangfold. Tema som rekruttering, inkludering, mangfold og diskriminering ble satt på agendaen. Forankring var både hos kommunedirektøren og ordfører. Dette initiativet er en del av vår langsiktige strategi for å fremme likestilling, inkludering og mangfold i rekrutteringsprosesser.

Arendal kommune arbeider planmessig med likestilling, det å fremme samme rettigheter og muligheter for alle uavhengig av diskrimineringsgrunnlagene er et av våre målsettinger.

Inkluderingsprosjekter

I mars 2024 ble Arendal kommune med i KS sitt prosjekt "Inn i jobb", som jobber med å få personer som står utenfor arbeidslivet inn i jobb i kommunesektoren. Dette er et samarbeidsnettverk mellom kommunen, Nav og Agder fylkeskommune. I Arendal kommune er det etablert en tverrfaglig prosjektgruppe med ansatte fra kommunalteknikk og geodata, helse og mestring, oppvekst og utdanning, HR, hovedtillitsvalgte, oppfølgingstjenesten og Nav.

Et av tiltakene prosjektgruppa har utviklet er JobbSmak. Dette er et tilbud til motiverte ungdommer mellom 16 og 29 år som står utenfor jobb eller skole i Arendal. Programmet tilbyr en fot inn i arbeidslivet i form av en praksisperiode på inntil 3 måneder, med mulighet til forlengelse. Målet er at ungdommen får innsikt og erfaring fra ulike yrker og arbeidsplasser og at de etter endt praksisperiode

har en større forståelse av om de ønsker å begynne på videregående skole, universitet/høgskole, læretid eller søke seg rett ut i jobb.

I desember 2024 presenterte HR JobbSmak for kommunedirektørens ledergruppe. I løpet av 2025 vil HR informere alle enhetsledere og virksomhetsledere om tiltaket, slik at de kan videreformidle dette til sine ansatte. Gjennom en forms-undersøkelse vil interessen fra de ulike virksomhetene kartlegges, samtidig som Nav kartlegger ungdommene. Målet for 2025 er å ta inn 50 ungdommer i programmet.

Resultater og fremdrift:

Gjennom systematisk arbeid med likestilling, inkludering og mangfold, har vi oppnådd følgende resultater.

- Økt kompetanse: Kompetanseheving i kulturell forståelse og holdningsbevissthet rundt mulige fallgruver i rekrutteringsprosesser. Dette bidrar positivt til mangfoldsrekruttering.
- Mangfoldsrekruttering: Gjennom veiledning og opplæring av ledere med ansettelse myndighet, samt strategisk markedsføring av mangfold i kommunen ser vi en økning i søkere med utenlandsk navn. Statistikken viser at søkere som oppgir at de har innvandrers bakgrunn har økt med 1,2 %.
- Samarbeid med prosjekter som "Inn i jobb" og "Flyktninger i jobb". Bidrar til arbeidet med å redusere utenforskap, hindre barrierer for å komme inn i arbeidslivet og, fremme inkludering og likestilling.
- Praksiskandidatprogram: Kommunalteknisk avdeling har etablert et praksiskandidatprogram på 12 måneder som gir innvandrere med høy utdanning muligheten til å få relevant arbeidserfaring og øve på kulturelle forståelse. Gevinsten for Arendal kommune er økt mangfoldskompetanse. Dette er et samarbeid mellom Arendal kommune og Nav.
- Språkkrav i rekrutteringsprosesser: Videre arbeid med å sikre en inkluderende rekruttering ved å bevisstgjøre språkkrav på de ulike stillingsutlysningene og opplæring av nye ledere.

Arbeidet med inkluderingsdugnaden er ikke bare en strukturell endring, men et viktig og langsiktig holdningsskapende arbeid. Dette arbeidet følges opp gjennom handlingsplanen for «Likestilt arbeidsliv». Det er i 2025 søkt om tilskuddsmidler fra IMDi for videre arbeid med å øke etnisk mangfold i arbeidslivet. Tema vil være å fremme arbeidet med å hindre kulturelle barrierer i organisasjonen.

Ambisjoner for arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold.

Arendal kommune ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver og handlekraftig organisasjon, der vi jobber strukturert for å være en inkluderende arbeidsplass. For å få til en holdningsskapende endring i organisasjonen ser vi på samarbeid på tvers av sektorer, systematisk arbeid med likestilling, mangfold og inkludering, samt forankring i ledelsen. Vi ønsker å tilrettelegge for et arbeidsmiljø der det er plass for alle. Utover dette har kommunens ambisjon for 2024 vært følgende:

- Gjennomføre styrking av språkkompetanse hos minoritetsspråklige ansatte i sektor Helse og mestring. Arendal voksenopplæring har mottatt midler for tiltak om arbeidsrettet språkopplæring. Dette er en videreføring av opplegget om språkopplæring for renholdere i Arendal Eiendom. Dette prosjektet vil også kunne gi føring for fremtidig rekruttering av helsepersonell med lavere språkkompetanse. Ambisjonen er at yrkesnorsk språkopplæring kan tilbys den nye ansatte
- Utvikle en onboardingprosess for å sikre tilrettelegging av mangfoldsperspektivet, økt fokus på inkludering og redusere kulturelle barrierer

- Videre arbeid med å øke inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne og personer med innvandrerbakgrunn i arbeidslivet, gjennom prosjekter knyttet til unntak for kvalifikasjonsprinsippet.
- Fortsette samarbeidet med Welcome Hub Agder for å sikre ivaretagelse av nye tilflyttere som kan være en ressurs i arbeidsmarkedet.
- I forbindelse med innføring av nytt avvikssystem, utarbeide aktivitetsplan for å forhindre seksuell trakassering. Målsetting er kompetanseheving gjennom kampanje og lederopplæring.

Noen indikatorer på likestilling, mangfold og inkludering i kommunen som organisasjon

Gjennomsnittlig antall uker foreldrepermisjon			
2023		2024	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
23,8	18,3	21,4	15,4

Forklaring til tallene som er hentet fra HR-portalen:

Det var 172 ansatte som tok ut foreldrepermisjon i 2024. Lengden på permisjonen er avhengig av om den ansatte velger 80% eller 100% lønn i perioden. I 2024 var menn litt kortere hjemme med barn i forbindelse med fødsel sammenlignet med 2023.

Andel kvinner og menn Arendal kommunes ansatte 2024

	Antall stillinger	Antall stillinger kvinner	Antall årsverk kvinner	Vekst i årsverk 2023-2024 kvinner	Antall stillinger menn	Antall årsverk menn	Vekst i årsverk 2023-2024 menn
Totalt i AK	3 345	2 461	2 104	-0,2 %	884	717	-0,6 %
Kapittel 3	198	128	125	6,3 %	70	70	10,4 %
Ledere kap. 3.4.1	9	7	7	16,7 %	2	2	100 %
Ledere kap. 3.4.2	114	73	73	4,3 %	41	41	46,4 %
Ledere kap. 3.4.3.	75	48	46	8,0 %	27	27	-22 %
Kap. 4	2 955	2 221	1 873	-0,8 %	734	572	-1,4 %
Ledere kap. 4	86	30	29	-19 %	56	36	-4,7 %
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	286	208	141	-1,5 %	78	56	-6,2 %
Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger	1 039	733	596	-1,7 %	306	207	0,2 %
Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	104	82	71	8,6 %	22	20	3,2 %
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	775	640	559	-0,5 %	135	122	-0,2 %
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	271	227	198	-2,1 %	44	40	-0,6 %

Årsmelding 2024

Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig	291	222	201	1,0 %	69	66	1,4 %
Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	57	45	37	-2,3 %	12	10	-7,9 %
Lektor med tilleggsutdanning	58	42	41	6,8 %	16	14	-13 %
Kap. 5	197	116	105	3,6 %	81	74	-3,7 %
Ledere	7	2	1	-72 %	5	5	0,0 %
Andre	186	111	100	5,8 %	75	68	0,3 %
Utdanningsstillinger	5	4	4	44,2 %	1	1	-75 %

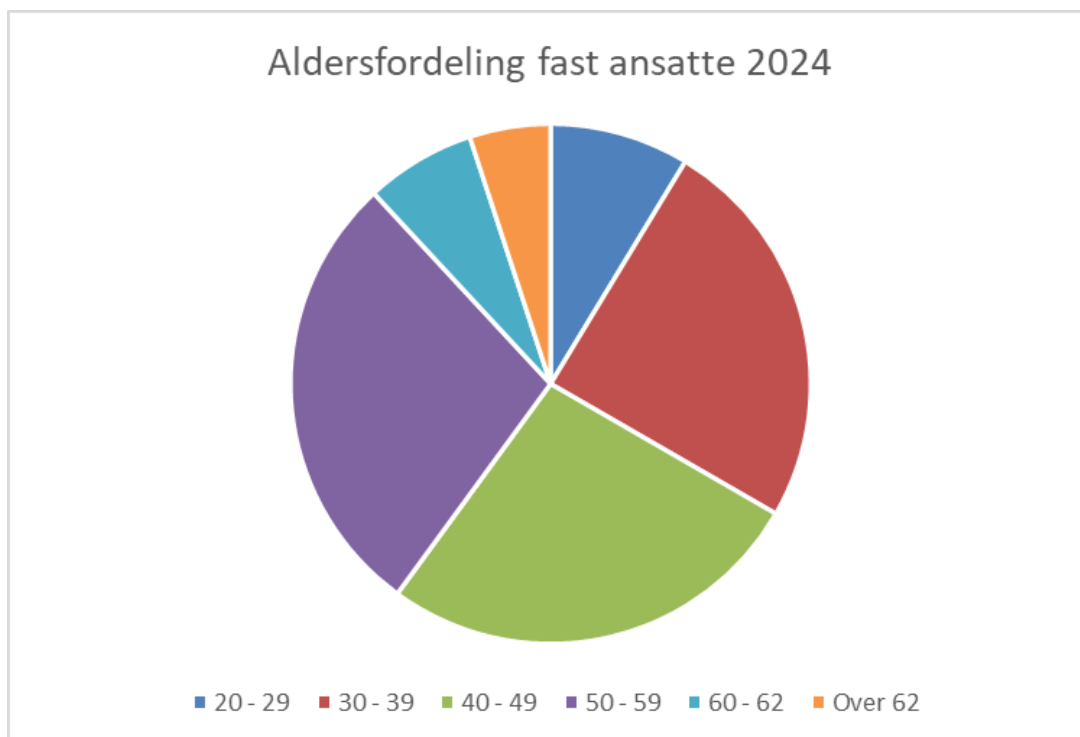
Kilde: KS' PAI-statistikk for 2024.

Kjønnsfordeling Arendal kommune midlertidige ansatte

	2024-12	2024-12	2024-12
	Personer	Kvinner	Menn
12 - SAMFUNN OG NÆRING	20	6	14
13 - HELSE OG MESTRING	100	77	23
14 - OPPVEKST OG UTDANNING	160	125	35
15 - KULTUR OG INKLUDERING	27	17	10
16 - ORGANISASJON OG UTVIKLING	10	7	3
17 - ØKONOMI OG STRATEGI	1	1	0
Total Arendal kommune	318	233	85

Tall hentet fra HR-systemet per 31.12.24. Inneholder kategoriene midlertidige ansatte, midlertidige ansatte undervisning, vikar og vikar undervisning. På grunn av omorganisering i organisasjonen er det ikke lagt til sammenligningstall fra 2023.

Alderssammensetning faste ansatte 31.12.24

Kilde: Kommunens HR-system

Anskaffelsesstrategi

Anskaffelser er et strategisk verktøy som bidrar til å oppnå kommunens mål ved å sikre kostnadseffektive løsninger, fremme bærekraftige valg og innovasjon, samt styrke kvaliteten på offentlige tjenester gjennom målrettede og planlagte innkjøp.

I 2024 hadde kommunen og dens foretak et samlet innkjøpsvolum på over 1,1 mrd. kroner eksklusiv merverdiavgift, fordelt på 2 605 leverandører. Stab anskaffelser gjennomførte 35 anskaffelser i løpet av året. Til tross for dette viser det seg at manglende modenhet i organisasjonen når det gjelder forståelsen av anskaffelsers strategiske betydning begrenser muligheten til å realisere de fulle gevinstene.

For å sikre bedre økonomisk kontroll og økt verdi av hver krone kommunen bruker, er det nødvendig å styrke kompetansen, effektivisere prosessene og sikre etterlevelse av inngåtte avtaler. En mer systematisk tilnærming til anskaffelser vil ikke bare bidra til økt kvalitet, men også til bærekraftige besparelser og bedre ressursutnyttelse.

Denne årsrapporten gir en status på handlingsplanen for anskaffelsesstrategien, med fokus på gjennomførte tiltak.

Anskaffelsesstrategiens hovedmål:

Kommunens anskaffelser skal bidra til verdiskapning for kommunen og brukere, være innovative, ivareta bærekraftsmålene og skape tillit til Arendal kommune som en profesjonell organisasjon.

Målet innebærer at anskaffelsene skal støtte kommunens overordnede mål for langsiktig utvikling av Arendal kommune. Kommunen skal gjennomføre økonomisk og kvalitativt gode anskaffelser med vekt på miljø, samfunnsansvar, innovasjon og nytenking.

Anskaffelsene skal være juridisk korrekte og det skal legges til rette for god anskaffelsesfaglig kompetanse.

Rapporten dekker fem delområder:

1. Effektive anskaffelser og gevinstrealisering
2. Bærekraft
3. Modenhet og kompetanse
4. Kontraktsoppfølging
5. Leverandørutvikling

For å tydeliggjøre fremdriften er tiltakene markert med trafikklys:

- **Grønn** – Tiltaket er gjennomført.
- **Gul** – Tiltaket er delvis gjennomført eller pågående.
- **Rød** – Tiltaket er ikke påbegynt eller har vesentlige utfordringer.

Rapporten viser hva som er oppnådd, hvilke utfordringer som gjenstår.

Effektive anskaffelser og gevinstrealisering

Delmål 1:

Strategien skal bidra til å effektivisere og profesjonalisere anskaffelser i hele organisasjonen for bedre ressursutnyttelse og kostnadsbesparelse.

Punkt	Tiltak	Oppgaver	Kommentar
1.1	Standardisere konkurransegrunnlag og kontrakter der det er hensiktsmessig	Lage standardiserte malverk for de ulike delene. Tilgjengeliggjøre av disse på ansattorvet	Det er utviklet standard konkurransegrunnlag og delvis standardiserte kontraktskrav for varer og tjenester. Disse er ennå ikke tilgjengeliggjort på ansattportalen.
1.2	Gjennomføre alle anskaffelser i kommunens KGV/KAV system. (digitalisering)	Definerte personer fra enheter/foretak skal få opplæring i KGV verktøy for å kunne gjennomføre konkurranser etter del 1.	Alle anskaffelser som meldes til stab anskaffelser gjennomføres via KGV, og alle kontrakter signeres i KAV. Opplæring for sektorer slik at de kan gjennomføre anskaffelser selv er ikke iverksatt.
1.3	Etablere verktøy og metodikk for beregning, synliggjøring og realiseringer av gevinster.	Måle besparelser på prosjektanskaffelser	Arbeidet med oversikt over besparelser er pågående. Vi kan måle besparelser i anskaffelsen, men disse blir ikke systematisk tatt ut i sektorene. Dette skyldes manglende oppfølging og implementering av tiltak som sikrer at de beregnede besparelsene faktisk realiseres i driften.
1.4	Etablere kategoristyring for anskaffelser	Kategorisere kjøpene våre	Ved innføring av analyseverktøy har vi kategorisert kjøpene våre.
1.5	Tidlig involvering av anskaffelsesavdelingen i prosessen når kommunen skal inngå avtaler, gjennomføre prosjekter mv. for å sikre kostnadsbesparelser og riktige krav og kriterier	Faste møteplasser med sektor/enhet/virksomhetsledere kvartalsvis	Etablert møter med sektorene.

Bærekraft

Delmål 2:

Arendal kommune skal ivareta bærekraftsmålene i sine anskaffelser (klima, miljø og samfunnsansvar).

Punkt	Tiltak	Oppgaver	Kommentar
2.1	Stille klima/miljø krav i alle anskaffelser der det er hensiktsmessig.	Malene skal oppdateres	Fra 1. januar 2024 er det krav om minst 30 % vektning av klima- og miljøhensyn i alle anskaffelser. Malene er oppdatert i tråd med dette.
2.2	Vurdere muligheter for å ivareta sirkulærøkonomi i anskaffelser	Oppdatere konkurransestrategien	Konkurransestrategien er oppdatert med et eget punkt om sirkulærøkonomi, som nå vurderes i alle anskaffelser.
2.3	Ta i bruk innkjøp som en dimensjon i klimagassregnskapet	Økt bruk av RDP modell og overføre den til andre anskaffelser enn bygg og anlegg.	RDP-modellen, som måler både direkte og indirekte klimagassutslipp, er tatt i bruk i flere anskaffelser utover bygg og anlegg.
2.4	Stille seriøsitetskrav i alle anskaffelser.	Legge seriøsitetskravene i malene	Seriøsitetskrav er implementert i alle maler.
2.5	Vurdere behov for lærlinger i alle anskaffelser	Legge inn i kontrakten at leverandørene skal rapportere på antall uteksaminerte lærlinger i kontraktperioden	Lærlingkrav er inkludert i kontrakter, men det er ikke etablert rutiner for rapportering på antall uteksaminerte lærlinger

Modenhet og kompetanse

Delmål 3:

Arendal kommune skal øke modenheten i organisasjonen på anskaffelser og bidra til at kommunen jobber med anskaffelser på et strategisk nivå.

Punkt	Tiltak	Oppgaver	Kommentar
3.1	Utarbeide rolleoversikt for anskaffelser	Bruke konkurransestrategien. Lage anskaffelsesmandat	Konkurransestrategien definerer rollene i anskaffelser, og det er utarbeidet et anskaffelsesmandat som tydeliggjør disse.
3.2	Tilpasse opplæring til de ulike rollene.	Lage opplæringmateriale som tilgjengeliggjøres	Det er ikke startet arbeid med nytt opplæringsmaterie, men webinar fra 2020 er tilgjengelig via Styrk Ledelse
3.3	Invitere til faste møter med sektorledere	Se punkt 1.5	Se punkt 1.5 – faste møter med sektor er etablert.

3.4	Aktiv bruk av "innkjøp" på ansattorvet som en kommunikasjonskanal ut i organisasjonen for inngåtte avtaler.	Lage nyhetssaker som omhandler gevinst, nye avtaler og andre saker	Anskaffelsessidene på ansattportalen er oppdatert og brukes aktivt for å kommunisere nye avtaler. Informasjon om nye avtaler legges også som nyhetssak på forsiden av Ansattorget.
------------	---	--	--

Kontraktsoppfølging

Delmål 4:

Arendal kommune skal drive med systematisk kontraktsoppfølging for å hente gevinstrealiseringen i anskaffelser samt sikre seriositet i inngåtte kontrakter.

Punkt	Tiltak	Oppgaver	Kommentar
4.1	Implementere og gi opplæring i e-handel systemet.	Utgår foreløpig	Implementering av e-handelssystem utgår foreløpig.
4.2	Etablere rutiner, sjekklister for kontraktsoppfølging.	Lage sjekklister for kontraktsoppfølging og gjøre tilgjengelig for de som skal følge opp.	Det er utviklet noen sjekklister for kontraktsoppfølging, men de er ikke ferdigstilt eller publisert på ansattportalen.
4.3	Systematisk oppfølging av avtaleporteføljen med særlig fokus på seriositetsbestemmelser og kostnadskontroll.	Lage system og rapportere på oppfølging.	System for oppfølging av avtaler er under utvikling, men ikke ferdigstilt. Det finnes foreløpig ingen tilfredsstillende digitale løsninger for dette.
4.4	Sikre høyere avtalelojalitet i hele organisasjonen	Implementere analyseverktøy for å kunne måle avtalelojalitet på leverandørnivå.	Analyseverktøy er implementert og vi kan måle leverandørlojalitet.

Leverandørutvikling

Delmål 5:

Arendal kommune skal være aktiv i leverandørutvikling.

Punkt	Tiltak	Oppgaver	Kommentar
5.1	Gjennomføre markedsdialog og leverandørkonferanser i alle anskaffelser der det er hensiktsmessig	Vurder om vi kan måle dette i lean kit	Markedsdialog gjennomføres der det er relevant, og det er mulig å hente ut rapporter på dette.
5.2	Etablere møteplasser for det lokale næringsliv og	Temakveld for næringslivet	Planlagt temakveld for næringslivet ble ikke gjennomført i 2024. Det er

	gjennomføre minimum en leverandørkonferanse per år		gjennomført leverandørdialoger gjennom prosjekt Grønne anskaffelser.
5.3	Tilby grunnleggende kurs i hvordan leverandørene kan komme i leverandørposisjon til kommunen	Temakveld for næringslivet	Planlagt temakveld for næringslivet ble ikke gjennomført i 2024.
5.4	Etterspørre funksjonalitet istedenfor detaljerte kravspesifikasjoner	Legges inn konkurransesstrategi. Utarbeide maler for hvordan dette kan gjøres.	Konkurransestrategien er oppdatert med krav om funksjonalitet fremfor detaljerte spesifikasjoner, og det skal utarbeides maler for hvordan dette implementeres i anskaffelser.

Konsolidert regnskap 2024

Konsolidert driftsresultat

Tall i hele 1000	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Sum driftsinntekter	-4 795 583	-4 555 161	-4 535 060
Sum driftsutgifter	4 986 193	4 625 062	4 567 567
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	190 611	69 901	32 506
Netto finansutgifter	240 150	301 473	229 883
Motpost avskrivninger	-233 448	-237 538	-227 721
NETTO DRIFTSRESULTAT	197 313	133 837	34 668
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-187 360	-133 837	-34 668
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	9 953	0	0

Konsolidert driftsregnskap tar utgangspunkt i den obligatoriske oppstillingen økonomisk oversikt drift. I oversikten er driftsbudsjettet korrigert for interne overføringer mellom kommunen og foretakene (konserninterne transaksjoner er eliminert). Tabellen over viser et samlet negativt netto driftsresultat med 197,3 mill. kroner. Dette er basert på følgende resultater:

- negativt netto driftsresultat for Arendal kommune med 209,3 millioner kroner
- positivt netto driftsresultat for Arendal eiendom KF med 17,8 millioner kroner
- negativt netto driftsresultat for Arendal Havn KF med 5,8 millioner kroner

Netto driftsresultat er dermed 63,5 millioner kroner lavere enn budsjettert nivå.

Netto driftsresultat i prosent av samlede driftsinntekter for konsoliderte tall er negativt med 4,11 % i 2024. Dette er lavere enn forutsetningene i regulert budsjett hvor netto driftsresultat var beregnet til negativt 2,9 %. Kommunen har vedtatt handlingsregler for netto driftsresultat, hvor dette skal utgjøre 1,75 % (positivt) i prosent av samlede driftsinntekter. For å oppnå handlingsregelen på 1,75 % kreves et konsolidert positivt netto driftsresultat på ca. 84 millioner kroner. Avviket mot handlingsregelen er dermed ca. 281 millioner kroner.

Kommunedirektøren skal iht. kommuneloven disponere overskudd, og dekke inn underskudd. Overskuddet/underskudd framkommer som netto driftsresultat korrigert for:

- bruk/avsetninger bundne fond
- overføring til investering
- budsjettert bruk/avsetning disposisjonsfond
- dekning av tidligere års merforbruk

Kommunen har etter disse disponeringene et negativt budsjettavvik/merforbruk på 76 mill. kroner. For å dekke opp dette er resten av fondsreserven på 49,4 mill. kroner hentet inn, men dette er likevel ikke tilstrekkelig for å komme i balanse og strykningsegene kommer til anvendelse. Etter strykninger står kommunen igjen med et underskudd på 10 mill. kroner som fremføres til inndekning påfølgende år.

Arendal eiendom KF har et overskudd ved årets slutt, og det er avsatt 17,4 millioner kroner til foretakets disposisjonsfond.

Arendal havn KF har et underskudd ved årets slutt på 11,6 millioner kroner. Dette er i sin helhet dekket opp ved bruk av disposisjonsfond i foretaket.

Bevilgningsoversikt investering

Tall i hele 1000	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Regnskap 2023
Sum investeringsutgifter	754 411	674 222	710 352
Sum investeringsinntekter	-584 776	-653 375	-833 123
Netto utgifter videreutlån	-20 645	0	-403
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-144 933	-20 847	123 174
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	4 057	0	0

Tabellen over viser konsoliderte tall, hvor alle konserninterne føringer mellom kommune og foretak er eliminert.

Investeringsutgifter konsolidert er 80,2 mill. kroner lavere enn budsjettet. Investeringsinntekter konsolidert er 68,6 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Vedtak i desember om nedtak restbevilgning medfører at regulert budsjett er i tråd med faktiske utgifter og inntekter for 2024. Enkeltprosjekter med merforbruk er omtalt i rapportering for kommunen og foretakene.

Netto utgifter videreutlån startlån viser et positivt resultat på 20,6 mill. kroner. Dette henger sammen med at mottatte avdrag på videreutlån er høyere enn forutsatt.

Sum overføring fra drift og netto avsetninger viser et positivt avvik på 124,2 mill. kroner i forhold til budsjett. Avviket er sammensatt og forklares blant annet av høyere netto bruk av bundne investeringsfond enn budsjettet. Dette utgjør 81,8 mill. kroner. I tillegg er det også høyere netto bruk av ubundne investeringsfond enn budsjettet, i sum 47,5 mill. kroner. Overføring fra drift til investering er 5,1 mill. kroner lavere enn forutsatt.

Samlet viser konsolidert et udekket beløp som er fremført til inndekning senere år på 4,1 mill. kroner. Av dette gjelder 2,5 mill. kroner Arendal kommune, og 1,6 mill. kroner gjelder Arendal havn KF.

Årsberetning 2024

Driftsregnskapet

Oppsummering av regnskap 2024

Regnskapet for 2024 for Arendal kommune endte med et negativt netto driftsresultat på 209,3 mill. kroner. Dette betyr at utgiftene til drift av kommunens tjenester ikke dekkes av de løpende inntektene som kommunen mottar. Videre innebærer det at man må bruke oppsparte midler for å finansiere driften av tjenestene. Kommunens oppsparte midler (fondsreserven) er tømt i 2024 for å dekke det negative driftsresultatet, men dette var likevel ikke tilstrekkelig for å komme i balanse for året. Det er i alt hentet inn 214 mill. kroner fra disposisjonsfond.

Når fondreserven ikke er tilstrekkelig til å komme i balanse, står man igjen med et underskudd i drift. Det skal da gjennomføres strykninger etter reglene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Etter strykninger gjenstår det ca. 10 mill. kroner i udekket underskudd. Dette må dekkes inn i løpet av de to påfølgende årene. For å få dette til er det viktig at man får ned merforbruket i tjenestene og at driftsutgiftene er innenfor fastsatte budsjettrammer. Uten fondsreserver, og med merforbruk i tjenestene vil den økonomiske situasjonen i 2025 bli svært krevende.

Gjennom året har prognosene vist et stort merforbruk i drift, men resultatet ble noe bedre enn forventet som følge av ekstraordinært utbytte fra Å energi, og ekstrabevilging fra staten. I tillegg har bl.a. økte midler til flyktninger, og positive avvik på finansposter, lønnsreserve og sentrale pensjonsposter påvirket resultatet positivt. Det har også vært stort fokus på kostnadskontroll i alle sektorene bl.a. gjennom innkjøpskontroll og ansettelsesstopp.

Arendal kommune har fortsatt et høyt gjeldsnivå med en investeringsgjeld på over 5 mrd. kroner. Dette er med på å prege kommuneøkonomien, og påvirker driftsregnskapet i form av renter og avdrag. I 2024 utgjorde dette 400 mill. kroner, hvor rentebelastningen utgjorde 197 mill. kroner (konsoliderte tall). Arendals gjeldsnivå er betydelig over sammenliknbare kommuner. Høy gjeld gjør kommunen ekstra sårbar ved økning i og høyt rentenivå.

Resultatet for 2024 viser at ingen av kommunens vedtatte handlingsregler er oppnådd. Handlingsregler skal sikre god økonomisk styring, slik at den er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Slik tallene viser for 2024 er den økonomiske situasjonen svært krevende, og det vil bli nødvendig med store omstillinger og strukturendringer for å få til en bærekraftig økonomi framover.

Bevilgningsoversikt drift

Tall i 1000	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
Sum generelle driftsinntekter	- 3 448 352	- 3 458 455	- 3 422 536	- 3 293 320

Årsmelding 2024

Sum bevilgninger drift, netto	3 626 960	3 500 669	3 374 547	3 310 138
Avskrivninger	126 932	131 022	131 022	122 634
Brutto driftsresultat	305 541	173 236	83 033	139 452
Netto finansutgifter	30 727	92 689	70 091	43 481
Motpost avskrivninger	- 126 932	- 131 022	- 131 022	- 122 634
Netto driftsresultat	209 335	134 903	22 102	60 300
Overføring til investering	0	16 641	16 141	19 135
Netto avsetning og bruk av fond	- 199 382	- 151 544	- 38 243	- 79 435
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 199 382	- 134 903	- 22 102	- 60 300
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	9 953	0	0	0

Sum generelle driftsinntekter

Generelle driftsinntekter består av rammetilskudd, inntekts- og formuesskatt, eiendomsskatt og andre driftsinntekter, særlig knyttet til flyktningmidler. Det er en mindreinntekt på sum generelle driftsinntekter på 10,1 mill. kroner.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av innbyggertilskudd, skjønnsmidler og inntektsutjevning. Innbyggertilskuddet er i utgangspunktet et likt beløp pr. innbygger, men innbyggertilskuddet justeres i tråd med kommunens utgiftsbehov. Inntektsutjevningen som kompenserer kommuner med lave inntekter fra skatt, er også en del av rammetilskuddet. I tillegg er skjønnsmidler inkludert i rammetilskuddet, både ordinære skjønnsmidler og skjønnsmidler til prosjekter.

Regnskapet for 2024 viser en mindreinntekt i rammetilskuddet sett mot regulert budsjett på 3,4 mill. kroner.

Det er en merinntekt på innbyggertilskuddet. Dette skyldes en ekstra bevilgning i Prop. 1 S Tillegg 1 2024-2025 (nysalderingen) i desember der Arendal ble tildelt 36 mill. kroner. Det ble samtidig varslet at omlag tilsvarende beløp ville bli lagt varig inn i kommunerammen. Den store økningen i nysalderingen må sees i sammenheng med at skatteinngangen i 2024 ble vesentlig lavere enn lagt til grunn i regjeringens prognose og at mange kommuner varslet om en svært krevende kommuneøkonomi. I tillegg ble det bevilget 1,6 mill. kroner i kompensasjon for vaksinasjon korona.

Kommunen fikk en mindreinntekt i inntektsutjevning. Skatteveksten for landet samlet ble på 1,4 %, noe som var lavere enn hva regjeringen la til grunn i sine anslag. Den svake skatteinngang var kjent i 2. tertial og ble omtalt der, men budsjettet ble ikke justert grunnet den krevende økonomiske situasjonen kommunen er i. Inntektsutjevningen må sees i sammenheng med kommunens egen skatteinngang. Kommunen er kompensert til ca. 94,6 % av landssnittet.

Det er merinntekt på skjønnsmidler på 500 000 kroner. Dett skyldes at statsforvalteren i desember tildelte 500 000 kroner ekstra i prosjektskjønn til prosjektet bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Inntekts- og formuesskatt

Inntekts- og formuesskatt viser en mindreinntekt på 38,5 mill. kroner. Arendals budsjett på inntekts- og formuesskatt var 30 mill. kroner høyere enn regjeringens anslag, og det er med på å forklare det store avviket. Økningen i skatteinngangen fra 2023-2024 for Arendal ble på 4,5 %, mot et budsjettert nivå på 7,2 %. Arendals skatteinngang endte på 84,2 % av landssnittet.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt var budsjettert med 151,1 mill. kroner. I sum ble det innbetalt 151,3 mill. kroner som er 0,2 mill. kroner mer enn forutsatt.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter for kommunen omfatter i stor grad statlige overføringer relatert til flyktningområdet, særlig integreringstilskudd fra IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet). Disse tilskuddene er i prinsippet frie inntekter og blir derfor regnskapsført sammen med kommunens øvrige fellesinntekter i henhold til gjeldende forskrifter.

I 2024 ble budsjettet for integreringstilskudd betydelig økt, noe som skyldes en økning i antall enslige mindreårige flyktninger. På forespørsel fra IMDi ble det bosatt 100 flyktninger i kommunen i 2024, hvorav 17 av dem var enslige mindreårige. Kommunen mottok totalt 168,5 mill. kroner i integreringstilskudd dette året, noe som er 30 mill. kroner høyere enn det regulerte budsjettet.

Denne merinntekten kan i hovedsak knyttes til bosetting av flere enslige mindreårige flyktninger enn året før, samt at IMDi har blitt mer effektive i utbetalingen av tilskuddene. Dette har bidratt til en styrking av kommunens økonomi knyttet til flyktningintegrering.

Netto finansutgifter

I netto finansutgifter inngår renteutgifter, renteinntekter, avdrag og utbytte. Netto finansutgifter viser et positivt avvik på 62,0 mill. kroner.

- Renteinntekter endte med et positivt avvik på 12,2 mill. kroner, av dette er 2,7 mill. kroner knyttet til startlån.
- Renteutgifter samlet ble 4,9 mill. kroner lavere enn forutsatt. Renteutgifter knyttet til investeringslån ble 16,3 mill. kroner lavere enn budsjettert, mens renteutgifter for startlån ble 11,3 mill. kroner høyere enn forutsatt.
- Avdrag er ført i henhold til reglene om beregning av minimumsavdrag. Endelig beregning medførte at regnskapsført avdrag ble 3,2 mill. kroner høyere enn budsjettert.

Samlet er det mottatt 123 mill. kroner i utbytte gjennom 2024. Dette er 47,8 mill. kroner høyere enn budsjettet, og dette henger nært sammen med ekstraordinært utbytte fra Å energi på 45,8 mill. kroner. I tillegg er utbytte fra Agder renovasjon 1,2 mill. kroner høyere enn forutsatt, og utbytte fra P-hus vest og Myra biovarme er hhv 0,3 og 0,4 mill. kroner høyere enn forutsatt i budsjettet.

De største postene som inngår i utbytte:

- Utbytte Å energi: 118,6 mill. kroner
- Utbytte P-hus vest AS: 0,8 mill. kroner
- Utbytte Myra biovarme: 0,8 mill. kroner
- Utbytte Agder renovasjon IKS: 2,4 mill. kroner
- Returkraft garantiprovisjon: 0,4 mill. kroner

Overføring til investering

Overføring til investering utgjør 16,6 mill. kroner, og består av overføring av egenkapitaltilskudd til pensjonskassene og kjøp av aksjer i Agder næringsselskap.

Overføringer til investering er strøket i henhold til strykingsreglene angitt i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Dette betyr at egenkapitaltilskudd og kjøp av aksjer må dekkes i investeringsregnskapet. Det er ikke anledning til å lånefinansiere disse utgiftene. I 2024 er disse utgiftene dekket av ubundet investeringsfond.

Fond

For 2024 viser tallene en samlet netto bruk av fond på ca. 199,4 mill. kroner (sum disposisjonsfond og bundne fond). I regulert budsjettet var det lagt til grunn samlet netto bruk av fond på ca. 151,5 mill. kroner. Det brukes dermed 47,8 mill. kroner mer av fond enn forutsatt i budsjettet, og i 2024 har det vært nødvendig å bruke hele disposisjonsfondet for å dekke merforbruket.

- Disposisjonsfond er frie oppsparte midler som kan disponeres fritt. I regulert budsjett var det vedtatt bruk av disposisjonsfond på ca. 165,1 mill. kroner. I tillegg er resten av fondsreserven, i sum 49,5 mill. kroner, hentet inn for å redusere merforbruk i 2024. Samlet er det hentet inn 214,4 mill. kroner. Det er ikke avsatt midler til disposisjonsfond i 2024.
- Bundne fond er midler som ikke kan brukes fritt. Disse er øremerket til det enkelte formål og det er krav om rapportering for bruk av midlene. Eventuelt skal ubrukte midler tilbakebetales til giver. Tallene for 2024 viser at det er hentet inn 17,8 mill. kroner fra bundne fondsmidler, som er 11,4 mill. kroner mer enn forutsatt i budsjettet. Tilsvarende er det satt av 32,9 mill. kroner til bundet fond. Dette er 12,9 mill. kroner mer enn det som var forutsatt i budsjettet. Avvik fra budsjettet viser at aktiviteten knyttet til bundne midler i 2024 har vært høyere enn forutsatt.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift

Årsmelding 2024

Tall i 1000	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Avvik
Netto driftsresultat	209 335	134 903	- 4 432
Avsetninger til bundne driftsfond	32 907	19 937	- 12 970
Bruk av bundne driftsfond	- 17 829	- 6 423	11 407
Overføring til invest ihht årsbudsjett og fullmakt	16 641	16 641	0
Avsetning til disp fond ihht årsbudsjett og fullmakt	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond ihht årsbudsjett og fullmakt	- 165 058	- 165 058	0
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	75 996	0	- 75 996
Strykning av overføring til investering	- 16 641		
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	- 118		
Overføring til investering utover budsjett	0		
Avsetning ti disposisjonsfond utover budsjett	118		
Bruk av disposisjonsfond utover budsjett	- 49 402		
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	9 953		

Over vises den obligatoriske oversikten over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner. Budsjettavviket er det samlede avviket (resultatet) mellom driftsbudsjettet og driftsregnskapet, gitt at årsavslutningsdisposisjonene kun er gjennomført i tråd med vedtatt driftsbudsjettet og delegert myndighet.

Tallene viser et negativt budsjettavvik på 76,0 mill. kroner før bruk av fond utover budsjett og før strykninger er foretatt. Ved underskudd skal det foretas strykninger etter kap. 4 i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommune og fylkeskommuner mv. Etter bruk av disposisjonsfond og strykninger er gjenstående udekket underskudd på 10,0 mill. kroner.

Netto driftsutgifter for sektorene

Sektorenes resultater framkommer i to ulike oversikter, og begge vedtas av bystyret:

- Bevilgningsoversikt drift - netto pr. sektor (definert i forskrift)
- Økonomisk ramme pr. sektor

Bevilgningsoversikt drift - netto pr. sektor er en obligatorisk oversikt i tråd med Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Oversikten skal vise sum netto bevilget til drift (jfr. bevilgningsoversikt drift) fordelt på kommunens budsjettområder, som fra om med 2024 er sektornivå. Oversikten er vist i tabellen under.

Bevilgningsoversikt drift - netto pr. sektor Tall i 1000	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023*
FELLES FINANSIERING DRIFT	-18 925	-19 989	-19 989	
SAMFUNN OG NÆRING	-3 948	13 184	-17 066	
HELSE OG MESTRING	1 273 975	1 106 282	1 006 893	
OPPVEKST OG UTDANNING	1 253 013	1 249 251	1 169 531	
KULTUR OG INKLUDERING	400 259	408 218	376 613	
ORGANISASJON OG UTVIKLING	188 438	187 433	177 110	
ØKONOMI OG STRATEGI	534 149	556 290	681 455	
Sum	3 626 961	3 500 669	3 374 547	

**regnskapstallene for 2023 er fordelt pr. enhet og ikke direkte sammenlignbare med regnskap pr. sektor i 2024. Se fullstendig oversikt i Årsegnskap 2024 hvor regnskapstall for 2023 er inkludert og vist pr. enhet.*

Tallene viser et merforbruk innen drift av tjenestene på ca. 126,3 mill. kroner.

Økonomisk ramme til sektorene inkluderer bruk/avsetning til sektorenes fond og sektorenes overføring til investering i tillegg til rammen gitt i forskrift. Det er denne rammen sektorene følges opp på gjennom året, og som er utgangspunktet for sektorenes vurderinger av økonomisk status i månedsrapportering, tertialrapportering og årsrapportering. Avvik mot økonomisk ramme gir sektorenes mer- eller mindreforbruk.

Økonomiske rammer pr. sektor er vist i tabellen under. Sektoren Felles finansiering drift består av kommunens fellesinntekter og finansposter, og er ikke inkludert i oversikten over. Postene i denne sektoren er omtalt under oversikten Bevilgningsoversikt drift.

Økonomisk ramme pr. sektor	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023*
Tall i 1000				
SAMFUNN OG NÆRING	-1 823	14 414	-13 736	

Årsmelding 2024

HELSE OG MESTRING	1 269 973	1 105 782	1 006 393	
OPPVEKST OG UTDANNING	1 248 758	1 248 758	1 169 038	
KULTUR OG INKLUDERING	398 763	406 294	376 013	
ORGANISASJON OG UTVIKLING	189 204	187 433	177 110	
ØKONOMI OG STRATEGI	534 150	556 290	681 455	
Sum	3 639 026	3 518 971	3 396 273	

**regnskapstallene for 2023 er fordelt pr. enhet og ikke direkte sammenlignbare med regnskap pr. sektor i 2024. Se fullstendig oversikt i Årsregnskap 2024 hvor regnskapstall for 2023 er inkludert og vist pr. enhet.*

Samlet har kommunens sektorer et merforbruk på 120,1 mill. kroner målt mot vedtatte økonomiske rammer (regulert budsjett). Resultatet framkommer etter at følgende disposisjoner er gjennomført:

- ubrukte bundne midler er avsatt til bundne fond
- sektorenes merutgifter for økning i antall flyktninger er kompensert (berører kun sektoren Oppvekst og utdanning)

Sektorene har gjennom månedsrapportene og tertialrapportene informert om status gjennom året. Sektorer med merforbruk har meldt dette fortløpende, og det har vært satt i verk tiltak i 2024 for å redusere og bremse den negative utviklingen. Det har likevel ikke vært mulig å oppnå balanse samlet for sektorene for 2024.

Det har vært særlig utfordrende i sektor helse og mestring hvor merforbruket for 2024 endte på 164,2 mill. kroner. Organisasjon og utvikling har et merforbruk på 1,8 mill. kroner. Oppvekst og utdanning er i balanse etter at sektoren er kompensert for merutgifter til flyktninger.

Tre sektorer har mindreforbruk:

- Samfunn og næring: 16,2 mill. kroner
- Kultur og inkludering: 7,5 mill. kroner.
- Økonomi og strategi: 22,1 mill. kroner

Status for sektorene er nærmere beskrevet under egne områder.

Netto lønn

Netto lønn er lønn og sosiale utgifter fratrukket sykelønnsrefusjon, og er et viktig måltall i forhold til å følge driftsnivået mot enhetenes rammer. For 2024 har enhetene samlet sett et merforbruk på nettolønn på ca. 129,0 mill. kroner i forhold til regulert budsjett.

Lønnsavsetning

Sektorenes driftsrammer ble i 2024 kompensert for helårsvirkning av lønnsoppgjøret for 2023, samt årets virkning av lønnsoppgjør 2024. Dette ble kompensert over sentralt avsatt lønnsavsetning i regulert budsjett, og i sum ble det overført 155,1 millioner kroner til sektorenes rammer. Helårsvirkning av lønnsoppgjør 2023 utgjorde 93,0 mill. kroner og virkning av lønnsoppgjør for 2024 utgjorde 62,1 mill. kroner. Lønnsavsetningen i 2024 var tilstrekkelig for å dekke virkningene av lønnsoppgjørene.

Pensjon

Kommunen er medlem i og betaler premier til tre ulike pensjonskasser: Arendal kommunale pensjonskasse (AKP), Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK).

Budsjettet for pensjon vurderes fortløpende, og budsjettjusteringer gjøres i hovedsak i 1. tertial når amortisering av premieavviket er ført, og endring til årets pensjonssatser er beregnet og justert i sektorrammene. Da legges også siste prognoser fra pensjonskassene til grunn. Endelige regnskapstall fra pensjonskassene foreligger først etter årets slutt (januar 2025), og det er derfor usikkerhet knyttet resultatet for pensjonsområdet gjennom året.

Endelige beregninger fra aktuar viser at årets premieavvik endte positivt på 114,9 mill. kroner, dette er 24,4 mill. kroner lavere enn budsjettet. Reduksjonen i det positive premieavviket henger sammen med at innbetalt pensjonspremie ble lavere enn forutsatt i budsjettet. Samlet er innbetalt premie 38,7 mill. kroner lavere enn forutsatt. I sum gir endring i premieavvik og innbetalt premie et netto positivt avvik på 14,3 mill. kroner. Det er først og fremst premien til KLP som er lavere enn forutsatt.

For AKP og KLP har premiefondene i pensjonskassene blitt belastet med henholdsvis 72,6 mill. kroner og 31,3 mill. kroner til dekning av pensjonspremier i 2024.

Reguleringspremie til AKP som utgjør 57,1 millioner kroner inklusiv arbeidsgiveravgift, er overført til pensjonskassen i henhold til budsjett.

Amortisering premieavvik er ført i henhold til regulert budsjett, og utgjør 167,2 millioner kroner i 2024. Kommunens utgifter til AFP-ordning 62-64 til AKP var i tråd med budsjettet, totalt 15,5 mill. kroner.

I sum viser de store pensjonspostene et positivt avvik på ca. 11,3 millioner kroner. I dette inngår også avregning av arbeidsgiveravgift for 2023 med 1,9 mill. kroner og avregning pensjon 110- sentralen med 0,9 mill. kroner. Det har ikke vært rom for å avsette positivt avvik på pensjonsposter til disposisjonsfond.

Det er risiko for store svingninger innen pensjonsføringer. Kommunedirektøren har tidligere derfor lagt opp til å ha egne fondsmidler, i tillegg til premiefondet i pensjonskassene, for å møte disse. Disposisjonsfond pensjon er pga den økonomiske situasjonen hentet inn for å dekke merforbruk i 2024. I 2025 er det ikke fondsreserver i kommunen til å dekke svingninger i pensjon. I 2024 ble det besluttet å endre amortisering av premieavvik fra 1 år til 7 år. Dette vil bidra til å dempe svingninger i drift framover.

Økonomisk oversikt drift etter art

Økonomisk oversikt drift	Regnskap 2024	Reg. Budsjett 2024	Oppr. Budsjett 2024	Regnskap 2023
--------------------------	---------------	--------------------	---------------------	---------------

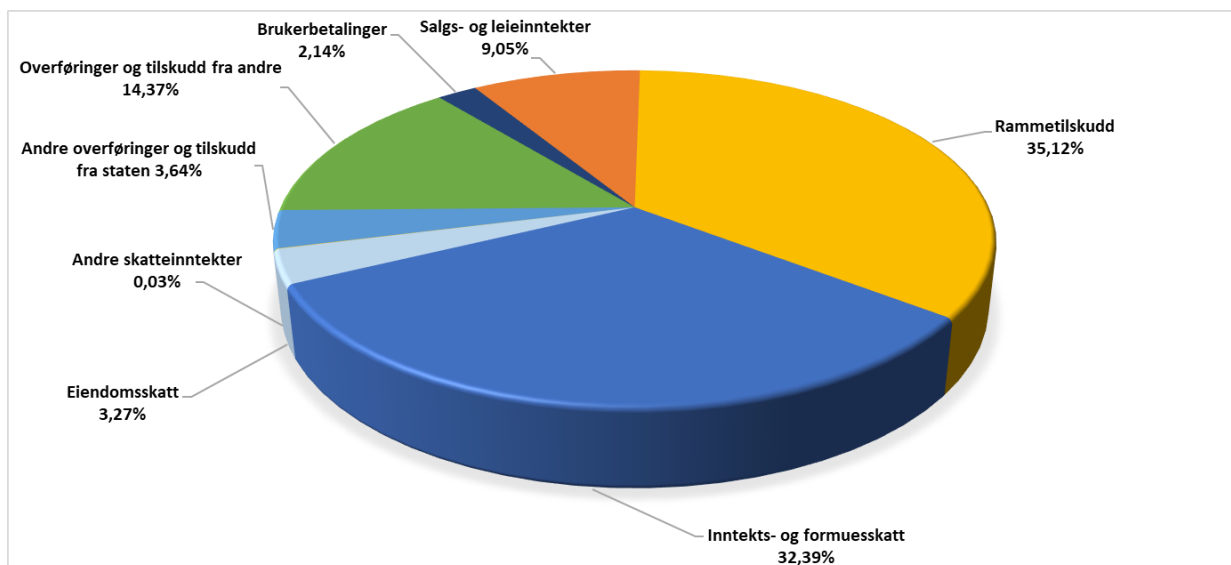
Årsmelding 2024

etter art Tall i 1000				
Sum driftsinntekter	- 4 631 837	- 4 410 949	- 4 376 881	- 4 382 750
Sum driftsutgifter	4 937 378	4 584 184	4 459 914	4 522 202
Brutto driftsresultat	305 541	173 236	83 033	139 452
Netto finansutgifter	30 727	92 689	70 091	43 481
Motpost avskrivninger	- 126 932	- 131 022	- 131 022	- 122 634
Netto driftsresultat	209 335	134 903	22 102	60 300
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 199 382	- 134 903	- 22 102	- 60 300
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	9 953	0	0	0

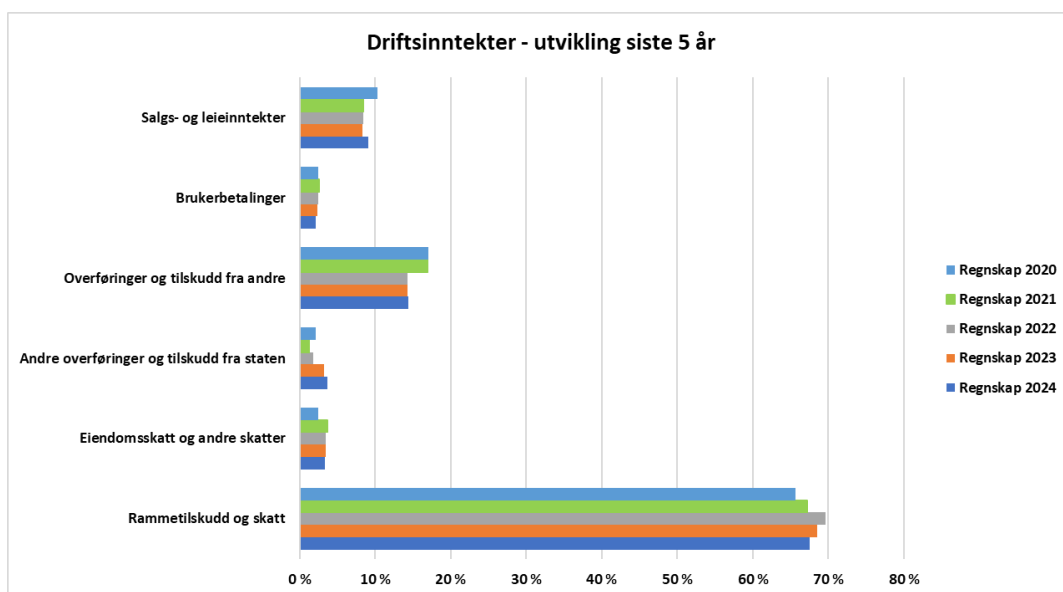
Økonomisk oversikt etter art - drift viser kommunens samlede inntekter og samlede utgifter. Oversikten viser også resultatmålene brutto og netto driftsresultat, og sum disponeringer. Hovedlinjene er vist i tabellen over.

Beregning av resultatmålet netto driftsresultat i prosent av samlede inntekter tar utgangspunkt i denne oversikten. For 2024 er dette negativt med 4,5 %. Handlingsregelen er et positivt netto driftsresultat som utgjør 1,75 % av samlede inntekter. I 2024 er det stort gap mellom handlingsregelen og endelig regnskapsresultat. Dette henger sammen med merforbruk i tjenestene og svikt i frie inntekter. Innfrielse av handlingsregelen tilsier et positivt netto driftsresultat på vel 80 mill. kroner, dvs at avviket mot handlingsregelen er på ca. 290 mill. kroner.

Oversikt over driftsinntekter

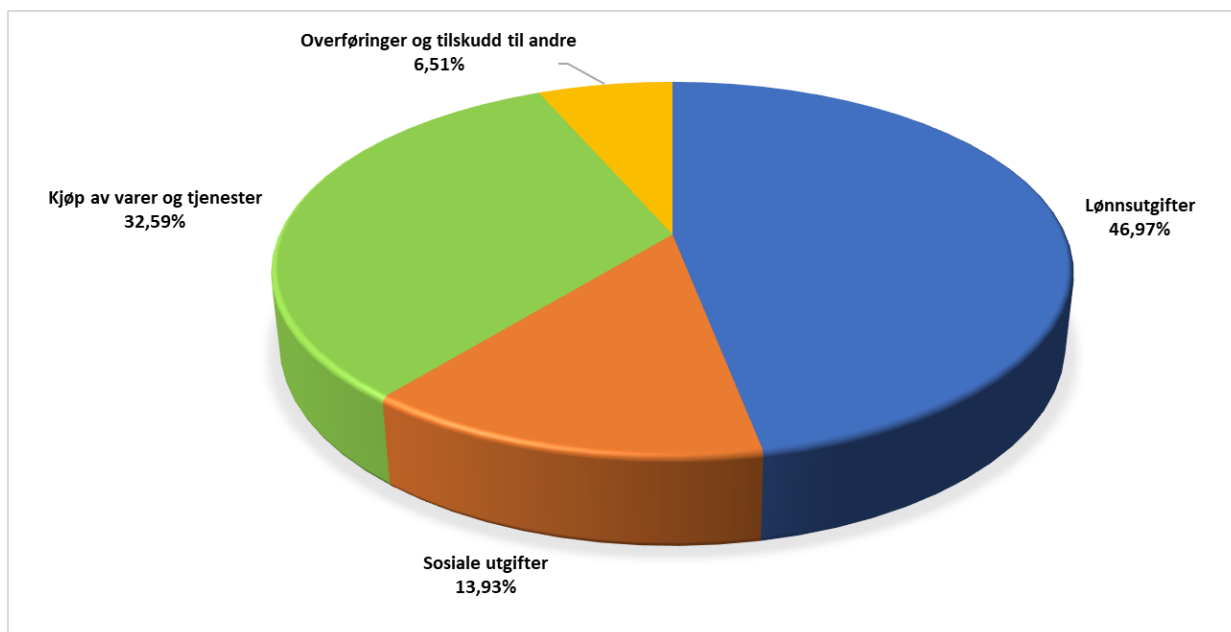

Figuren viser hvilke inntektstyper kommunen har, og hvordan de fordeler seg. Skatt og rammetilskudd er kommunens største inntektskilde og utgjør ca. 67,51 % av de totale driftsinntektene.

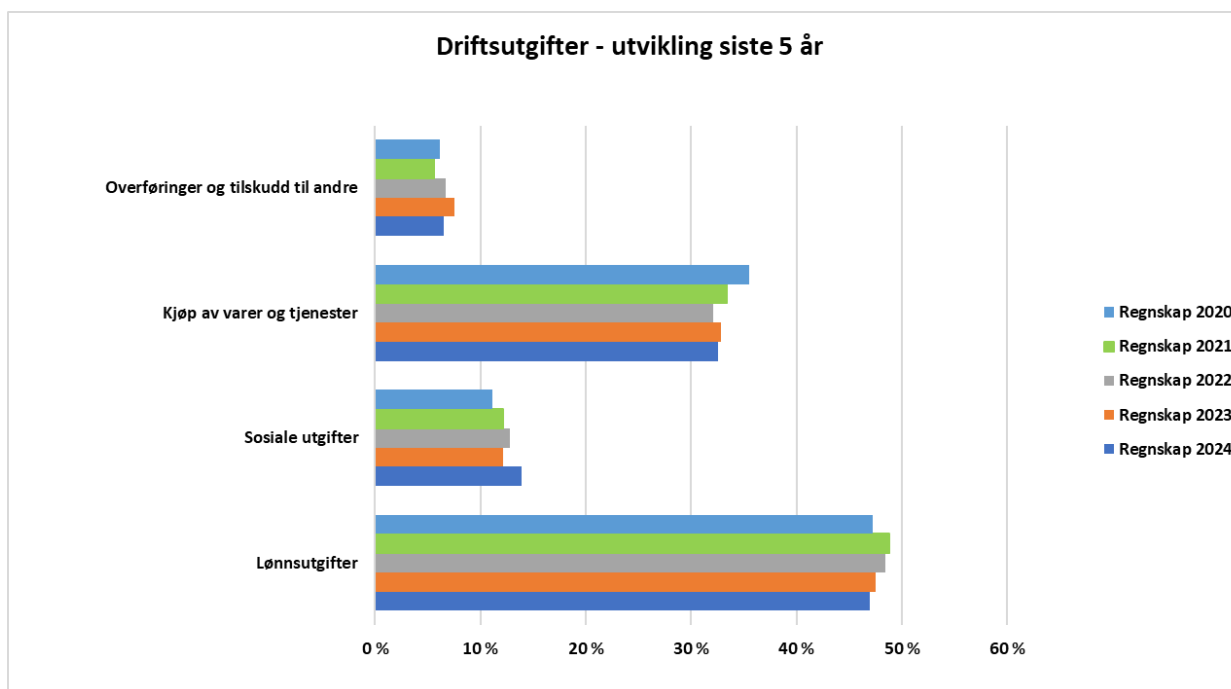

Utviklingen siste fem år viser små endringer i hvordan inntektene fordeler seg. Skatt og rammetilskudd ligger i intervallet 67-70 % i 5-årsperioden. I 2022 var andelen 69,58 %, i 2023 og 2024 synker andelen og ender på 67,51 % i 2024.

Oversikt over driftsutgifter

Figuren viser hvordan kommunens driftsutgifter fordeler seg. Som det framgår av figuren er det lønn og sosiale utgifter som utgjør den største andelen av kommunens totale driftsutgifter med 60,90 %.

Utviklingen over siste fem år viser, i likhet med inntektene, små endringer i hvordan utgiftene fordeler seg fra år til år. Lønn og sosiale utgifter utgjorde samlet 58,35 % i 2020. Deretter økte andelen til over 61 % i 2021 og 2022. I 2023 gikk andelen ned til 59,66 % for deretter å øke noe til 2024 med 60,90 %.

Investeringsregnskapet

Bevilgningsoversikt investering

--	--	--	--	--

Årsmelding 2024

Tall i hele 1000	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringer				
Investeringer i varige driftsmidler	326 955	264 208	391 580	219 552
Tilskudd til andres investeringer	3 794	2 750	5 900	3 371
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	12 250	12 100	11 600	46 599
Utlån av egne midler *)	96 774	11 618	-65 576	255 959
Avdrag på lån	153 996	98 077	98 077	110 502
Sum investeringsutgifter	593 769	388 753	441 581	635 984
Kompensasjon for merverdiavgift	-12 889	-12 477	-7 556	-9 495
Tilskudd fra andre	-82 889	-13 665	-9 260	-27 501
Salg av varige driftsmidler	-4 248	0	0	-7 566
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-10 000	-10 000	-34 327
Mottatte avdrag på utlån av egne midler *)	-310 386	-170 653	-98 077	-149 625
Bruk av lån	-168 468	-168 468	-300 547	-388 238
Sum investeringsinntekter	-578 879	-375 263	-425 440	-616 752
Videreutlån	162 742	150 000	150 000	149 243
Bruk av lån til videreutlån	-162 742	-150 000	-150 000	-149 243
Avdrag på lån til videreutlån	81 240	35 691	35 691	80 414
Mottatte avdrag på videreutlån	-101 885	-35 691	-35 691	-80 817

Netto utgifter videreutlån	-20 645	0	0	-403
Overføring fra drift	0	-13 491	-16 141	-19 135
Avsetninger til bundne investeringsfond	67 797	0	0	46 403
Bruk av bundne investeringsfond	-47 000	0	0	-46 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	353
Bruk av ubundet investeringsfond	-12 536	0	0	-450
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	8 261	-13 491	-16 141	-18 829
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	2 506	0	0	0

*) Ekstraordinære avdrag fra Arendal eiendom er budsjettmessig inkludert i utlån av egne midler, men skulle inngått i mottatte avdrag på utlån av egne midler. Budsjettet for utlån av egne midler skulle vært justert opp (økt utgift) med 52,9 mill. kroner. Budsjettet for mottatte avdrag på utlån av egne midler skulle vært justert tilsvarende med økt inntekt på 52,9 mill. kroner. Dette påvirker avviket mellom regnskap og budsjett på disse linjene, men påvirker ikke regnskapsresultatet totalt.

Bevilgningsoversikt investering viser utgiftene klassifisert basert på type investering som varige driftsmidler, finansielle anleggsmidler mv. Dette gir en enklere oversikt over de ulike investeringene, samtidig som finansieringen av disse blir synliggjort. Opprinnelig budsjett er bystyrets vedtak for 2024. Regulert budsjett er med tillegg for vedtatte overføringer fra tidligere års prosjekter som ikke er avsluttet samt bystyrets nye vedtak i løpet av 2024.

Sum investeringsutgifter

Investeringer i varige driftsmidler er på 327,0 millioner kroner, 62,7 millioner kroner høyere enn regulert budsjett. Se detaljert forklaring under prosjekter med høyere påløpte kostnader enn budsjett med avvik over 100.000 kroner.

Tilskudd til andres investeringer utgjør hovedsakelig Arendal kirkelige fellesråd.

Investeringer i aksjer og andre selskaper på 12,25 millioner kroner, 0,15 mill. kroner høyere enn revidert budsjett, som forklares av en høyere innskudd til KLP enn budsjettet. I beløpet inngår overføring av egenkapitaltilskudd til pensjonskassene AKP og KLP med ca. 11,5 mill. kroner og kjøp av aksjer Agder næringselskap med ca. 0,5 mill. kroner.

Utlån av egne midler er på 96,8 millioner kroner, 85,2 millioner kroner høyere enn regulert budsjett. Korrigert for manglende oppjustering av budsjett (52,9 mill. kroner) er avviket 32,3 mill. kroner. Dette

skyldes i hovedsak overføring av restlåneramme fra 2023 på 31,8 mill. kroner til Arendal havn KF, samt ekstraordinære avdrag innbetalt fra Arendal eiendom KF.

Avdrag på lån er 154 mill. kroner, 56 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Dette skyldes ekstra avdrag fra Arendal eiendom KF som kommunen har betalt ned på lån.

Sum investeringsinntekter

Kompensasjon for merverdiavgift er på 12,9 mill. kroner, 0,4 mill. kroner høyere enn budsjettet.

Tilskudd fra andre er på 82,9 mill. kroner, 69,2 mill. kroner høyere enn budsjettet, og knytter seg hovedsakelig til justeringsavtalte på vei og VA, spillemidler og tilskudd til prosjekter hos Vitensenteret.

Salg av varige driftsmidler er på 4,2 mill. kroner, 4,2 mill. kroner høyere enn budsjettet, hovedsakelig salg av kjøretøy.

Det var ingen salg av finansielle anleggsmidler, selv om det var budsjettet med 10 mill. kroner.

Mottatte avdrag på lån er på 310,4 mill. kroner, 139,7 mill. kroner høyere enn budsjettet. Justert for manglende oppjustering av budsjett for mottatte avdrag (52,9 mill. kroner) er avviket 86,8 mill. kroner. Dette knytter seg til ekstra innbetaling av avdrag fra Arendal eiendom KF, samt økt minimumsavdrag fra Arendal havn KF på grunn av en ny forskrift for beregning av minimumsavdrag for kommuner og kommunale foretak.

Bruk av lån var på 168,5 mill. kroner i 2024.

Netto utgifter videreutlån

Videreutlån er på 162,7 mill. kroner og dette gjelder i sin helhet startlån. Utlån til startlån er da 12,7 mill. kroner høyere enn budsjettet. Utlån utover budsjett er dekket av disponible startlånsmidler fra foregående år.

Det er i 2024 innført en ny startlånsordning, og denne gjelder førstegangsetablerere. I 2024 er foretatt låneopptak på 20,0 mill. kroner til denne nye ordningen. Per 31.12.2024 er det kun lånt ut startlånsmidler på den ordinære startlånsordningen.

Mottatte avdrag på startlån i 2024 er på 101,9 mill. kroner. Av dette er 89,0 mill. kroner ordinære avdrag (budsjett er 35,7 mill.) og 12,9 mill. kroner ekstraordinære avdrag (budsjett er 0). Mottatte avdrag er ikke oppjustert i regulert budsjett.

Avdrag på lån til videreutlån er avdrag som kommunen har betalt på lån fra Husbanken som gjelder startlånsordningen. Det er betalt avdrag på 81,2 mill. kroner, som er 45,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Budsjetterte avdrag på lån til videreutlån er ikke oppjustert i regulert budsjett.

Netto utgifter videreutlån er - 20,6 mill. kroner. Dette er differansen mellom mottatte avdrag fra startlånskundene og betalte avdrag i 2024. Dette er bundne midler som skal gå til nedbetaling av kommunens lån i Husbanken.

Sum overføring fra drift og netto avsetninger

Årsmelding 2024

I budsjettet var det lagt til grunn overføringer av midler fra drift til investering knyttet til betaling av egenkapitaltilskudd for AKP og KLP, startlån, kjøp av i aksjer Agder næringssekskap og reklameinntekter Norac stadion. Pga. merforbruk i driftsregnskapet kommer strykningsegene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. til anvendelse. Dette innebærer at overføringer fra drift til investering strykes i sin helhet. Utgifter i investeringsregnskapet som ikke kan dekkes av lån, er i 2024 finansiert ved bruk av ubundet investeringsfond.

Pga strykninger i overføringer fra drift til investering er det hentet inn 12,5 mill. kroner fra ubundne investeringsfond til dekning av merutgifter i investeringsregnskapet som ikke kan finansieres med lån.

Netto avsetning til bundne investeringsfond utgjør 20,8 millioner kroner. I dette inngår:

- avsetning til bundet investeringsfond på 67,8 mill. kroner, hvor 67,6 mill. kroner er avsetning til bundet fond startlån (til nedbetaling av startlån i 2025) ,og 152 000 er avsetning til uteområde dagsturhytta.
- bruk av bundet investeringsfond startlån på 47 mill. kroner som er benyttet til ekstra avdrag på startlån

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)

I investeringsregnskapet er det fremført ca 2,5 mill. kroner i investeringsutgift til dekning i 2025.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner investering

Tall i hele 1000	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Avvik
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	325 454	331 959	6 504
Avsetninger til bundne investeringsfond	67 797	0	-67 797
Bruk av bundne investeringsfond	-47 000	0	47 000
Budsjettert bruk av egne lån	-168 468	-168 468	0
Budsjettert bruk av videre utlån	-150 000	-150 000	0
Overføring fra drift ihht årsbudsjett og fullmakt, regnskap regulert ihht budsjett	-13 491	-13 491	0
Avsetning til ubundet invest.fond ihht årsbudsjett og fullmakt, regnskap regulert ihht budsjett	0	0	0
Bruk av ubundet invest.fond ihht årsbudsjett og fullmakt, regnskap regulert ihht budsjett	0	0	0

Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	14 293	0	-14 293
Avsetninger til ubundet investeringsfond utover budsjett	0		
Brukt mer egne lån enn budsjettert	0		
Brukt mer videreutlån enn budsjettert	-12 742		
Strykning av overføring fra drift	16 641		
Overføring fra drift utover budsjett	-3 151		
Bruk av ubundet investeringsfond utover budsjett	-12 536		
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	2 506		

Tabellen over viser et sammendrag av den obligatoriske oversikten med samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner. Oversikten viser årets budsjettavvik som er det samlede avviket mellom investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet, gitt at årsavslutningsdisposisjonene kun er gjennomført i tråd med vedtatt investeringsbudsjett og delegert myndighet.

Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån er 325,5 mill. kroner, og viser årets investeringsutgifter samt utgifter til videreutlån (videreutlån og avdrag på lån til videreutlån) fratrasket årets investeringsinntekter, eksklusive bruk av lån iht. regnskapet.

Årets budsjettavvik forklares i hovedsak av bruk og avsetninger til bundne investeringsfond. I sum utgjør dette netto 14,3 mill. kroner, som tilsvarer årets budsjettavvik. Etter strykninger og bruk av ubundet investeringsfond gjenstår 2,5 mill. kroner som fremføres til inndekning i 2025.

Investeringer fordelt etter nye sektorer

Tall i hele 1000				
Sektor	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
Økonomi og strategi	132 780	85 858	200 000	13 614
Kultur og inkludering	44 535	42 891	11 800	9 974
Oppvekst og utdanning	1 231	867	780	791

Årsmelding 2024

Helse og mestring	7 124	6 381	7 300	5 530
Samfunn og næring	23 684	12 233	26 100	48 914
Selvkost - Vann og avløp	117 601	115 978	145 600	140 499
Selvkost - andre områder	-	-	-	229
Totalt	326 955	264 208	391 580	219 551

Tabellen over viser investeringer som ligger i Arendal kommunen fordelt per sektor. I 2024 ble det totalt investert 327,0 mill. kroner.

Økonomi og strategi

I 2024 ble det brukt 85,9 mill. kroner på kjøp av ny tomt til flytting av Agder Renovasjon.

Under investeringer (Økonomi og strategi) føres også VA- og veiprosjekter som kommunen har overtatt vederlagsfritt fra private utbyggere, og hvor det er inngått justeringsavtaler på MVA. for 2024 er det overtatt nye anlegg for 46,9 millioner kroner.

Samfunn og næring

Samfunn og næring har totalt investert for 23,7 mill. kroner, fordelt på en rekke små og mellomstore prosjekter. De største prosjektene har vært Havet som ressurs hos Vitensenteret (8 mill. kroner – finansiert med eksterne midler), Biler og utstyr ØABV (5,2 mill. kroner – inkl. 1,4 mill. kroner i finansiering fra andre deltakerkommuner), Arendal GO (2,2 mill. kroner), Opprusting av murer og veisikring (2,1 mill. kroner), Rehabilitering gatelys (1,4 mill. kroner), Områdeplan Saltrød (1 mill. kroner) og Utvidelse og fornyelse av Vitensenter Arendal (1 mill. kroner).

I 2024 ble det investert 117,6 mill. kroner i vann og avløpsprosjekter, noe som tilsvarer 36 % av kommunens totale investeringer i 2024. Selvkostprosjekter, herunder vann og avløp, er plassert under sektor Samfunn og næring.

Kultur og inkludering

Kultur og inkludering har investert for 44,5 mill. kroner, hvorav 42,5 mill. kroner er brukt på Rehabilitering av underlaget på skøytebanen.

Helse og mestring

Helse og mestring har 7,1 mill. kroner i investeringer, primært relatert til utstyr og inventar. De store investeringene på Helse og mestring ligger under Arendal eiendom KF.

Oppvekst og utdanning

Oppvekst og utdanning hadde 1,2 mill. kroner i investeringer relatert til inventar, møbler og utstyr i skoler og barnehager.

Status store prosjekter (over 20 mill./ 50 mill. (VA))

Tall i 1000							
Sektor	Prosjekt nr.	Prosjekt	Total budsjettramme	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Avvik reg. budsjett	Oppr. Budsjett 2024
Økonomi og strategi	6558	Flytting Agder Renovasjon - forprosjektmidler (2021)	451 000	85 858	85 858	0	200 000
Kultur og inkludering	4667	Rehabilitering underlag skøytebanen	54 300	42 488	42 488	0	7 500
Samfunn og næring (Selvkost VA)	5689	Rore Arendal Del 2 (2021)	195 000	37 828	30 000	- 7 828	60 000

Tabellen over viser prosjekter med påløpte kostnader i 2024, og budsjettert totalramme over terskelverdier iht. investeringsreglement (20/50 mill. kroner). Løpende prosjekter/samlebevilgninger er ikke tatt med.

6558 Flytting Agder Renovasjon - forprosjektmidler (2021)

Agder Renovasjon IKS er planlagt flyttet til ny lokasjon. Første steg i prosessen er kjøp av ny tomt, hvor tomten kjøpes av Arendal kommune og gjøres tilgjengelig for Agder Renovasjon IKS. Deler av kjøpesummen for tomten er betalt ut i 2024, og resterende kjøpesum vil betales i løpet av 2025. Neste steg i prosessen gjelder kompensasjon betalt fra Arendal kommune til Agder Renovasjon IKS i forbindelse med flytting til nytt anlegg. Det knytter seg fortsatt usikkerhet rundt prosess og endelig størrelse på beløp for anlegg, infrastruktur deponi m.m., og hva som skal kompenseres av Arendal kommune.

4667 Rehabilitering underlag skøytebanen

Arbeidene startet opp våren 2024 og ble sluttført høsten 2024. Utførelsen har gått som planlagt.

5689 Rore Arendal Del 2 (hovedvannsledning)

Prosjektering ble avsluttet våren 2024 og entreprenør for utførelse ble kontrahert med oppstart april 2024. Prosjektet har hatt god fremdrift i 2024, og ligger på plan både for tid og kostnad. Forventet ferdigstilt innen 1. april 2027.

Investeringsprosjekter med høyere påløpte kostnader enn budsjett (avvik over 100.000 kroner)

Tall i 1000					
-------------	--	--	--	--	--

Årsmelding 2024

Sektor	Prosjektnr.	Prosjekt	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Avvik reg. budsjett
Økonomi og strategi	1316	Justering mva. Agderparken nord	27 265	-	- 27 265
Økonomi og strategi	1315	Justering mva. Rørendal strandvei (Skoghaven)	9 820	-	- 9 820
Økonomi og strategi	1312	Justering mva. Romstølen 2 eiendom AS	6 523	-	- 6 523
Økonomi og strategi	1307	Justering mva, Skogsvingen (tidl. Vestheia)	3 314	-	- 3 314
Felles finansiering	1100	Aksjer kjøp/salg	12 250	12 100	- 150
Samfunn og næring	6547	Barbu Park 2019	437	336	- 101
Samfunn og næring	5906	Solborg - trafo, beredskap, ladestruktur og garderober (ramme teknisk)	-	402	- 402
Samfunn og næring	17013	Mannskapsbil Tvedestrand (delprosjekt)	3 796	673	- 4 469
Samfunn og næring	19201	Havet som ressurs	8 027	-	- 8 027
Helse og mestring	14003	Pasientvarslingsanlegg	4 698	3 662	- 1 036
Helse og mestring	14019	Ruteoptimalisering investering i programvare	200	-	- 200
Oppvekst	12005	Rykene barnehage - ombygging personalrom og barn med spesielle behov 2023-2024 (delprosjekt 1210)	169	-	- 169

Kultur og inkluderin g	4692	Turveier i Arendal øst, turstier	683	-	-	683
Kultur og inkluderin g	4658	Turløyper Arendal øst - fin.v/vegvesen 2017	203	-	1420	1623

Tabellen viser oversikt investeringsprosjekter med høyere påløpte kostnader enn revidert budsjett i 2024 over 100.000. Avvikene forklares nedenfor.

1316 Justering mva. Agderparken nord

Beløp relatert justeringsavtale med Agderparken Nord AS om overføring av vei og VA tilknyttet Agderparken nord. Justeringsavtaler budsjetteres ikke.

1315 Justering mva. Rørendal strandvei (Skoghaven)

Beløp relatert justeringsavtale med Hetland og Sandås om overføring av vei og VA tilknyttet Rørendal Strandvei. Justeringsavtaler budsjetteres ikke.

1312 Justering mva. Romstølen 2 eiendom AS

Beløp relatert justeringsavtale med Kva Byggetjenester om overføring av vei og VA tilknyttet Romstølen 2. Justeringsavtaler budsjetteres ikke.

1307 Justering mva, Skogsvingen (tidl. Vestheia)

Beløp relatert justeringsavtale med HSH AS om overføring av vei og VA tilknyttet Skogsvingen. Justeringsavtaler budsjetteres ikke.

1100 Aksjer kjøp/salg

Investeringer i aksjer og andre selskaper på 12,25 millioner kroner, 0,15 mill. kroner høyere enn revidert budsjett, som forklares av en høyere innskudd til KLP enn budsjettet. I beløpet inngår overføring av egenkapitaltilskudd til pensjonskassene AKP og KLP med ca. 11,5 mill. kroner og kjøp av aksjer Agder næringselskap med ca. 0,5 mill. kroner.

6547 Barbu Park 2019

Prosjektet ble avsluttet i tertial 2 2024 med merforbruk.

5906 Solborg - trafo, beredskap, ladestruktur og garderober (ramme teknisk)

Merforbruk dekkes opp med tildelt investeringsramme i 2025.

17013 Mannskapsbil Tvedestrand (delprosjekt)

Merforbruk dekkes opp med tildelt investeringsramme i 2025.

19201 Havet som ressurser

Finansiert med eksterne midler.

14003 Pasientvarslingsanlegg

Merforbruk dekkes inn av ekstern finansiering som ikke var budsjettet i 2024.

14019 Ruteoptimalisering investering i programvare

Brukt 200 000 kroner til oppretting av API i 2024, dekkes inn av bevilgede midler i 2025.

12005 Rykene barnehage - ombygging personalrom og barn med spesielle behov 2023-2024 (delprosjekt 1210)

Merforbruk dekkes av ny rammebevilgning i 2025.

4692 Turveier i Arendal øst, turstier og 4658 Turløyper Arendal øst - fin.v/vegvesen 2017

Prosjektene må sees sammen med 4691 turveier Arendal øst. Samlet sett er de tre prosjektene innenfor tildelt budsjett.

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet viser kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital ved utløpet av regnskapsåret. Fullstendig balanseregnskap framgår av regnskapet for 2024. I tabellen under vises balansens hovedtall:

Økonomisk oversikt balanse	Regnskap 2024	Regnskap 2023
Sum Anleggsmidler (A)	12 978 362	12 326 692
Sum Omløpsmidler (B)	839 059	1 072 446
SUM EIENDELER (A+B)	13 817 421	13 399 138
Sum egenkapital (C)	-1 699 409	-1 750 986
Sum langsiktig gjeld (D)	-11 500 670	-11 062 212
Sum kortsiktig gjeld €	-617 343	-585 940
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (A+B+C)	-13 817 421	-13 399 138

Eiendeler

Kommunens eiendeler har økt med 418,3 mill. kroner fra 2023 til 2024. Kommunens eiendeler består av anleggsmidler og omløpsmidler.

Anleggsmidlene omfatter eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Disse er vurdert til anskaffelseskost. I anleggsmidlene inngår faste eiendommer, anlegg, driftsmidler og bygninger. Også videreutlån av startlån, utlån til kommunens to foretak (Arendal eiendom KF og Arendal havnevesen KF), aksjer og pensjonsmidler inngår i kategorien anleggsmidler.

Kommunen tilbyr startlån for personer som ikke får lån i vanlig bank til kjøp av bolig, og som ikke har mulighet til å spare. Saldo knyttet til startlån økte med 61,3 mill. kroner fra 2023 til 2024.

Utlånene til kommunens to foretak er redusert med 209,9 mill. kroner i 2024. I tillegg er utlån til Kystveien utvikling og Kjell Walter Sørensen innfridd i sin helhet med 2,7 mill. kroner. Utlån til Pollen P-hus er redusert med 1,3 mill. kroner, gjenstående utlån utgjør etter dette 350 000 kroner. Pensjonsmidlene hadde en økning fra 2023 til 2024 på 593,7 mill. kroner. Pensjonsmidlene sikrer at kommunen har dekning for opptjente pensjonsrettigheter og utgjør 5,4 mrd. kroner ved årets slutt.

Omløpsmidlene består av kortsiktige midler/fordringer som forfaller under et år fram i tid. Omløpsmidlene består av de mest likvide midlene som kasse, bankinnskudd og kortsiktige fordringer. Kommunens omløpsmidler har blitt redusert med 233,4 mill. kroner fra 2023 til 2024. Av dette utgjør reduksjon i bankinnskudd 189,1 mill. kroner.

Gjeld

Kommunens gjeld er delt inn i langsiktig og kortsiktig gjeld. Langsiktig gjeld har økt med 438,5 mill. kroner i 2024.

Investeringsgjelden er redusert med 100,3 mill. kroner, og fremkommer som låneopptak til investeringer fratrasket nedbetaling på lån. Startlån hos husbanken har økt med 38,9 mill. kroner, som følge av politisk vedtak om økt satsning på dette området. Pensjonsforpliktelsene har økt med 499,8 mill. kroner i 2024, og utgjør 5,3 mrd. ved årets slutt.

Kortsiktig gjeld er økt med 31,4 millioner kroner, og skyldes hovedsakelig leverandørgjeld, påløpte ikke-betalte renter og feriepengar.

Egenkapital

Egenkapitalen består av frie og bundne (øremerkede) drifts- og investeringsfond, kapitalkonto, prinsippendringer og mer-/mindreforbruk.

Kommunens egenkapital ble redusert med 51,6 mill. kroner fra 2023 til 2024. Reduksjonen i egenkapitalen knytter seg hovedsakelig til netto bruk av driftsfond på 199,4 mill. kroner. I tillegg inngår merforbruk i drift og udekket i investering som en reduksjon i egenkapitalen med hhv. 10,0 mill. kroner og 2,5 mill. kroner.

Føringer som foretas mot kommunens kapitalkonto trekker i motsatt retning og øker egenkapitalen med 152,2 mill. kroner. Kapitalkontoen representerer differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler (andel av langsiktig gjeld som ikke er regnskapsført som inntekt i investeringsregnskapet).

Investeringsfond har økt fra 2023 til 2024 med 8,3 mill. kroner.

Fondsbeholdning

Årsmelding 2024

Kommunens reserver på fond er sterkt redusert fra 2023 til 2024. Utvikling i fondsbeholdningen siste 10 år er vist i tabellen under.

Tall i hele 1000	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Disposisjonsfond	0	214 460	291 763	192 270	78 271	121 098	136 729	118 851	63 214	82 844
Bundne driftsfond u/selvkost	87 953	72 230	72 631	88 880	65 557	72 905	68 496	57 157	50 133	42 885
Bundne selvkostfond	2 056	2 701	4 432	25 916	21 002	12 247	1 894	2 024	5 767	16 651
Ubundne investeringsfond	608	13 145	13 242	13 658	11 686	10 819	19 254	7 486	30 376	32 123
Bundne investeringsfond	73 315	52 518	52 114	52 843	41 643	37 625	53 233	30 891	6 363	8 950
Sum	163 932	355 054	434 182	373 567	218 159	254 695	279 606	216 409	155 853	183 453

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er hentet inn i sin helhet i 2024 med 214,5 mill. kroner. Det er ikke avsatt midler til disposisjonsfond i 2024. Disposisjonsfondet skal ivareta større svingninger i kommunens utgifter, og det vil være sårbart å gå inn i 2025 uten fondsreserver. Kommunens vedtatte handlingsregel sier at disposisjonsfond skal utgjøre minst 5 % prosent av kommunens samlede inntekter. Ved utgangen av året utgjør disposisjonsfond 0 % av samlede inntekter og handlingsregelen er ikke oppnådd.

Bundne fond

Midlene avsatt på bundne driftsfond er bundet opp mot bestemte formål (øremerkede) og kan ikke disponeres fritt av bystyret. Bundne driftsfond inklusiv selvkostfond er økt med 15,1 mill. kroner fra 2023 til 2024. Bundne driftsfond eksklusiv selvkostfond er økt med 15,7 mill. kroner fra 2023 til 2024. De bundne selvkostfondene er redusert med 0,6 mill. kroner. Se kommentarer knyttet til selvkostfond under.

Selvkostfond

Samlet avsetning til fond selvkost utgjorde 0,2 mill. kroner for året, mens total innhenting utgjorde 0,8 mill. kroner. Dette gir netto resultateffekt på -0,6 millioner kroner for 2024, og utgående saldo selvkostfond på 2,1 mill. kroner. Etterkalkyle for vann og avløp viser positive resultater og dekker inn 20,5 mill. kroner av fremførbare underskudd (memoriakonto i balansen). Total avsetning til memoriakonto utgjør nå 19,3 mill. kroner, mot 39,8 mill. kroner ved inngangen til året.

- Vann og avløp ender med mindreforbruk for året, på hhv. 11,5 og 9,9 mill. kroner. Det lå lenge an til merforbruk for året, men gebyravregning i desember snudde opp ned på dette. Ved inngangen av året viste VA store underskudd til fremføring (på memoriakonto), med hhv. ca. 11,3 mill. kroner for vann og hele 28,1 mill. kroner for avløp. Årets mindreforbruk benyttes til å dekke underskudd til fremføring. For vann dekkes hele underskuddet på 11,3 mill. kroner inn, og har 23 011 kroner på fond ved årsslutt. For avløp dekkes 9,9 mill. kroner av underskudd inn, med det gjenstår fortsatt et underskudd til fremføring på hele 19,2 mill. kroner. Renten er fortsatt høy, men har holdt seg forholdsvis stabil sammenlignet med fjoråret. Investeringsbehovet er fortsatt høyt i VA-sektoren, og det er behov for store investeringer i mange år fremover. Til tross for dette holdes VA-gebyrer flatt fra 2024 til 2025.
- Feiing leverer et lite positivt resultat, og øker avsetning på fond til 0,44 mill. kroner.
- Slamtømming ender med merforbruk på 0,8 mill. kroner, og bruker av fond. Selvkostfond per 31.12.24 er på kr 1,6 mill. kroner.
- Tilsyn slam leverer et positivt resultat på 0,3 mill. kroner og reduserer fremførbart underskudd til 0,1 mill. kroner per 31.12.24.

Selvkostområder med saksgebyrer

- Lavere aktivitet grunnet markedsforhold og renter har medført lavere gebyrinntekter enn budsjettet for de fleste av disse områdene.
- Byggesak leverer et merforbruk som ender på 1,7 mill. kroner. Byggesak har ingen fondsbeholdning, som medfører at hele beløpet 1,7 mill. subsidieres av kommunen.
- Arealplaner (s)/private planforslag ender med underskudd på kr 0,5 mill. kroner, som subsidieres av kommunen.
- Oppmåling ender får et oppsving i inntektene i slutten av året, og ender i tilnærmet null for året. Det settes av et lite beløp på fond på kr 25 277.
- Eierseksjonering ender med underskudd på kr 0,1 mill., som subsidieres av kommunen.

Kommunenes subsidiering av selvkostområdene for 2024 utgjør 2,3 mill. kroner. Det ligger her en forutsetning om at arbeidsinnsats mellom arbeid innenfor og utenfor selvkostområdene er korrekt vektet i selvkostmodellen for 2024.

Renovasjon håndteres av Agder Renovasjon IKS. Det som ligger igjen i kommunen på området er nå minimalt (kun Høgedal deponi) etter at fond og anleggsmidler er gjort opp og overført til Agder Renovasjon IKS.

Ubundne og bundne investeringsfond

Investeringsfond (ubundne og bundne) er samlet økt med 8,3 mill. kroner fra 2023 til 2024. Det er avsatt 20,8 mill. kroner til bundet investeringsfond. Det er hentet inn ca. 12,5 mill. kroner fra ubundet investeringsfond. Dette henger i hovedsak sammen med merforbruket i drift, hvor strykningseglene er kommet til anvendelse. Dette innebærer at enkelte utgifter i investeringsbudsjettet må dekkes ved bruk av ubundet investeringsfond og ikke ved overføring av midler fra driftsbudsjettet.

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen gir uttrykk for kommunens evne til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. I arbeidskapitalen inngår de mest likvide midler som kommunen trenger til sin løpende drift. Regnskapsmessig defineres arbeidskapitalen som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Kommunens arbeidskapital utgjør 221,7 mill. kroner ved utgangen av 2024. Dette er en reduksjon på 264,8 mill.

kroner fra 2023. Omløpsmidlene har blitt redusert med 233,3 mill. kroner, mens kortsiktig gjeld har økt med 31,4 mill. kroner.

I arbeidskapitalen inngår også premieavvik. Premieavvik er kun en regnskapsteknisk føring (ikke likvide midler). Beløpet utgjør en stor andel og arbeidskapitalen bør korrigeres for dette. Arbeidskapitalen pr. 31.12.2024 korrigert for netto premieavvik utgjør 104,1 mill. kroner, og har blitt redusert med 212,6 mill. kroner fra 2023 til 2024.

Gjelds- og finansforvaltning

Kommunens finans- og gjeldsforvaltning følger de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunens eget reglement.

Status finans- og gjeldsforvaltning pr. 31.12.2024

Finans- og gjeldsforvaltning (1000 kr.)	Reglement	31.12.2024	31.12.2023
Aktiva			
Samlet bankinnskudd		434 006	623 137
Passiva			
Samlet investeringsgjeld *)		5 036 483	5 136 773
Investeringsgjeld dekket over driftsbudsjettet		3 518 361	3 679 482
Antall långivere		8	9
Antall lån		24	23
Andel sertifikatlån		27,05 %	17,36 %
Lån med fastrente		2 724 449	2 298 244
Lån med flytende rente		2 312 034	2 838 529
Rentebytteavtaler (underliggende verdi)		1 150 000	925 000
Andel fast rente (%)		43,93 %	44,74 %
Andel flytende rente (%)		56,07 %	55,26 %

Andel fast rente inkl. rentebytteavtaler		62,46 %	62,75 %
Andel flytende rente inkl. rentebytteavtale		37,54 %	37,25 %
Største enkeltlån	< 15 %	10,71 %	7,11 %
Lengste rentebinding	< 10 år	8 år 6 mnd.	9 år 6 mnd.
Lån med forfall innen 12 mnd.	< 3 099 705	2 198 000	1 367 000
Gjennomsnittsrente		3,83 %	3,67 %
NIBOR 3 mnd.		4,83 %	4,73 %
Lån i Husbanken til videreutlån (startlån)		1 162 926	1 124 000

Tabell: Nøkkeltall finansforvaltning 31.12.2024

*) Låneopptak til startlån inngår ikke i investeringslån. Disse er oppgitt separat, se nederste linje.

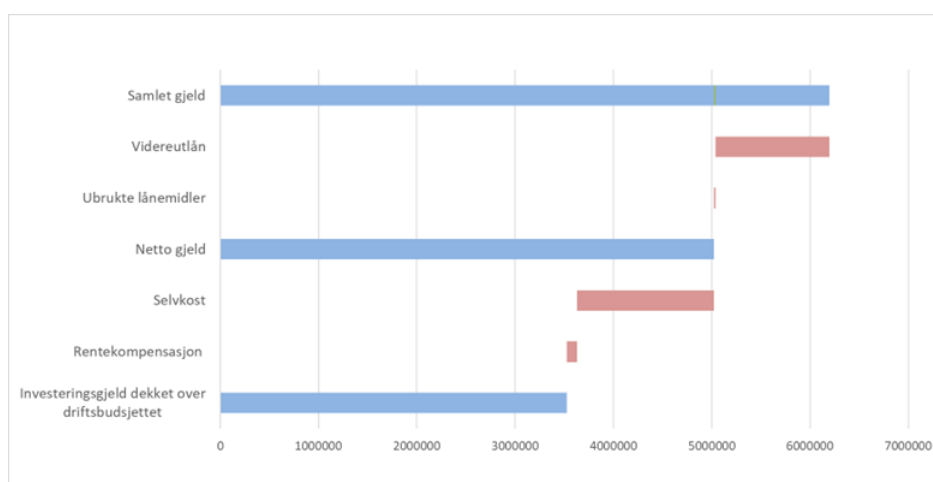
Det vises også til finansrapport fra Bergen Capital Management (BCM)

Aktiva

Kommunen har ingen plasseringer av aktiva utover bankinnskudd.

Investeringsgjeld

Kommunens samlede gjeld er 6,2 mrd. kroner ved utgangen av 2024. Låneopptak til startlån (videreutlån) har økt kraftig de siste årene, og utgjør nå 1,16 mrd. kroner. Netto lånegjeld, som er samlet gjeld fratrukket startlån og ubrukte lånemidler, er 5,02 mrd. kroner. Gjeld knyttet til selvkost-områdene utgjør 1,39 mrd. kroner og gjeld hvor kommunen mottar rentekompensasjon utgjør 104 millioner kroner. Investeringsgjeld som dekkes over driftsbudsjettet utgjør 3,52 mrd. kroner ved utgangen av 2024. Hvordan gjelden fordeler seg er illustrert i figuren under.

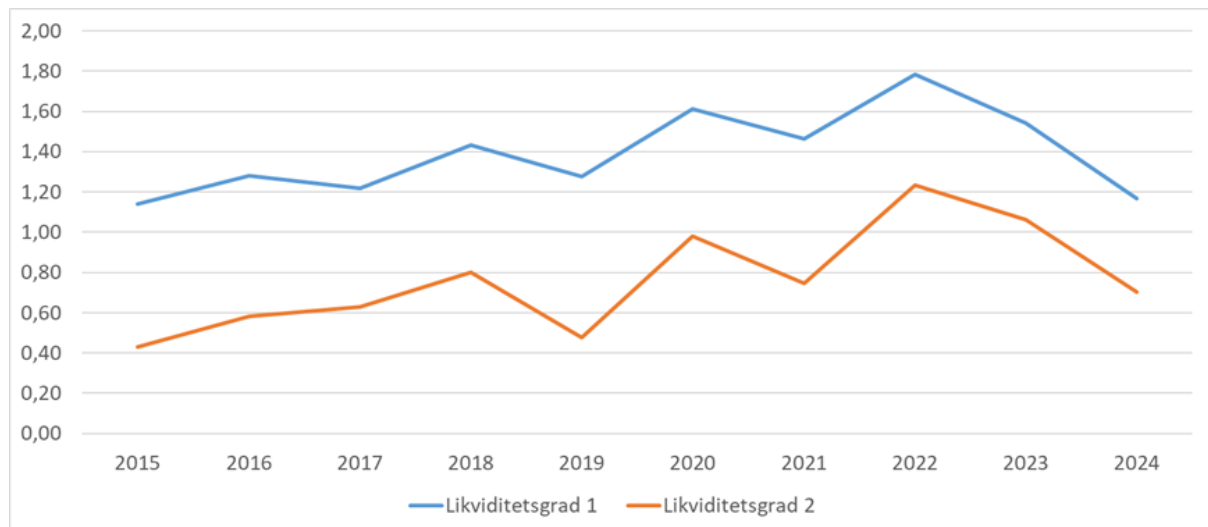

Figur: Investeringsgjeld dekket over driftsbudsjettet.

Kommunens vedtatte handlingsregel for gjeld innebærer at gjeldsnivået skal være 100 % av brutto driftsinntekter eller lavere. Netto gjeld i prosent av samlede brutto inntekter i 2024 utgjør 108,4 %. Vedtatt handlingsregel er 100 % av samlede brutto inntekter (konsolidert), dvs. at handlingsregelen er overskredet med 390 millioner kroner basert på regnskap for 2024.

Likviditet

Kommunens samlede likviditet har vært tilfredsstillende i 2024. Likviditeten som skal dekke løpende betalinger er imidlertid betydelig svekket fra 2023 til 2024. Kommunen har en trekkrettighet på 150 mill. kroner iht. hovedbankavtalen. Det har i 2024 ikke vært behov for å benytte denne trekkrettigheten.

Figur: Historisk oversikt over likviditetsgrader 31.12.

Likviditeten måles ved forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Normalt er det anbefalt at likviditetsgrad 1, som måler forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld direkte, skal være større enn 2. Likviditetsgrad 2 måler forholdet mellom de mest likvide midlene (kasse og bank) målt mot kortsiktig gjeld. Dette forholdet bør være minst 1. Figuren over viser utviklingen for de to likviditetsmålene for perioden 2015-2024. Likviditetsgrad 1 og 2 ligger begge under anbefalt nivå pr.31.12.2024.

Langsiktig gjeld - nivå

Kommunens langsiktige gjeld er 6,2 mrd. kroner per 31.12.24. Dette er en reduksjon på 61 mill. kroner fra 31.12.23. Investeringslån er redusert 102 mill. kroner, mens lån i Husbanken til startlån er økt 39 mill. kroner.

Alle eksterne lånemidler hentes inn av kommunen selv. Det lånes i neste omgang ut til de kommunale foretakene i samsvar med vedtatte investeringsbudsjetter. Kommunen mottar også ordinære avdrag fra foretakene og håndterer avdrag mot långiverne.

Fordelingen av investeringsgjelden mellom kommunen og de to foretakene er vist i tabellen nedenfor. Arendal kommune sin andel av gjelden er økt med 4,92% (110 mill. kroner). Arendal Eiendom KF sin gjeld er vesentlig redusert siste år (10,96% og 280 mill. kroner) mens Arendal Havn KF sin gjeld har en vesentlig økning (19,97 % og 70 mill. kroner).

Langsiktig gjeld

			Endring 2023-2024	
Tall i hele 1000	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Beløp	%
Arendal kommune	2 339 261	2 229 640	109 621	4,92 %
Arendal eiendom KF	2 275 330	2 555 481	280 151	-10,96%
Arendal havnevesen KF	421 892	351 651	70 241	19,97 %
Formidlingslån	1 162 926	1 124 000	38 926	3,46%
Sum	6 199 409	6 260 772	61 363	-0,98 %

Tabellen under viser fordelingen av investeringslån fordelt på ulike lånetyper. Det vises her også til note 7 til regnskapet. Strategien med å ha god spredning av långivere og lånetyper er videreført.

Langsiktig gjeld - lånetyper

Tall i hele 1000					
Investeringslån	2020	2021	2022	2023	2024
Serielån	1 763 855	1 456 960	1 926 253	1 815 980	1 355 690
Sertifikatlån	1 048 000	1 391 000	1 328 000	892 000	1 362 000
Obligasjonslån	1 667 793	1 742 793	1 742 793	2 428 793	2 318 793
Finansiell leasing	-	-	-	-	-
Sum	4 429 648	4 590 753	4 997 046	5 136 773	5 036 483

Avdrag

Kommuneloven § 14-18 fastsetter størrelsen på det minste tillatte avdraget kommunen må betale på investeringsgjelden. Loven kobler kapitalslitet opp mot gjeldsgraden, og sikrer på den måten at eiendelene er nedbetalt når avskrivningsperioden er over. Årets minimumsavdrag er beregnet og betalt i henhold til kommuneloven § 14-18. Samlet minimumsavdrag for kommunen og foretakene er 204 mill. kroner i 2024, en økning på 8,5 mill. kroner fra 2023. Kommunens andel var 95,6 mill. kroner. Minimumsavdraget for Arendal eiendom KF og Arendal Havn KF utgjorde henholdsvis 86,4 millioner kroner og 21,5 mill. kroner.

Mottatte avdrag på videreutlån (startlån) går uavkortet til nedbetaling av gjeld, og dette er i tråd med tidligere praksis.

Renter

Markedsrenten (3 mndr. NIBOR) har vært rimelig stabil gjennom 2024 og ligger på 4,83 % ved utgangen av 2024. Snittrenten på kommunens lån er 3,83 % per 31.12.24, en økning på 0,16 prosentpoeng fra 31.12.23.

Andelen av kommunens samlede gjeldsportefølje som har fastrente (rente bundet > 1 år) er på 43,93 % per 31.12.24 (44,74 % 31.12.23). Kommunen har i tillegg rentesikringsavtaler som utgjør 1,125 mrd. kroner ved utgangen av 2024. Dette er en økning på 225 mill. kroner fra forrige årsskifte.

Fastrenteavtalene og rentesikringsavtalene gir redusert risiko for økte renteutgifter. Disse har også gitt en positiv effekt på snittrenten på kommunens lån i 2024.

Andel sertifikatlån er gjennom refinansieringer økt fra 17,36 % i 2023 til 27,05 % i 2024. Dette er kortsiktige lån med flytende rente. Før alle refinansieringer og nye låneopptak foretas det en vurdering av rentemarkedet per dato og forventinger for framtidig utvikling.

I 2024 har bystyret vedtatt nytt finansreglement. Dette legges til grunn i aktiva- og gjeldsforvaltningen, og setter spesifikke krav bl.a. til hvor stor andel av gjelden som maksimalt skal komme til refinansiering kommende 12 måneder, jfr. tabell Nøkkeltall finansforvaltning 31.12.2024

Kommunen har i 2024 inngått avtale med Bergen Capital Management (BCM). BCM gir råd og bistand til kommunens gjeldsforvaltning, innenfor rammene vedtatt i finansreglementet. BCM leverer månedlige rapporter til kommunen med aktuell informasjon knyttet til finans- og gjeldsforvaltningen.

Internkontroll og etisk standard

Etisk standard

Etisk bevissthet er viktig i Arendal kommune. Ansatte, ledere og folkevalgte skal være seg bevisst at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Alle må kunne stå for egne handlinger og vurderinger. Arbeid som utføres skal være i samsvar med lover, regler, retningslinjer og vedtak. Arbeidet skal utføres slik at det tåler offentlig oppmerksomhet og slik at alle som blir berørt blir behandlet på en rimelig måte i en helhetlig sammenheng. Arendal kommunes arbeidsgiverstrategi 2024-2027 bygger på de overordnede målene fra kommuneplanens samfunnsdel og ble vedtatt av bystyret i 2024.

Som forvalter av samfunnets fellesressurser stilles det spesielt høye krav til etiske holdninger i virksomheten. Det forventes derfor at det i hele organisasjonen jobbes med etisk bevissthet. Arbeidsgiverstrategien gir klare føringer for dette og angir konkrete holdninger og tema som det oppfordres til at alle ledd i organisasjonen reflekterer over. Strategien omhandler blant annet ytringsfrihet, etisk bevissthet, korrupsjon, engasjement og yrkesutførelse. Kommunen er medlem av Transparency International.

Internkontroll

Kommunelovens krav om internkontroll (§ 25-1, 3. ledd) pålegger kommunedirektøren å:

1. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
2. ha nødvendige rutiner og prosedyrer
3. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
4. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
5. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Internkontroll er systematisk arbeid som sikrer at aktiviteter planlegges, organiseres, utføres, evalueres og vedlikeholdes i samsvar med krav i lov eller forskrift, og for å nå målene.

Internkontrollen kan deles inn i 4 fokusområder:

- Kjerneoppgavene = tjenestene til innbyggerne
- HMS – helse/miljø/sikkerhet = medarbeiderne
- Økonomi – økonomistyring, finansforvaltning
- Samfunnssikkerhet, sårbarhet og beredskap -
- forebygge og planlegge for mulige kriser

Sektorovergripende internkontroll

Dokumenter som må være på plass for å ha en sektorovergripende internkontroll og status på disse:

Dokument	Status
Delegeringsreglement fra kommunestyret til kommunedirektøren	Oppdatert 2024
Videredelegering fra kommunedirektøren	Oppdatert 2025
Økonomireglement og økonomihåndbok	Vedtatt av bystyret 2024. Økonomihåndboken oppdateres fortløpende.
Finansreglement	Vedtatt av bystyret 2024
Anskaffelsesstrategi og -reglement	Vedtatt av bystyret 2024
Investeringsreglement	Vedtatt av bystyret 2024
Arbeidsgiverstrategi/personalhåndbok	Vedtatt av bystyret 2024. Personalhåndboken oppdateres løpende.
Etiske retningslinjer	Vedtas sammen med arbeidsgiverstrategien hvert 4. år
System for lederstøtte og oppfølging	Kommunen har flere systemer knyttet sammen i ERP-suiten: HR-portalen, Dossier kompetansesystem, Exledger regnskap, Innsikt rapportering
Krisehåndtering og beredskap	Kommunens beredskapshåndbok og tiltakskort oppdateres løpende. I 2024 er helhetlig ROS-analyse oppdatert.
Rutiner for varsling etter arbeidsmiljølov	Kommunen har egne rutiner for varsler og den som mottar et varsel. Det er etablert en ordning med et eksternt varslingsmottak. Rutiner vedtatt av bystyret i 2021.
Rutiner som sikrer iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak	Eget system i Stratsys som oppdateres av politisk sekretariat og kommunedirektørens ledergruppe. Erstattes av Framsikt i 2025.
Rutiner for systematisk avvikshåndtering	QM+ er kommunens avvikssystem. Erstattes av Compilo i 2025.

Strategisk kompetansestyring	Kommunen har en plan for strategisk kompetansestyring og et eget system kalt Dossier kompetanse.
Arkivplan	Revidert i 2021 og godkjent av Arkivtilsynet i forbindelse med tilsyn.
Informasjons og datasikkerhet, og håndtering av personopplysninger (GDPR)	Egne rutiner og systemer utarbeidet i samarbeid med personvernombudet og IKT Agder.
Helse miljø og sikkerhet	Egen HMS-håndbok, rutiner for AMU og 72 HMS- og kvalitetsutvalg.
Oversikt over avtaler	Tilgjengelig på Ansattorvet via økonomi og innkjøp.

Særlig om varsling og avvik

Kommunen har i henhold til arbeidsmiljøloven egne rutiner for varsling. Det er et uttalt mål for Arendal kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Kommunen er avhengig av at svikt i prosedyrer, rutiner og tjenestetilbud påpekes, meldes og om nødvendig varsles. Arbeidsgiverpolitikken i Arendal kommune skal tilrettelegge for et trygt og åpent arbeidsmiljø og vi ønsker derfor åpenhet om kritikkverdige forhold. I tråd med arbeidsmiljøloven har alle ansatte i Arendal kommune rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, samtidig som bestemmelsene gir arbeidstakeren vern mot gjengjeldelse. Kommunen ønsker å ha et godt og trygt yringsklima, og legge forholdene til rette for intern varsling. Reviderte varslingsrutiner ble vedtatt av bystyret i februar 2021.

Kommunens avvikssystem utgjør kun en del av internkontrollen. Kommunens rutiner og prosedyrer er beskrevet på ulike nivå i håndbøker og retningslinjer som gjelder for de ulike tjenestoområdene. Disse blir løpende evaluert og justert etter behov.

Statlige tilsyn

Under er en oversikt over planlagte tilsyn gjennomført i 2024

Fagområde	Emne	Hjemmel	Tilsynsmyndighet	Hvem får tilsyn
Barnehage, grunnopplæring, helse og omsorg	Felles tilsyn om meldeplikt til barnevernet	Opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven	Statsforvalteren	Administrasjonen
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	Arbeidstilsynet	Færvik bo- og omsorgssenter
Helse og omsorg	Tilsyn med bruk av medisindispenser hos	Helse- og omsorgstjenesteloven, Helsetilsynsloven	Statsforvalteren	Administrasjonen

	hjemmeboende eldre			
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	Arbeidstilsynet	Rød bo- og omsorgssenter
Samfunnssikkerhet og beredskap	Tilsyn med beredskapsplanlegging	Sivilbeskyttelsesloven	Statsforvalteren	Administrasjonen
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	Arbeidstilsynet	Legevakten i Arendal Kommune Interkommunal
Drikkevann	Drikkevannstilsyn	Matloven	Mattilsynet	Administrasjonen

Likestilling, mangfold og inkludering

Dette temaet er utfyllende omtalt i kapitlet Arbeidsgiverstrategi.

Selvkost

Selvkost i Arendal kommune

En del sentrale tjenester i Arendal kommune finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne, som omfatter tjenestene

- vann
- avløp
- renovasjon (ARIKS)
- slamtømming
- utslippstillatelser, kontroll og tilsyn
- feiing
- bygge- og delesaker
- reguleringsplaner
- oppmåling, og
- eierseksjonering

Det tjenesten koster skal i sin helhet dekkes inn via gebyrene, basert på prinsipp for selvkost i kommunen.

Ved selvkost gjelder generasjonsprinsippet, som er en regel som bygger på at kostnaden ved tjenesten som ytes i dag skal dekkes av brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette medfører at Arendal kommune må ha kontroll på at kostnadene dekkes inn av gebyrinntektene på det aktuelle området. Gjennom dette prinsippet vurderes overskudd og underskudd ved selvkost, og avregnes mot fond. For å holde kontroll utarbeides det selvkostkalkyler, som er detaljerte modeller som vurderer og håndterer alle faktorer som spiller inn på de endelige gebyrsatsene. Det utføres en grundig gjennomgang av regnskap og budsjett for selvkost både i budsjettprosessen og ved etterkalkyle som en del av regnskapsavslutningen.

Renovasjonstjenesten utføres av Agder Renovasjon IKS (ARIKS) og utfører selvkostberegningen for Arendal kommune.

Regelverk

I ny kommunelov er beregning av selvkost regulert i egen paragraf (§ 15-1), gjeldende fra 01.01.20. Paragraf §15-1 i kommuneloven sier at selvkost skal beregnes hvis det er fastsatt i lov eller forskrift at gebyrene ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten. Dette er ytterligere presisert i den nye selvkostforskriften §1.

I selvkostforskriften §8, 3. ledd (gjeldende fra 01.01.20) er håndtering av underskudd og overskudd beskrevet. Vann, avløp, renovasjon (ARIKS), slam, tilsyn slam og feiing følger rutinen som foreligger for selvkostområdene i dag, hvor overskudd og underskudd vil avregnes mot fond. I en situasjon hvor fondsbeholdning er tømt vil underskudd settes på memoriakonto (fremføring av underskudd), og gjøres opp senere år.

For de andre områdene (bygge- og delesaker, reguleringsplaner, oppmåling og eierseksjonering) fungerer det likt ved overskudd, hvor midler vil avsettes til bundet fond. Ved underskudd kan det hentes inn fra oppstart fond, så lenge det er midler tilgjengelig. Det er derimot ikke tillatt med underskudd til fremføring (memoriakonto) for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven eller matrikkelloven. Dette fremkommer av den nye selvkostforskriften §8, 4. ledd (samt høringsnotat om nye forskrifter, pkt. 4.7). Eventuelt underskudd etter fondsbeholdning er benyttet må dekkes av kommunen det året.

Regelverket gir bystyret muligheten til å bestemme at gebyrgrunnlaget skal utgjøre en andel av samlet selvkost, og ved det velge å subsidiere en tjeneste (jf. selvkostforskriften §8, 1. ledd 1. pkt.).

Bruk av fond

Ved beregning av gebyrene er det en rekke faktorer som påvirker, som medfører at gebyrinntekter ofte avviker fra kostnadene ved produksjon av en tjeneste. Ved overskudd (høyere gebyrinntekter enn kostnader) avsettes dette til selvkostfond. Ved underskudd (lavere gebyrinntekter enn kostnader) brukes det av selvkostfond for å finansiere dette.

I tilfeller hvor selvkostfondet allerede er tømt og årets drift viser underskudd, betyr det at kommunen har utestående mot innbyggerne. For å holde kontroll på utestående fordringer mot innbyggerne, føres beløpet opp på en egen konto (memoriakonto).

Både overskudd og underskudd ved en selvkosttjeneste vises i Arendal kommunes regnskap. Det kan påvirke kommunens regnskap det enkelte år, men over tid får det ingen konsekvens da hensikten bak selvkost er at dette finansierer seg selv. For bygge- og delesaker, reguleringsplaner, oppmåling og eierseksjonering kan ikke underskudd fremføres.

Status på selvkostfond for året kan sees under Balanseregnskapet og avsnitt Selvkostfond.

Kalkylerente

Selvskostkalkylen belastes med kalkulatorisk rentekostnad, hvor vurderingen er at selvkost ikke skal påvirkes av hvilken finansiering kommunen har. Beregningen baserer seg på en 5-årig swaprente + 0,5 prosentpoeng. Kommuner kan finansiere investeringer innenfor selvkostområdet med lån, egenkapital eller en kombinasjon av dette uten at det påvirker hvilken rentekostnad som inngår i selvkost.

Beregningsgrunnlag og avskrivninger

Selvskostkalkylen belastes med lineære avskrivninger over samme avskrivningstid som kommuneregnskapets avskrivninger er basert på. Avskrivningsgrunnlaget vil derimot være forskjellig, da utgangspunktet er ulikt da selvkost benytter netto anskaffelseskost (brutto anskaffelseskost fratrasket anleggsbidrag og tilskudd o.l.). Dette medfører at avskrivningskostnadene vil avvike mellom selvkostregnskapet og kommunenes regnskap.

Oppsummering

Selvskost er sentralt for kommuneregnskapet, og har direkte innvirkning på størrelsen på inntektene og kostnadene i kommunen. Det må likevel vurderes atskilt, da formålet med selvkost er at det tjenesten koster i sin helhet skal dekkes inn via gebyrene.

Interkommunalt samarbeid

Arendal kommune deltar i flere interkommunale ordninger. Flesteparten av de interkommunale ordninger foregår mellom kommuner øst i Agder. Interkommunalt samarbeid gir samarbeidende kommuner flere fordeler blant annet på områdene økonomi og tjenestekvalitet. Interkommunalt samarbeid skal bidra til bedre kommunal oppgaveløsning og bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

Oversikt over kommunale virksomheter ivaretatt av Arendal kommune :

Arendal kommune, som største kommune i regionen (øst i Agder) innehar ofte rollen som vertskommune for de ulike interkommunale samarbeidene. Tjenestene blir styrt og administrert av Arendal kommune gjennom ulike modeller og finansieringsordninger. Mindre kommuner en Arendal, f.eks. kommuner øst i Agder kan gjennom interkommunalt samarbeid få tilgang til fagkompetanse og på den måten opprettholde gode og trygge tjenester til sine innbyggere. Uten en slik mulighet for de minste kommunene ville det til dels blitt vanskelig å levere gode kommunale tjenester. Små kommuner vil ofte, på områder som krever personalressurser med spesialkompetanse, trekke en større fordel av å inngå i et interkommunalt samarbeid. Det er i noen tilfeller ikke mulig å opprettholde en god tjeneste i de minste kommunene både sett i forhold til å rekruttere og etablere et godt fagmiljø.

Det er ikke vanlig å samarbeide om kjerneoppgaver som f.eks. skole, barnehage og omsorg.

Oversikt over kommunale virksomheter ivaretatt av Arendal kommune (ikke uttømmende):

Samarbeid :	2024 Totalbudsjett i samarbeidet
-------------	----------------------------------

Legevakt, inkl nødnett	45 725 000
Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH)	20 000 000
Krisesenter	10 723 000
Juridisk nettverk	949 000
Østre Agder sekretariat	1 872 000
Nærings medarbeider	1 166 000
Samhandlings reform, inkl. utviklings sykehjem	1 434 180
E-helse og velf.teknologi	1 158 200
Kompetanseprosjekt skole	636 000
ATV (alternativ til vold)	813 020
Personvernombud Ikt - Agder	113 000
Agder felles veilys	720 556
Innsatstrappen	583 000
Dykker beredskap	863 928
IUA (interkommunalt utvalg mot akuttforurensning)	0
Brann (forebyggende/beredskap)	62 076 000
Inventar Legevakt/KØH	1 092 917
Sum	150 925 801

Finansieringsmodell Østre Agder :

Østre Agder Ny finansieringsmodell ble innført gjeldende fra 01.01.2019. Hovedmodellen som ble vedtatt skal sørge for en mer rettferdig fordeling av kostnadene i de ulike tjenestetilbudene. Kort fortalt fordeles kostnadene med at alle kommuner betale 15 % lik andel. Deretter 85 % innbygger andel. Enkelte samarbeid har også en bruker-variant (%-andel).

Evaluerings/revidering av nåværende finansieringsmodell for interkommunale ordninger ble igangsatt vinteren 2023 med frist i April 2024. og det ble oppnevnte et utvalg bestående av økonomisjefer i Arendal, Risør, Grimstad og Gjerstad. Konklusjon etter evaluering var at ordningen fungerer tilfredsstillende slik den er etablert i dag. Utvalget anbefalte å gå videre med dagens modell med en fast del på 15 %. Viser forøvrig til rapport fra sekretariatsleder i Østre Agder samt Østre Agders egen årsmelding www.ostreagder.no

Oversikt over kommunal virksomhet ivaretatt av andre:

Agder Arbeidsmiljø IKS :

Arendal kommune kjøper bedrifts helse-tjenester av Agder Arbeidsmiljø IKS. I 2024 beløp dette seg til 4,75 mill. kroner. Agder Arbeidsmiljø IKS er et interkommunalt selskap som eies av Arendal kommune, Froland kommune og Aust-Agder fylkeskommune.

IKT Agder IKS IKT :

Agder IKS er et interkommunalt IKT-driftsselskap for kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Aust-Agder fylkes-kommune. Selskapet bidrar til å styrke kompetansen på IKT og derigjennom oppnå god effektivitet. Kommunen kjøpte IKT-tjenester gjennom IKT Agder IKS for 83,7 mill. kroner i 2024.

Aust-Agder Revisjon IKS :

Aust-Agder Revisjon IKS ble 1. april i 2023 slått sammen med KomRev Sør IKS til Sørlandet kommunerevisjon IKS. Kommunen kjøpte revisjons- og rådgivningstjenester for 3,8 mill. kroner i 2024.

Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS :

Arendal kommune ble med i Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS i 2014. Sekretariatet ivaretar kontrollutvalgs arbeid for kommuner i Telemark og Agder. Arendal kommune betalte 0,23 mill. kroner for tjenester i 2024.

Friluftsrådet Sør :

Friluftsrådet Sør består av Arendal, Froland, Grimstad, Tvedestrand, Vegårshei, Åmli, Gjerstad og Nissedal kommuner. Arendal kommune yter tilskudd til Friluftsrådet Sør i 2024 med 0,450 mill. kroner.

Arendal kommunale pensjonskasse :

Arendal kommunale pensjonskasse er pliktig pensjonsordning for alle arbeidstakere i virksomhetene Arendal kommune, Arendal havnevesen KF, Arendal eiendom KF, Arendal kirkelige fellesråd, Hove Drifts- og Utviklingsselskap, Agder kommunale støttetjenester (AKST) og 110 Agder IKS. Unntatt fra medlemskap er lærere som er tilsluttet Statens Pensjonskasse og sykepleiere som er tilsluttet Kommunal Landspensjonskasse. (KLP)

Aust-Agder Kulturhistoriske Senter IKS :

Det er for 2023 overført 2,4 mill. kroner som driftstilskudd til Aust-Agder museum og arkiv – avd. Kuben. Midlene anvendes og skal dekke depot og arkiveringsordninger.

Agder kommunale støttetjenester (AKST):

Selskapet er organisert som et kommunalt oppgavefellesskap mellom Grimstad og Arendal kommune og håndterer regnskap, lønn og dokumentsender for begge kommuner. AKST er lokalisert i Grimstad. Arendal kommune sin andel for 2024 er 21 mill. kroner.

Østre Agder Interkommunale Helsebygg IKS :

Selskapet ivaretar ny Legevakt, avdeling for kommunal øyeblikkelig hjelp og en egen avklaringavdeling. Helsebygget eies av Arendal kommune sammen med kommunene i Østre Agder og Grimstad.

110 Agder IKS :

110-sentralen er i 2023 skilt ut som et IKS. 110-sentralen holder til i Kristiansand. Arendal kommunes overføring i 2024 basert på antall innbyggere var 3,8 mill. kroner.

Arendal Eiendom KF

Beskrivelse av foretaket

Kommunale foretak

Arendal eiendom KF (AEKF) er et kommunalt foretak underlagt Arendal bystyre og foretakets styre. Foretaket er kommunens verktøy for gjennomføring av eiendomspolitikk, inkludert utvikling, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg og eiendommer.

I forbindelse med budsjettbehandlingen den 19. desember 2024 vedtok det politiske flertallet i Arendal kommune å legge ned AEKF og innlemme foretaket som sektor 18 i kommunens organisasjon fra 01.01.2025. Vedtaket innebærer at organisasjonsstrukturen i AEKF videreføres i størst mulig grad.

Denne omorganiseringen markerer et skifte i hvordan Arendal kommune organiserer sitt eiendomsarbeid. Selv om AEKF har hatt dokumentert effektiv drift sammenlignet med andre kommuner, har det politiske flertallet vurdert at eiendomsforvaltningen best ivaretas som en integrert del av kommunens administrasjon.

For foretakets ansatte og samarbeidspartnere vil overgangen innebære endringer i styringslinjer og beslutningsprosesser, samtidig som kontinuitet i pågående prosjekter og vedlikeholdsarbeid skal sikres.

Beskrivelse av området

Arendal eiendom KF (AEKF) ansvarsområde omfatter forvaltning, drift og utvikling av kommunale eiendommer. Foretaket har hatt ansvar for formålsbygg som skoler, barnehager, helsebygg og idrettshaller, samt kommunale boliger og næringseiendommer. I tillegg har AEKF håndtert investeringer i nye byggeprosjekter, eiendomsutvikling og forvaltning av kommunale tomteområder.

Som kommunens grunneierrepresentant har AEKF forvaltet kommunal eiendom, inkludert utvikling av nærings- og boligområder. Foretaket har hatt en sentral rolle i klargjøring av tomter for salg eller utbygging, inngåelse av leiekontrakter, samt oppfølging av reguleringsprosesser for å sikre en balansert byutvikling.

AEKF har hatt ansvaret for daglig renhold i alle formålsbygg, inkludert legevakten, nødvendig løpende vedlikehold av bygningsmassen, samt energioppfølging og drift av tekniske anlegg.

Hva har vi oppnådd?

En oppdatert sammenliknende studie av AEKF høsten 2024 viser at foretaket driver kostnadseffektivt sammenlignet med andre kommuner. Studien, basert på KOSTRA-tall, evaluerer driftskostnader, vedlikeholdsetterslep og bærekraftstiltak.

Effektiv drift: AEKFs har de laveste driftskostnader per kvadratmeter (korrigert for strømkostnader), blant de sammenlignbare kommunene i undersøkelsen. Driftskostnadene i AEKF er 296 kr/m² som er 19 % lavere enn gjennomsnittet på 365 kr/m² og 31 % lavere enn Sarpsborg med 408 kr/m².

Utgifter til forvaltning, som ledelse, administrasjon, planlegging, energiledelse m.m., er 32 % lavere i AEKF enn gjennomsnittet av de sammenlignbare kommunene.

Vedlikeholdsetterslep: Det utvendige vedlikeholdsetterslepet er redusert fra 125 mill. kroner i 2013 til 90 mill. kroner ved utgangen av 2024. Korrigert for inflasjon tilsvarer dette en reell halvering.

AEKF har gjennom høsten 2024 hatt et godt samarbeid med skolesektoren for å finne gode løsninger for fremtidig skolestruktur og optimal utnyttelse av kommunens bygningsmasse. Som en del av utredningsarbeidet for skolestruktur har AEKF bidratt med analyser og vurderinger av bygningskapasitet, behov for oppgradering og muligheter for gjenbruk eller alternativ bruk av eksisterende skolebygg.

Innen helseområdet har AEKF jobbet målrettet for å identifisere og legge til rette for etablering av flere omsorgsboliger i årene som kommer. Dette arbeidet er viktig for å møte den økende etterspørselen etter tilrettelagte boliger for eldre og personer med særskilte omsorgsbehov.

Det har vært et særlig fokus på realisering av bofellesskap, hvor AEKF har bidratt med vurdering av tomter, utviklingsmuligheter og finansieringsløsninger, blant annet gjennom Husbanken. Foretaket har også ansvar for gjennomføringen av disse prosjektene, og i første halvår 2024 ble et kommunalt bofellesskap i Moldfaret med seks tilrettelagte enheter og personalbase ferdigstilt. Byggearbeider er i gang på Bjorbekk, og et ferdig regulert prosjekt på Stuenes er klart for oppstart. I tillegg er flere lignende prosjekter under planlegging, der AEKF jobber aktivt med å sikre nødvendige avklaringer for videre fremdrift.

I 2024 har boligforvaltningen i Arendal eiendom KF anskaffet flere boliger, med vekt på store familieboliger og tilrettelagte enheter. Kommunen har nå en boligportefølje på 771 enheter, hvorav 546 er kommunalt eid og 225 innleid.

Hard bruk og omfattende hærverk på eksisterende ROP-boliger har ført til høye vedlikeholdskostnader, samtidig som det er utfordrende å tilpasse boligene til brukernes behov. Begrenset tilgang på egnede boliger gjør at tildeling ofte må skje ut fra tilgjengelighet fremfor individuelt tilpassede løsninger. Behovet for flere ROP-boliger (rus- og psykiatri) er økende, og kapasiteten er sprengt.

AEKF har flagget behovet for et bokvalifiseringssystem overfor NAV for å sikre bedre oppfølging og mer målrettet tildeling av boliger.

Det har vært et økt fokus på å fordele nye ROP-boliger mer spredt i kommunen, for å redusere belastningen på enkelte boområder og sikre bedre integrering. Flere prosjekter er i planleggingsfasen for å imøtekomme behovet i årene fremover.

Kommunens renholdstjeneste spiller en avgjørende rolle i å sikre et godt inneklima og høy hygienestandard i de aller fleste kommunale formålsbygg, inkludert voksenopplæringen i Kunnskapshavna. Med om lag 78 årsverk er avdelingen den største i AEKF, og det jobbes kontinuerlig med å profesjonalisere og effektivisere tjenesten og videreutvikle arbeidsvilkårene.

Et viktig satsingsområde har vært å etablere en heltidskultur, med mål om at flest mulig ansatte skal ha 100 % stilling. Avdelingen har nå kommet langt i dette arbeidet, noe som har bidratt til økt stabilitet og forutsigbarhet både for medarbeidere og tjenesten som helhet. I løpet av 2024 har 11 medarbeidere

fullført fagprøven og bestått, noe som styrker kompetansen i avdelingen og understreker satsingen på faglig utvikling.

Sykefraværsoppfølging har vært et prioritert område, spesielt for langtidsfraværende, og det er gledelig å registrere at andelen korttidsfravær er lav. Dette tyder på god trivsel, høy motivasjon og et godt arbeidsmiljø i avdelingen.

I september ble det gjennomført et fagseminar og sosial samling i Dyreparken, et tiltak som har stor betydning for både faglig påfyll og samhold blant medarbeiderne. Til tross for at AEKF er besluttet nedlagt og innlemmet i Arendal Kommune fra 2025, anbefales det at denne samlingen videreføres også i årene fremover, da den har vist seg å være verdifull for arbeidsmiljøet og tjenestens kvalitet.

Fremtidsutsikter

Med et solid økonomisk fundament og en klar strategi for fremtiden, er Arendal eiendom godt posisjonert for å fortsette sin positive utvikling. Arendal eiendom vil fortsette å fokusere på bærekraftige investeringer og effektiv drift for å sikre at kommunens eiendommer gir maksimal verdi til innbyggerne.

Status økonomi

Driftsregnskapet

Under følger en vurdering av driftsregnskapet til foretaket, og vurderinger knyttet til obligatoriske oversikter.

Bevilgningsoversikt drift

	2024			2023
	Regnskap	Reg. Budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap
Sum bevilgninger drift, netto	-192 072 350	-181 526 062	-179 919 000	-186 458 084
Avskrivinger	88 970 589	88 970 589	95 000 000	91 080 117
Sum netto driftsutgifter	-103 101 761	-92 555 473	-84 919 000	-95 377 967
Brutto driftsresultat	-103 101 761	-92 555 473	-84 919 000	-95 377 967
Renteinntekter	-9 827 068	-3 000 000	-3 000 000	-9 289 505

Årsmelding 2024

Renteutgifter	97 664 160	97 647 000	97 647 000	86 132 568
Avdrag på lån	86 422 975	86 423 000	85 272 000	86 867 000
Netto finansutgifter	174 260 066	181 070 000	179 919 000	163 710 063
Motpost avskrivninger	-88 970 589	-88 970 589	-95 000 000	-91 080 117
Netto driftsresultat	-17 812 284	-456 062		-22 748 020
Overføring til investering	4 356 062	4 356 062		4 823 413
Avsetninger til disposisjonsfond	17 356 222			8 989 567
Bruk av disposisjonsfond	-3 900 000	-3 900 000		
Dekning av tidligere års merforbruk				8 935 041
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	17 812 284	456 062		22 748 020

Økonomisk oversikt drift

	2024			2023
	Regnskap	Reg. Budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap
Overføringer og tilskudd fra andre	-439 834 049	-438 145 390	-449 110 020	-438 981 218
Salgs- og leieinntekter	-77 196 233	-63 696 000	-63 696 000	-69 263 445
Sum driftsinntekter	-517 030 282	-501 841 390	-512 806 020	-508 244 663

Årsmelding 2024

Lønnsutgifter	82 223 551	76 902 659	78 544 659	75 142 581
Sosiale utgifter	21 013 059	23 496 890	26 183 067	18 727 673
Kjøp av varer og tjenester	186 466 926	178 199 389	186 119 154	191 915 695
Overføringer og tilskudd til andre	35 254 397	41 716 390	42 040 140	36 000 630
Avskrivninger	88 970 589	88 970 589	95 000 000	91 080 117
Sum driftsutgifter	413 928 521	409 285 917	427 887 020	412 866 696
Brutto driftsresultat	-103 101 761	-92 555 473	-84 919 000	-95 377 967
Renteinntekter	-9 827 068	-3 000 000	-3 000 000	-9 289 505
Renteutgifter	97 664 160	97 647 000	97 647 000	86 132 568
Avdrag på lån	86 422 975	86 423 000	85 272 000	86 867 000
Netto finansutgifter	174 260 066	181 070 000	179 919 000	163 710 063
Motpost avskrivninger	-88 970 589	-88 970 589	-95 000 000	-91 080 117
Netto driftsresultat	-17 812 284	-456 062		-22 748 020
Overføring til investering	4 356 062	4 356 062		4 823 413
Avsetning til disposisjonsfond	17 356 222			8 989 567
Bruk av disposisjonsfond	-3 900 000	-3 900 000		
Dekning av tidligere års merforbruk				8 935 041

Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	17 812 284	456 062		22 748 020
--	-----------------------	----------------	--	-----------------------

Driftsinntekter

Overføringer og tilskudd fra andre

Overføringer og tilskudd fra andre består av inntekter knyttet til forvaltning drift og vedlikehold (FDV), husleie renter og avdrag, husleie til innleide bygg, momskompensasjon og overføringer fra kommunen.

Salgs- og leieinntekter

Salgs -og leieinntekter er i hovedsak inntekter fra utleie av kommunale boliger og salg av varer og tjenester. Sett i forhold til regulert budsjett er det et positivt avvik på kr 13,5 mill.

Driftsutgifter

Lønn- og sosiale utgifter

Samlet viser det et avvik på ca. 3 mill. kroner, dette må sees i sammenheng med mottatt sykerefusjon og salg av varer og tjenester.

Kjøp av varer og tjenester

Dette er utgifter til den daglige driften av foretaket, hvor den største utgiften er leie av lokaler og grunn fra Arendal kommunale pensjonskasse. Utgifter til strøm, vedlikehold og lovpålagte oppgaver utgjør også en stor del av totalen. Oversikten viser et merforbruk på kr 8,2 mill. kroner. Hovedårsaken er kostnader i forbindelse med skade på Asdal skole forrige vinter. Det er mottatt refusjon fra forsikringsselskapet som er ført som inntekt. Ellers er det noen poster med merforbruk og andre med mindreforbruk.

Overføringer og tilskudd til andre

Dette består av momskompensasjon og overføring til kommunen på kr 9,3 mill. kroner, såkalt konsernbidrag. Avviket skyldes mottatt mindre momskompensasjon enn budsjett.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter består av renteinntekter fra bank, renteutgifter til kommunen samt avdrag på lån. Samlet et positivt avvik på kr 6,8 mill. kroner.

Overføring til investering

Utgifter som skal dekkes av driftsbudsjettet, men som er av investeringsmessig karakter, blir overført fra drift til investering. Totalt er det i 2024 overført kr 4,3 mill. kroner som er i henhold til budsjett.

Avsetning og bruk av disposisjonsfond

Det er avsatt kr 17,3 mill. kroner som er årets mindreforbruk, og det er brukt kr 3,9 mill. kroner fra fond i henhold til budsjett.

Arendal eiendom KF har i 2024 oppnådd betydelige økonomiske resultater som reflekterer en solid og bærekraftig forvaltning av kommunens eiendommer. Årsregnskapet viser en positiv utvikling på flere nøkkelområder, noe som understreker foretakets evne til å håndtere både økonomiske og operative utfordringer effektivt.

Investeringsregnskapet

Under følger en vurdering av investeringsregnskapet til foretaket, og vurderinger knyttet til obligatorisk oversikt.

Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt investering viser utgiftene klassifisert basert på type investering som varige driftsmidler, tilskudd til andres investeringer, investeringer i aksjer og andeler i selskap mv. Dette gir en enkel oversikt over de ulike investeringene, samtidig som finansieringen av disse blir synliggjort.

Regulert budsjett er opprinnelig budsjett vedtatt for 2024 med tillegg for vedtatte overføringer fra tidligere års prosjekter som ikke er avsluttet samt bystyrets nye vedtak i løpet av 2024.

	2024			2023
	Regnskap	Reg. Budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap
Investeringer i varige driftsmidler	74 128 563	114 033 065	156 400 000	211 904 427
Tilskudd til andres investeringer	11 700 000	11 700 000		2 909 757
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	72 542 691			52 353 994
Utlån av egne midler	6 000			
Avdrag på lån	198 727 062	72 576 000		52 509 904
Sum investeringsutgifter	357 104 316	198 309 065	156 400 000	319 678 082
Kompensasjon for merverdiavgift	-10 175 743	-8 189 959	-14 520 000	-36 247 306
Tilskudd fra andre	-101 275 534	-164 837 633	-71 292 633	-6 186 542

Årsmelding 2024

Salg av varige driftsmidler	-17 734 575	-22 750 000	-143 163 492	-200 336 263
Bruk av lån	-86 102 727	1 824 589	72 576 125	-218 911 308
Sum investeringsinntekter	-215 288 578	-193 953 003	-156 400 000	-461 681 419
Overføring fra drift	-4 356 062	-4 356 062		-4 823 413
Avsetninger til bundne investeringsfond	31 430 464			135 442 949
Bruk av bundne investeringsfond	-133 988 006			
Avsetninger til ubundet investeringsfond	2 349 460	22 750 000	143 163 492	16 472 932
Bruk av ubundet investeringsfond	-37 251 594	-22 750 000	-143 163 492	-5 089 130
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-141 815 738	-4 356 062		142 003 337

Investeringsutgifter

Sum investeringsutgifter

Investeringer i varige driftsmidler er på 74 mill. kroner, som er 39,9 mill. kroner lavere enn regulert budsjett. Flere av prosjektene som gir avvik, skal avsluttes i 1. tertial 2025.

Tilskudd til andres investeringer er i forbindelse med prosjektet Natvig felt B. 11,7 mill. kroner er overført til kommunen som skal utføre infrastrukturen hvor budsjettet har lagt i foretaket. For at vi skal kunne få momskompensasjon er det løst på denne måten.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper er rest innbetalinger i forbindelse med Østre Agder interkommunale helsebygg IKS (IKS), startkapital til Arendal utleiebolig AS og kapitalforhøyelse i Arendal næringselskap AS.

Avdrag på lån er 198,7 mill. kroner som er langt mer enn regulert budsjett. Dette avviket skyldes at mottatt statlig tilskudd og deltakertilskudd fra kommuner til IKS er benyttet til nedbetaling av gjeld.

Investeringsinntekter

Sum investeringsinntekter

Kompensasjon for merverdiavgift er 10,1 mill. kroner, som er noe over budsjett.

Tilskudd fra andre er husbankmidler. Det er mottatt til følgende 17,3 mill. kroner til Røed avlasting, 18,8 mill. kroner til Lassens, 53,7 mill. kroner til IKS og 9,2 mill. kroner til Moldfaret BOF.

Salg av varige driftsmidler (tomter, bygg og eiendommer) er for 2024 kr 17,7 mill. kroner, som er noe lavere enn forventet. Det er solgt tomt på Marisberg boligområde og noen utleieboliger i borettslag (fra leie til eie).

Det er overført 4,3 mill. kroner fra driftsregnskapet.

Avsetning til bundne investeringsfond er i hovedsak i forbindelse med salg av boliger. Inntekter til salg av bolig settes på bundet fond slik at man kan benytte dette fondet til kjøp av nye mer egnede utleieboliger. Det er også avsatt 12 mill. kroner til prosjektet utleieboliger Romstølen vest.

Det ble i regnskapet for 2023 satt av salgsinntekter for salg av IKS, disse midlene er nå benyttet i forbindelse med oppgjør mellom Arendal eiendom og IKS.

Kommentarer til enkelte avvik spesifisert

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Det er et avvik på kr 72,5 mill. kroner dette er rest innbetaling 20 % deltakerinnskudd på 13 mill. kroner, korttidsavdelingen 100 % Arendal kommune 49,9 mill. kroner, aksjer i Arendal utleiebolig AS på 30 000 kroner og kapitalforhøyelse i Arendal næringselskap AS kr 9,4 mill. kroner. Alt er i h.h.t tidligere vedtak, men ikke budsjettet i 2024.

Avdrag på lån

Det ble i 1.tertial avsluttet investeringsprosjekt med mindreforbruk på 1,5 mill. kroner ble benyttet til nedbetaling av lån. Det ble også gjort en korrigering av obligatorisk oversikt investering slik at budsjett for nedbetaling av lån ble riktig, 72,5 mill. kroner.

All mottatt støtte/tilskudd i forbindelse med IKS er benyttet til nedbetaling av gjeld, 124,6 mill. kroner.

Bruk av lån

Det var opprinnelig budsjettet med en nedbetaling av lån i 2024. Pågående prosjekter er dekket opp med bruk av lån som er i henhold til vedtatt investeringsplan. Avviket skyldes kun at budsjettet ikke er korrigert.

Korrigering av tre prosjekt i fm overføring av restbudsjett fra 2024 til 2025

Fra desembersaken 2024 er det tre prosjekt som må korrigeres i forbindelse med innlesing av restbudsjett fra 2024 til 2025. Dette korrigeres i henhold til tabell under.

Prosjekt	Overført rest til 2025	Korrigering	Reel rest til 2024
06318 – KØH legevakt	14 260 279	-863 815	13 696 464

Årsmelding 2024

06725 - Margrethe stiftelsen varmepumpe 2024	-141 487	182 974	41 487
06756 - Røed: oppgradering av vinduer og fasade 2024	2 600 000	1 850 000	750 000

06318 – Tatt ned for mye i 2024 sett i forhold til regnskap

06725 – Korrigert for feil fortegn (+/-)

06756 – Finansiering med overføring fra drift kan ikke videreføres til året etter, og må derfor tas ned. Må lånefinansieres i 2025

Investeringsprosjekter med høyere påløpte kostnader enn budsjett 2024

Det er ikke noen prosjekt som har store avvik hvor det er påløpte kostnader. Det vil bli avsluttet en del prosjekt i første tertial 2025. De som har litt merforbruk, vil bli finansiert opp i 2025 ved at det vil bli reduksjon i rammen det året.

Status store prosjekt (over 20 mill. kroner/50 mill. kroner)

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalbudsjett	Regnskap 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024
06588	BOF privat 1 (Waglegårdsveien)	45 000 000	-242 194	15 000 000	-242 194
06591	BOF privat 5 (Stuenes)	31 000 000	105 102	10 000 000	105 102
06621	Østenbuskogen boligfelt 2022	30 000 000	367 672	30 000 000	367 672
06654	Natvig felt B	41 000 000	11 813 119	31 000 000	11 813 119
06402	Helsehus Saltrød	925 000 000	628 424	0	628 424
06730	Videreutvikling Solhaug	101 200 000	0	0	0
06597	Færvik BOS - ombygging HØP 2022-2025	35 200 000	1 084 673	0	1 084 673

06402 - Helsehus Saltrød HP 2018-2021

Bystyret vedtok 09.04.24 at nytt heldøgnsomsorgssenter skal plasseres på Saltrød. Arendal kommune v/planavdelingen fortsetter arbeidet med områdeplanen som forutsettes vedtatt ila 2025. Fra foretakets side er det svært viktig for fremdriften og økonomien i byggeprosjektet, at områdeplanen også ivaretar prosjektets behov for fleksibilitet og kostnadskontroll. Reguleringsplanen og dens konsekvenser må være på plass før man kan gå i gang med planlegging og prosjektering av nytt bygg.

Nytt produksjonskjøkken og sentralvaskeri

Foretaket la frem sak om lokalisering av nytt produksjonskjøkken og sentralvaskeri i bystyret 10.10.24. Vedtaket gikk blant annet ut på å starte forprosjekt i 2025 for bygging i Agderparken Nord og kjøp av tomt.

06730 - Videreutvikling Solhaug

Bystyret vedtok 10.10.24 videreutvikling av Solhaug med 26 omsorgsboliger og utvidelse dagsenter. Planlegging og prosjektering til anbudskonkurranse pågår, og anbud vil lyses ut i Q1 2025.

06597 - Færvik BOS - ombygging HØP 2022-2025

Bystyret vedtok 10.10.24 ombygging av Færvik BOS. Det ble også vedtatt å leie inn midlertidig modulsykehjem til 7 beboere mens byggearbeidene pågår. Anbudsprosessene er igangsatt og tilbud inn forventes tidlig i 2025.

Private bofellesskap HØP 2022-2025

De private bofellesskapsgruppene er i ulike faser grunnet reguleringsarbeid og gruppenes egne avklaringer. For tre av gruppene har foretaket igangsatt utforming av tegninger/skisser sammen med arkitekt, og sendt inn forespørsel til husbanken om tilskudd. Det påpekes at økte byggekostnader gjør det utfordrende å realisere prosjektene, og det jobbes med kostnadsreduserende tiltak.

Privat BOF 1. - Waglegårdsveien, for 8 personer. Her pågår det en større reguleringsplan for området hvor bofellesskapet har avsatt område i starten av feltet. Utforming av bygg sees på også i forbindelse med reguleringsplan. Fremdrift er svært avhengig av reguleringsplanen som er omfattende.

Privat BOF 2. – Bjorbekk/Nygård, for 6 personer. Kontrakt for byggearbeidene er signert og byggestart i slutten av 2024.

Privat BOF 3. – Marisberg. Tomten er byggeklar. Det planlegges forprosjekt i 2025.

Privat BOF 4. – Natvig, for 6 personer. Reguleringsplan er godkjent. Det pågår planlegging med tegninger og forprosjekt.

Privat BOF 5. – Stuenes for 6 personer. Reguleringsplanen er godkjent, og det pågår planlegging med tegninger og forprosjekt.

06621 - Østensbuskogen boligfelt 2022

Prosjektet har som mål å regulere ca. 200 boenheter i en miks mellom bofellesskap, eneboliger, kjedede boliger og flermannsboliger. Prosjektet er blitt forsinket grunnet krav til undersøkelse av mulig sulfid i området. Etter avklaringen er planarbeidet gjenopptatt, og forventer levert inn planforslag til førstegangsbehandling første halvår 2025.

06654 - Natvig felt B

Det er gjennomført en miljørevidering av reguleringsplanen. Planen legger nå til rette for ca. 80 boenheter i miks mellom bofellesskap, eneboliger, kjedede boliger og flermannsboliger. Grunnet økte opparbeidelseskostnader og rentekostnader er det gjennomført ulike vurderinger ift. opparbeidelse av området. Det er besluttet å gå videre med en delopparbeidelse med opsjon på full opparbeidelse.

06472 - Marisberg, videre utvikling HP 2019-2022

Områdeplanen for Marisberg omfatter videre utvikling av kommunens og tilgrensende privat grunneiers eiendom, hovedsakelig med blokkbebyggelse. Området ligger godt til rette ift. ny barnehage, Roligheden skole og kollektiv. Vi har vurdert at gjeldende regulering ikke er tilpasset dagens markedsbilde og ønsket utvikling i området. Det er derfor gjort innledende markedsundersøkelser og dialog med planavdelingen. Planavdelingen har igangsatt planvask av kommuneplanens arealdel. Det er besluttet å avvente oppstart av planarbeid til denne planvasken er gjennomført.

06653 -Østre Mørfjær boligfelt HØP 2023-2026

Prosjektet har som mål å regulere ca. 200 boenheter i en miks mellom bofellesskap, eneboliger, kjedede boliger og flermannsboliger. Det er gjennomført kulturminnevurdering og sulfidvurdering av området. Planarbeidet pågår med mål om å levere planforslag til førstegangsbehandling høsten 2025.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	143,08	142,95	-0,13
Midlertidige årsverk	2,2	1,8	-0,4
Sum årsverk	145,28	144,75	-0,53

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	2,2 %	1,87 %	-0,33 %
Langtid	5,3 %	6,46 %	1,16 %
Sum fravær	7,5 %	8,33 %	0,83 %

Fravær

Arendal eiendom KF har satt et ambisiøst mål om 94 % tilstedeværelse blant sine ansatte. Den gjennomsnittlige fraværsprosenten i 2024 endte på 8,33% Dette er et lite stykke unna målet på 6%. Det er likevel positivt å se at korttidsfraværet fortsetter å være lavt. Imidlertid er langtidsfraværet for høyt, noe som påvirker den samlede tilstedeværelsen negativt.

En stor andel av langtidsfraværet skyldes alvorlig sykdom som ikke er arbeidsrelatert. Det er likevel viktig å fortsette den gode oppfølgingen av hver enkelt medarbeider, og i flere tilfeller, komme enda tidligere på banen med tiltak.

HMS og kvalitet:				
Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Antall HMS avvik	230	179		250
Antall Helpdeskmeldinger *	4 957	5 546		

- Helpdeskmeldinger fra kommunens enheter. Eiendomsdrift har satt et servicekrav på behandlingstid av kundesøknader til 3 dager.

HMS

HMS utvalg /lokalt AMU

HMS utvalg /lokalt AMU er sammensatt av lokale tillitsvalgte, verneombud, KHMS-/ kontorleder, avdelingsleder Eiendomsdrift og daglig leder.

Utvalget har gjennomført 6 (6) møter i 2024 og behandlet 52 (49) saker.

Ytre miljø

Målene knyttet til ytre miljø i strategidokumentet følges opp kontinuerlig. Utfasing av fossile biler blir prioritert, og per 31.12.24 var 68 % av bilparken elektrisk. Ved nye anskaffelser ivaretas miljøhensynet i henhold til vedtatt strategidokument. Samtidig må det fremover tas hensyn til beredskapssituasjoner, da elbiler har klare begrensninger i tøft vintervær sammenlignet med fossildrevne kjøretøy. Dette understreker behovet for en helhetlig risikovurdering i kommunen for å vurdere en optimal fordeling mellom elektriske og fossile kjøretøy. I forbindelse med ombyggingen av Solhaug er det lagt vekt på sirkulær økonomi og miljøhensyn. Bygningen ble tømt for innvendig inventar som dører, toaletter, servanter, lysarmaturer og kjøkkeninnredninger. Disse ble gjenbrukt i vedlikehold og utskifting i andre kommunale formålsbygg og boenheter. En styrket satsning på gjenbruk og sirkulær økonomi fremover vil bidra til betydelige miljøgevinster.

HMS meldinger

Arendal eiendom hadde totalt 179 (230) HMS meldinger i 2024. Mål var satt til 250. Størst reduksjon i en kategori er psykososialt/organisatorisk arbeidsmiljø fra 11 meldinger i 2023 og til 2 i 2024.

Størst økning har vært i kategorien personskaide, fra 3 meldinger i 2023 og til 9 meldinger i 2024, ingen alvorlige.

Det er gjennomført kurs i håndtering av vold og trusler for 56 ansatte.

Kvalitet

Årsmelding 2024

Arendal eiendom KF er sertifisert i samsvar med ISO 14001 og ISO 45001. Det er gjennomført ekstern revisjon i 2024. Som et ledd i innlemming som sektor i Arendal kommune, fortsetter ikke ISO sertifiseringen. Arendal eiendom vil bli sertifisert i Miljøfyrtårn i løpet av 2025.

Likestilling, mangfold og inkludering:			
Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
*Heltidsandel fast ansatte	70 %	74 %	4 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	89 %	90 %	1 %

*Heltid er 100% stilling

Likestilling og kjønnsbalanse				
Styringsindikator:	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe	50 %	60 %		
Andel menn i sektorens ledergruppe	50 %	40 %		
Andel fast ansatte kvinner i sektoren	62 %	62 %		
Andel fast ansatte menn i sektoren	38 %	38 %		

Arendal Havn KF

Beskrivelse av foretaket

Arendal Havn KF sitt samfunnsoppdrag er å bidra til økt verdiskaping, ny-etableringer og flere arbeidsplasser. Målet er å tilby næringslivet et konkurransedyktig og bærekraftig havne- og transportknutepunkt til/fra regionen. Foretaket er et verktøy for å oppnå politiske mål. Havnen skal sørge for effektiv drift og god forvaltning av havneanlegg og tilhørende eiendommer, og må investere for å oppfylle målsettingen. Havnen forventes over tid å dekke alle utgifter gjennom leieinntekter, brukerbetaling og de tjenester som leveres.

Arendal Havn KF er kommunal myndighet etter lov om havner- og farvann.

Arendal Havn KF skal bidra til at Arendal er et attraktivt sted å bo og besøke. Foretaket legger til rette for økt aktivitet og verdiskaping i sentrum, gjennom drift og organisering av sentrums kaiene og gjestehavna. Foretaket har ansvar for drift, vedlikehold og utvikling av småbåthavner, gjestehavn, fergeleier, av- og påstigningbrygger og andre offentlige brygger. Disse anleggene gir innbyggerne god tilgang til sjøen for rekreasjon, fiske og opplevelser i skjærgården, men gir ingen inntekter.

Det er en forventning at foretaket skal finansieres av egne inntekter: 77 % fra havnedrift, 15 % fra leieinntekter på småbåtplasser, 8 % fra tjenester i gjestehavnen. Alle kostnader til drift og investeringer dekkes av disse inntektene.

Foretaket har 15 fast ansatte og leier inn ekstra kapasitet ved behov.

Hva har vi oppnådd?

Arendal Havn KF skal gi næringslivet i regionen et konkurransefortrinn. Økt verdiskaping, tilrettelegging for etablert næringsliv og nyetableringer er overordnede mål. I tillegg skal Arendal Havn styrke Arendal som et attraktivt sted å bo og besøke, samtidig som vi legger til rette for økt aktivitet og verdiskaping i sentrum.

I løpet av 2024 er det gjennomført eller igangsatt flere sentrale tiltak som støtter opp under foretakets mandat:

- Forhandlinger om havneareal for effektiv håndtering av gods og dekke næringslivets behov.
- Leieavtale om 30 daa i havneområdet for produksjon av utslippsfritt drivstoff til skip
- Intensjonsavtaler om ny fergeforbindelse til Europa fra 2027. Investeringer i dobbel RoRo-kai for å øke godskapasitet og effektivitet i havnen .
- Oppføring av et nytt lagertelt på ca. 4 000 kvm, for kunde. Økt lagringsmuligheter for kunde.
- Etablering av containerhavn. Mottak av de første 500 containerne til batterifabrikken, en viktig milepæl.
- Etablering av egen terminaloperatør for håndtering av containertrafikk, bedret logistikktilbudet og vareflyten gjennom havnen. Unngå utfordringer mot statsstøttereguleringen.
- Ny vei forbindelse (i regi av AFK) utenom Eydehavn sentrum
- Klargjøring av mer enn 30 daa havneareal med utskipning av stein via skip

Status økonomi

Innledning

Årsregnskapet for 2024 er avsluttet med et negativt netto driftsresultat på 5,8 millioner kroner. Resultatet er i stor grad påvirket av økte minimumsavdrag, som medførte en ekstra utgift på cirka 8,7 millioner kroner. Økt minimumsavdrag og underskuddet i 2024 er dekket ved bruk av havnens disposisjonsfond. Ut over dette er resultatet preget av en generell reduksjon i håndtert godsmengde på 30 % og utsettelse av containertrafikk som til sammen har medført at omsetningen var 4,7 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Bevilgningsoversikt drift

	2024			2023
	Regnskap	Oppr. Budsjett	Reg. Budsjett	Regnskap
Sum bevilgninger drift, netto	-29 373 190	-28 324 000	-28 324 000	-25 575 037
Avskrivinger	17 545 186	14 007 000	17 545 186	14 007 286
Sum netto driftsutgifter	-11 828 004	-14 317 000	-10 778 814	-11 567 751
Brutto driftsresultat	-11 828 004	-14 317 000	-10 778 814	-11 567 751
Renteinntekter	-1 847 659	-500 000	-500 000	-895 328
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-5			
Renteutgifter	15 478 836	15 409 000	15 409 000	13 338 495
Avdrag på lån	21 532 638	12 805 000	12 805 000	10 248 242
Netto finansutgifter	35 163 810	27 714 000	27 714 000	22 691 409
Motpost avskrivinger	-17 545 186	-14 007 000	-17 545 186	-14 007 286
Netto driftsresultat	5 790 620	-610 000	-610 000	-2 883 628

Årsmelding 2024

Overføring til investering	11 348 966		3 000 000	
Avsetninger til bundne driftsfond				2 569 319
Bruk av bundne driftsfond	-2 569 319			
Avsetninger til disposisjonsfond		610 000	610 000	314 309
Bruk av disposisjonsfond	-14 570 267		-3 000 000	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-5 790 620	610 000	610 000	2 883 628

Økonomisk oversikt drift

	2024			2023
	Regnskap	Oppr. Budsjett	Reg. Budsjett	Regnskap
Overføringer og tilskudd fra andre	-239 146			-771 214
Salgs- og leieinntekter	-59 633 026	-56 528 000	-64 528 000	-55 457 552
Sum driftsinntekter	-59 872 172	-56 528 000	-64 528 000	-56 228 766
Lønnsutgifter	12 074 894	12 555 000	12 555 000	11 741 231
Sosiale utgifter	2 966 224	3 462 000	3 462 000	2 543 165
Kjøp av varer og tjenester	14 931 912	12 137 000	20 137 000	16 897 542

Årsmelding 2024

Overføringer og tilskudd til andre	525 951	50 000	50 000	-528 208
Avskrivninger	17 545 186	14 007 000	17 545 186	14 007 286
Sum driftsutgifter	48 044 168	42 211 000	53 749 186	44 661 015
Brutto driftsresultat	-11 828 004	-14 317 000	-10 778 814	-11 567 751
Renteinntekter	-1 847 659	-500 000	-500 000	-895 328
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-5			
Renteutgifter	15 478 836	15 409 000	15 409 000	13 338 495
Avdrag på lån	21 532 638	12 805 000	12 805 000	10 248 242
Netto finansutgifter	35 163 810	27 714 000	27 714 000	22 691 409
Motpost avskrivninger	-17 545 186	-14 007 000	-17 545 186	-14 007 286
Netto driftsresultat	5 790 620	-610 000	-610 000	-2 883 628
Overføring til investering	11 348 966		3 000 000	
Avsetning til bundne driftsfond				2 569 319
Bruk av bundne driftsfond	-2 569 319			
Avsetning til disposisjonsfond		610 000	610 000	314 309
Bruk av disposisjonsfond	-14 570 267		-3 000 000	
Sum disponeringer eller dekning av	-5 790 620	610 000	610 000	2 883 628

netto driftsresultat				
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)				

Endringer driftsinntekter

Driftsregnskapet for 2024 viser en omsetning på 59,6 mill. kroner, en økning på 7,5 % sammenlignet med 2023. Omsetningen er likevel 4,7 mill. kroner lavere enn revidert budsjett på 64,5 mill. kroner. Avviket skyldes hovedsakelig redusert aktivitet og utsatt containertrafikk knyttet til oppstarten av batterifabrikkens produksjon.

I den innledende byggefasen av batterifabrikken ble betydelige arealer i havnen avsatt til håndtering av vareflyt i prosjektet. Dette førte til begrenset lagringskapasitet og påvirket aktiviteten til enkelte av havnens øvrige kunder. Arealet er frigjort igjen mot slutten av 2024 og utleid til nye og eksisterende kunder, noe som legger til rette for økt aktivitet fremover.

Endringer i drifts- og finansutgifter

Driftskostnadene i 2024 har økt med 7,6 % fra 2023 og utgjør nå 48 mill. kroner. Den viktigste årsaken til økningen er høyere avskrivninger, som har steget med 25,3 % til 17,5 mill. kroner.

Når det gjelder finansutgiftene, har renteutgiftene økt med 16 % fra 2023 og var på 15,4 mill. kroner i 2024. Avdragene har økt mest sammenlignet med 2023, med hele 110 % til 21,5 mill. kroner. Økningen skyldes skjerpede krav til minimumsavdrag i henhold til kommuneloven.

Utfordringer

Arendal Havn er fortsatt under utbygging, og inntektene er per i dag ikke på et nivå som dekker alle kostnader, spesielt ikke de årlige avdragene som kreves i henhold til kommuneloven. Mulighetene for å øke havnens inntekter er i stor grad avhengige av ferdigstillingen av pågående infrastrukturprosjekter. Minimumsavdragene i 2024, 2025 og 2026 innebærer at havnen ikke vil kunne dekke sine forpliktelser med oppsparte fond, slik det opprinnelig var planlagt. Minimumsavdragene for 2025 og 2026 må derfor dekkes av Arendal kommune, i tråd med bestemmelsene i kommuneloven. Det forventede totalbeløpet som må avsettes i perioden er anslått til omtrent 30 millioner kroner. I løpet av 2025 vil havnen utrede konsekvensene av alternative organiseringsmodeller, med mål om å finne en optimal løsning på de økonomiske utfordringene.

Bevilgningsoversikt investering

	2024			2023
	Regnskap	Oppr. Budsjett	Reg. Budsjett	Regnskap
Investeringer i varige driftsmidler	107 739 339	7 000 000	107 477 735	63 074 847

Årsmelding 2024

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 000 000		3 000 000	
Sum investeringsutgifter	110 739 339	7 000 000	110 477 735	63 074 847
Tilskudd fra andre	-13 500 000		-13 500 000	
Bruk av lån	-84 309 341	-7 000 000	-93 977 735	-63 074 847
Sum investeringsinntekter	-97 809 341	-7 000 000	-107 477 735	-63 074 847
Overføring fra drift	-11 348 966		-3 000 000	
Bruk av ubundet investeringsfond	-29 648			
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-11 378 614		-3 000 000	
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-1 551 384			

Investeringsregnskapet for 2024 viser et udekket beløp på 1,55 mill. kroner. Dette skyldes forsinkelser i oppføringen av RoRo-kaia, som har påvirket prosjektets finansiering. Prosjektet har fått tildelt et tilskudd fra Kystverket på totalt 18,05 mill. kroner og var opprinnelig planlagt ferdigstilt innen utgangen av november 2024. Dersom prosjektet hadde blitt fullført som planlagt, ville hele tilskuddet blitt utbetalt samme år. Kystverket kan maksimalt utbetale 75 % av det vedtatte tilskuddet før prosjektet er ferdigstilt. Siden RoRo-prosjektet ikke ble fullført som planlagt i november 2024, har Arendal Havn mottatt 13,5 mill. kroner (75 %). Resterende tilskudd på 4,55 mill. kroner vil bli utbetalt når prosjektet ferdigstilles sommeren 2025.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	15,5	14,5	-1
Midlertidige årsverk	2	3	1
Sum årsverk	17,5	17,5	0

Årsmelding 2024

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	2,09 %	4,06 %	
Langtid	5,26 %	0,76 %	
Sum fravær	7,35 %	4,82 %	2

HMS og kvalitet:				
Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Antall HMS avvik	2	0		
Antall kvalitetsavvik	140	88		

Likestilling, mangfold og inkludering:			
Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte	93,75 %	93,33 %	0,42 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	96,88 %	96,67 %	0,21 %

Likestilling og kjønnsbalanse				
Styringsindikator:	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024

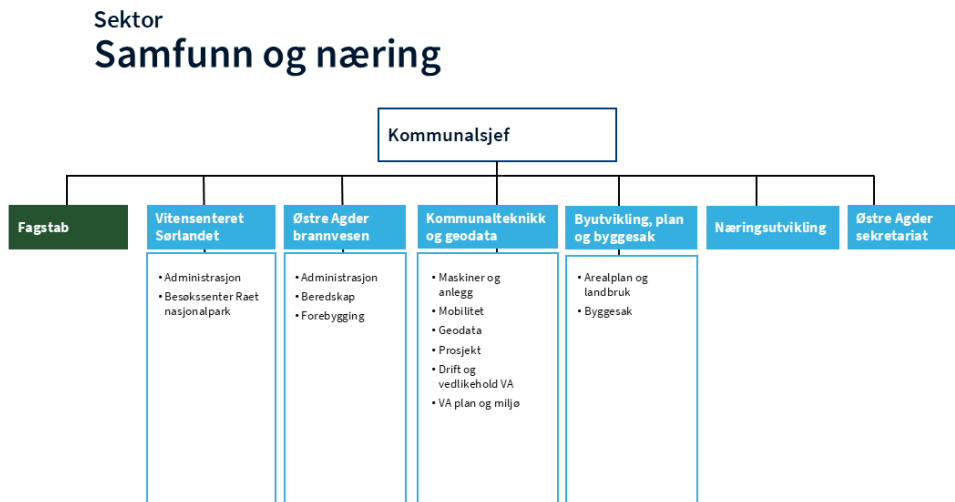
Årsmelding 2024

Andel fast ansatte kvinner i sektoren	1	1		
Andel fast ansatte menn i sektoren	15	14		

Kommunens tjenesteområder

Samfunn og næring

Beskrivelse av sektor

Samfunn og næring består av 6 enheter og stab samfunn og næring.

Kommunalteknikk og geodata (105 årsverk) bestod ved inngangen av 2024 av avdelingene Vann, Avløp, Forvaltning, Prosjektering og utbygging, Mobilitet (vei og parkering), Maskiner og anlegg og Geodata. I løpet av 2024 ble det gjennomført en omorganisering. I tråd med organisasjonsstruktur i kommunen for øvrig ble stillinger som rapporterer direkte til enhetsleder omgjort fra avdelingsleder til virksomhetsleder. Ved utgangen av 2024 bestod enheten av seks virksomheter: VA Plan og miljø, VA Drift og vedlikehold, Maskiner og anlegg, Mobilitet, Geodata og Prosjekt.

Enheten har i 2024 vært preget av endringer i organisasjonsstruktur, stor satsing på effektivisering gjennom digitalisering, effektive anskaffelser og redusert energiforbruk. Enhetens hovedoppgaver omfatter utvikling, drift og vedlikehold av infrastruktur knyttet til vei, vann og avløp. Enheten har ansvar for løpende saksbehandling knyttet til kommunalt vann- og avløpsnett, forurensing, veidrift og parkering. Enheten har også ansvar for forvaltning av eiendomsskatt, kart- og oppmålingstjenester samt geografiske informasjonssystem (GIS).

Næringsutvikling (6 årsverk) skal legge til rette for vekst i nye og eksisterende bedrifter i Arendal. Enheten skaper og deltar på møteplasser for næringslivet og skal bidra til gode rammebetingelser for bærekraftig vekst i Arendal.

I 2024 har det vært mye aktivitet og arbeid knyttet til utviklingen i Eyde Material Park og Arendal Havn, reiselivssatsingen i Arendal kommune og arbeidet med å sertifisere Arendal bærekraftig reisemål samt dialog med næringsliv og aktører i boligmarkedet.

Byutvikling, plan og byggesak (27 årsverk) behandler planer og byggesaker etter plan- og bygningsloven. Enheten har ansvaret for områdeplaner for sentrum, Saltrød og Krøgenes.

Enheten skal tilrettelegge for vekst, på mest mulig bærekraftig måte i tråd med vedtatte arealstrategier. I all planlegging skal det sikres god og rett kvalitet slik at den veksten vi forventer er i samsvar med kommunens arealstrategier.

Vitensenteret Sørlandet (20 årsverk) er en regional aktør og tilbyr kunnskapsbaserte utstillinger, opplevelser og undervisningstilbud knyttet til samfunnsaktuelle områder og realfag. Vitensenteret har også ansvaret for Raet besøkscenter i Arendal.

Vitensenteret åpnet i januar 2024 med utvidede lokaler i Arendal og satte besøksrekord. I tillegg er det stor aktivitet knyttet til etablering i Kvinesdal kommune og flytting i Kristiansand kommune. Det er satt i gang et samarbeid med vertskommuner, Universitetet i Agder og Agder fylkeskommune for å sikre god og robust drift for fremtiden.

Østre Agder brannvesen (56 årsverk) er et vertskommunesamarbeid som kommunene Åmli, Vegårshei, Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Froland og Arendal. Enheten består av avdelinger for beredskap, inkludert redningsdykkersamarbeid, forebygging og administrasjon, samt interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA).

Brannvesenets hovedoppgave er å styrke samfunnssikkerheten og beredskapen i regionen. Hovedoppgaven er å forebygge og bekjempe brann og ulykker sånn at ingen omkommer som følge av brann og å unngå tap av kulturhistoriske og materielle verdier.

Sekretariatet for Østre Agder-samarbeidet (6 årsverk). Østre-Agder-samarbeidet jobber for å fremme regionens interesser overfor nasjonale myndigheter sentralt og i Agder, samt overfor Agder fylkeskommune som regional utviklingsaktør på vegne av innbyggere, kommuner og næringsliv i denne del av Agder. Arendal kommune er vertskommune for sekretariatet.

Stab samfunn og næring (2 årsverk) har ansvar for tverrfaglig samhandling i og utenfor sektoren, prosjekter og oppgaver innenfor området klima, miljø, samfunnsutvikling og kommuneplanens samfunnsdel.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
1200-Stab kommunalsjef samfunn og næring	0	15 302	16 746	1 444	8,6 %
1201-Kommunalteknikk og geodata	-50 413	-91 740	-78 033	13 707	17,6 %
1203-Brann	35 595	37 124	37 630	506	1,3 %
1205-Vitensenteret Sørlandet	5 475	6 620	6 607	-13	-0,2 %
1207-Østre Agder	5 962	4 162	4 889	727	14,9 %
1208-Byutvikling, plan og byggesak	10 701	14 651	14 665	13	0,1 %
1209-Næringsutvikling	8 193	12 059	11 911	-148	-1,2 %
Sum	15 513	-1 823	14 414	16 236	112,6 %

Regnskap

Beløp i 1000

Årsmelding 2024

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	199 529	212 548	209 378	-3 170	-1,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	144 706	162 667	158 646	-4 021	-2,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	19 392	24 299	18 282	-6 017	-32,9 %
Overføringsutgifter	23 606	32 195	26 242	-5 953	-22,7 %
Finansutgifter	5 124	21 444	19 637	-1 807	-9,2 %
Sum Driftsutgifter	392 358	453 154	432 185	-20 969	-4,9 %
Salgsinntekter	-278 179	-335 979	-323 518	12 461	-3,9 %
Refusjoner	-85 500	-99 679	-75 746	23 933	-31,6 %
Overføringsinntekter	-360	-2 600	-2 200	400	-18,2 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 806	-16 719	-16 307	412	-2,5 %
Sum Driftsinntekter	-376 845	-454 976	-417 771	37 205	-8,9 %
Netto resultat	15 513	-1 823	14 414	16 236	112,6 %

Kommentar til status økonomi

Enheten har en todelt økonomi, en rammefinansiert del med overføringer fra kommunes driftsbudsjett og en selvkostbasert del som er gebyrfinansiert.

Samlet sett har sektoren et mindreforbruk sammenliknet med budsjett.

Stab samfunnsutvikling hadde et mindreforbruk på grunn av lavere overføring til fylkesvei 475 enn budsjettet. Beløpet forventes å øke i årene fremover og estimerte kostnader vil som følge av det treffe bedre med budsjett fra 2025 og fremover.

Kommunalteknikk og geodata leverer et samlet mindreforbruk på 17,8 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak høyere gebyrinntekter for vann og avløp enn budsjettet. Dette gjør at deler av underskudd til fremføring kan dekkes inn.

Virksomhet mobilitet hadde gjennom året høyere kostnader enn budsjettet som følge av snøværet i januar 2024. Gjennom bevisst prioritering klarte virksomheten å bremse kostnadene gjennom året.

Østre Agder har et mindreforbruk i forhold til budsjett. Som følge av regnskapsresultatet til kommunen er Arendal kommunes andel av disposisjonsfond i Østre Agder trukket inn.

Østre Agder brannvesen hadde et mindreforbruk på 500 000. Midlene var avsatt til lovpålagt opplæring, men av uforutsette årsaker ble ikke kurset gjennomført.

Hva har vi oppnådd?

Sektor samfunn og næring dekker et bredt område av tjenester, og oppgavene i sektoren strekker seg fra overordnet samfunnsplanlegging til teknisk drift av installasjoner knyttet til vann, avløp, maskinpark og vei. I årsrapporten er det forsøkt å rapportere på kommunens satsingområder og prioriterte målsettinger og på hva sektoren har oppnådd i 2024, men det er også lagt vekt på å rapportere enkelte tall og utviklingstrekk som sier noe om aktiviteten i tjenestene.

Livskvalitet

Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning

- **Innsats mot næringslivet.** Enhet for næringsutvikling har bidratt i arbeidet med innsatsområdet "arbeid til alle" med utgangspunkt i bedriftenes behov. Målet er å senke terskelen for at bedrifter som har mulighet til det, ansetter personer som står utenfor arbeid eller utdanning. Det er gjennomført en rekke aktiviteter for å koble næringsliv, offentlige instanser og academia i dette arbeidet.
- **Unge arbeidstakere på Vitensenteret.** Mange unge mennesker har sin første arbeidsplass hos Vitensenteret. Hvert år tar Vitensenteret imot elever som skriver oppgaver, har arbeidspraksis eller er engasjert gjennom ulike tiltak.
- **Praktikantprogram i Kommunalteknikk og geodata.** Kommunalteknikk og geodata har tatt initiativ til et eget praktikantprogram for personer med høy utdanning som står utenfor ordinært arbeid. Praktikantprogrammet er en del av kommunens satsing «arbeid til alle».
- **Lærlinger og arbeidstrening i sektoren.** Både kommunalteknikk og geodata, næringsavdelingen og Østre Agder brannvesen har hatt lærlinger i 2024. Flere elever har vært på utplassering fra Sam Eyde videregående skole og det har vært samarbeid om arbeidstrening med Jobbklar.

I Arendal har alle en trygg og god bolig

- **213 nye boliger i 2024.** I løpet av året er det ferdigstilt 213 nye boliger i Arendal. Som følge av markedssituasjonen ligger tallet vesentlig under målsetningen i kommuneplanens samfunnsdel.
- **Byggesak.** For byggesak har aktiviteten som følge av markedssituasjonen gått ned. Det har gjennom året vært drevet med to vakante stillinger for å kompensere for manglende inntekter.
 - Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2024 for saker med 3 ukers frist var 1 uke og 6 dager. Tilsvarende tall for saker med 12 ukers frist var 4 uker og 1 dag.
 - Det har vært gjennomført 106 tilsyn som har resultert i 6 pålegg, 6 tvangsmulksaker og 0 overtredelsesgebyr.
 - Byggesak har fattet 971 vedtak, hvorav 21 ble avslått. Statsforvalter behandlet 46 klagesaker. Av disse ble 38 saker stadfestet, 1 omgjort, 6 opphevet og 1 avvist.
- **Områderegulering på Saltrød.** Arbeidet går etter oppsatt plan og ferdigstilles i 2025.
- **Transformasjonsprosjekt på Krøgenes.** Arendal kommune deltok i den europeiske arkitektkonkurransen EUROPAN 17, 2022-2023. Det valgte området for konkurransen var Krøgenes. Målsetning har vært å få forslag til å transformere området fra å være et rent asfaltert og bilbasert handels- og industriområde til et levende bydelssenter, som inneholder estimert 800 boenheter, møteplasser, rekreasjonsområder, tilgang til sjø, kultur og butikker. Konkurransen ble gjennomført i nært samarbeide med de private grunneierne som eier alt areal på Krøgenes. En internasjonal jury kåret 2 vinnere. Kommunen deltok på prisutdelingen i Oslo, og har koordinert to workshoper med arkitektene som vant og de private aktørene på Krøgenes. Kommunen mottok stedsutviklingsmidler fra Agder fylkeskommune for Krøgenes på kr. 200.000.
- **Utviklings- og finansieringsmodeller for utleieboliger.** Enhet for næringsutvikling har ansvar for prosjektet «Utviklings- og finansieringsmodeller som kan utløse bygging av utleieboliger for eldre, enslige, uføre, flyktninger, studenter og arbeidsinnflyttere i Agder». Prosjektet har mottatt skjønnsmidler fra Statsforvalteren på kr. 600.000 i 2024. Målsettingen i prosjektet er å finne finansielle modeller i samarbeid med prosjektpartnere og utvikle modeller for bygging av utleieboliger i sentrumsnære områder og langs kollektivakser. Gjennom prosjektet ønsker man å styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler sammen med private eiendomsutviklere, academia og finansielle aktører. I 2024 har prosjektet leid inn forskningsledelse fra UiA Handelshøyskolen i forbindelse med datafangst og analyse av data på hvordan markedet i Agder fungerer i dag. Det er utarbeidet en rapport med situasjonsbeskrivelse av boligmarkedet i Østre-

Agder-kommunene. Rapporten beskriver i tillegg underliggende økonomiske drivere i eiendomsmarkedet for utleiemarkedet, med spesiell vekt på å identifisering av hemmere og fremmere.

I Arendal er alle trygge og inkludert i samfunnet

- **TEDxArendal** ble gjennomført 1. november. Partnerne bidro med til sammen kr. 1 230 000 til arrangementet. Planlegging og gjennomføring av TEDxArendal har vist seg å være en god arena for å inkludere engelsktalende innbyggere i regionen. Flere har skaffet seg nye sosiale nettverk, fått kontakter med lokale bedrifter, og fått brukt sine kreative evner uten å være begrenset av mangel på norskkunnskaper.
- **Welcome Hub og Relocation Agder.** Næringsutvikling samarbeider med Welcome Hub Agder og Relocation Agder om å gjøre det enklere for bedriftene å få ordnet nødvendige dokumenter for utenlandske medarbeidere i bedriftene, og tilby et godt opplegg for ansatte og deres familier når de har bosatt seg i Arendal.
- **Inkluderende arrangementer på Vitensenteret.** Det er gjennomført flere mindre arrangementer for ulike grupper med tanke på inkludering. Eksempler er pensjonistdager med introduksjon om hvordan Vitensenteret kan brukes og andre tema, åpne dager med integrering som målsetning og åpne foredrag. Tilbudet har vært populært og godt besøkt.

Bærekraftig vekst

Arendal har 55 000 innbyggere innen 2040

- **Arealplaner.**
 - Antall private planinitiativ til detaljregulering som kommunen mottok i 2024: 14 stk.
 - Antall av disse som kommunen har stoppet: 1 stk.
 - Antall reguleringsplaner sendt på høring i 2024: 8 stk.
 - Antall av disse som ble møtt med innsigelser: 5 stk.
 - Antall reguleringsplaner vedtatt i 2024: 8 stk. Tallet har gått noe ned sammenliknet med de siste årene (10-12 stk.)
- **Kommuneplanens arealdel.** Arbeidet med å rullere kommuneplanens arealdel har gått etter planen. Følgende tema omfattes av rulleringen:
 - Byggegrenser langs sjø/elv
 - Boligformål: LNF- spredt
 - Mobilitet
 - Massehåndtering
 - Arealregnskap
 - Planvask og planteknisk gjennomgang, samt forbedring av bestemmelser og retningslinjer
- **Strategiplan for sentrum.** Arbeidet med en strategiplan for sentrum pågår. I løpet av året er det utarbeidet en arkitekturanalyse for å vise kvaliteter knyttet til arkitektur og landskapsutforming. For å ferdigstille arbeidet må det tas viktige veivalg knyttet til kanaler, gatebruk og parkering. Arbeidet fortsetter i 2025.
- **Levende byrom.** Planavdelingen har vært involvert i utvikling av byrom og pågående prosjekter som Torggata, Jaktekaia og lekeplass på Torvet.
- **Reguleringsplaner knyttet til Eyde Material Park.** I løpet av året er reguleringsplan for fylkesvei 475 fra Neskil til E18 og reguleringsplan for Longum Nord ferdigstilt og vedtatt. Områdeplan for Arendal Havn ble forsinket som følge av innsigelser fra Statsforvalteren.

- **Besøksrekord for Vitensenteret Sørlandet.** I januar åpnet vitensenteret i Arendal med utvidet areal og senteret satte besøksrekord i 2024. Besøkende fordeler seg i større grad enn tidligere gjennom hele året og er blitt et populært møtested. Utvidelsen har også gjort det mulig å arrangere møter, kurs og arrangementer for flere hundre mennesker og det har vært jobbet aktivt med å profesjonalisere vertskapsrollen.
- **Bærekraftig reiseliv.** Arendal har i løpet av 2024 oppnådd merket for bærekraftig reisemål, og flere ganger gjennom året samlet reiselivsaktørene til inspirasjon og samarbeid. Merkeordningen er et styringssystem under Innovasjon Norge for reisemål som ønsker å jobbe langsiktig og fokusert med bærekraft i reiselivet.
- **God kvalitet på drikkevann og avløpstjenester. Ren sjø og natur.** Arendal kommune har god kvalitet på drikkevann. Kommunens avløpsrenseanlegg har god rensegrad og overholder gjeldende utslippstillatelser. I løpet av 2024 har det vært satset spesielt på:
 - Rehabilitering av avløpspumpestasjoner. Elektro og automasjon er skiftet ved 10 avløpspumpestasjoner i 2024.
 - Ny trykkerøkerstasjon drikkevann, Solåsen2. Utsiftingen gjorde det mulig å legge ned to eldre trykkerøkerstasjoner (Solåsen og Ribberåsen).
 - Reduksjon fremmedvann (lekkasje inn på avløpsnettet). Ved å redusere mengde fremmedvann reduseres overløp og kostnader til pumping og behandling ved renseanlegg.
 - Reduksjon utlekk (lekkasje ut drikkevann). Det har vært jobbet aktivt for å lokalisere lekkasjer på drikkevannsnettet. Redusert lekkasjegrade gir redusert fare for innsug og forurensning på vannledningsnettet og lavere kostnader til pumping og behandling ved Rore vannbasseng. Lavere lekkasjegrade gir også positiv effekt på strømforbruket ved Rore vannbehandlingsanlegg.
 - Ny hovedvannledning Rore - Arendal (investeringsprosjekt). Prosjektering av Rore-Arendal 2 ble avsluttet våren 2024 og det ble inngått avtale med entreprenør om oppstart april 2024. Prosjektet har hatt god fremdrift i 2024, og ligger på plan både for tid og kostnad. Forventet ferdigstilt innen 1. april 2027.
 - Solcelleanlegg ved Saulekilen. Installasjon solcelleanlegg ved Saulekilen avløpsrenseanlegg ferdigstilt i 2024. Estimert årlig produksjon opp mot 750 000 kWh/år.
 - Ny gassgenerator for biogassanlegg og nytt omrørersystem for gassreaktorer (utråningstanker avløpsslam) ferdigstilt i 2024. Oppsett leverte 1,4 mill. kWh elektrisitet til avløpsrenseanlegget, i tillegg til at varme fra eksos tilsvarende 1,4 mill. kWh gjenvinnes via varmeveksler for oppvarming av prosessvann ved anlegget. Ved mye sol i sommerhalvåret siktes det mot at avløpsrenseanlegg kan være selvforsynt med energi.
 - Systematisk bruk av tilgjengelige data (Datavarehus). Kommunalteknikk og geodata har jobbet aktivt med å tilgjengeliggjøre styringsinformasjon og data i en datavarehusløsning. Arbeidet er initiert av Arendal kommune, men forankret hos IKT-Agder. Ansatte i enheten har bidratt tungt inn i utviklingen. Pr. i dag er det utviklet driftsovervåking og rapporteringer for overløp, strømforbruk og avrenningsmodell overvann. Løsningen vil bidra til mer effektiv bruk av ressurser og forsterket beredskap.
 - Resiliens i automasjonssystemer. I løpet av året er det utviklet en rapport med oversikt over eksisterende automasjonssystemer, prosessene disse understøtter, vurdering av risiko, samt overholdelse av regelverk. Målet med kartleggingen er sikker driftsovervåking av kommunens automasjonssystemer. Rapporten gir et grunnlag for å sette inn tiltak der det er sårbarhet og arbeidet fortsetter i 2025.
 - Resipientundersøkelse avløp som følge av utslippstillatelse. Det er gjennomført en anskaffelse av resipientundersøkelse for avløp. Undersøkelsen er påkrevd som følge av utslippstillatelse fra Statsforvalteren. Undersøkelsen gjennomføres i 2025/2026.
 - Ny spylebil. Anskaffelse av ny sugebil er satt i gang. Tildeling av kontrakt skjer i starten av 2025. Den gamle spylebilen var 14 år og utslitt. Bilen benyttes i hovedsak på avløp og

overvannsnett. Den opererer også opp mot i kommunens anleggsdrift, og er en del av beredskapsmateriellet til kommunen.

- Gjennomgang og kontroll av traverser/løfteanordninger. 99% av alle løfteanordninger ved VA-installasjoner, vannbehandlingsanlegg og avløpsrenseanlegg er gjennomgått og kontrollert. Det ble registrert feil og mangler ved mange anlegg, og nødvendig utbedringer ble utført fortløpende. Arbeidet er viktig for å unngå skader på personell og materiell.
- Nytt gebyrsystem. Gebyrprosjektet ble etter lang tid ferdigstilt. Prosjektet er gjennomført i regi av IKT-Agder. Systemet har så langt gitt langt mer effektiv saksbehandling og bedre kontroll på grunnlagsdata, samt bedre saksflyt mellom entreprenør og saksbehandlere.
- Oppstart av saneringsprosjektene VA-Monebakken Strømmen og VA-Kittelsbukt Strømsbubukt. Prosjektene ferdigstilles sommeren 2026.
- Oppstart av miljøovervåking Hovekilen. Arbeidet startet som følge av rekkefølgebestemmelse i reguleringsplanen for Hove.
- Samfunnsøkonomisk vurdering nytt renseanlegg. Første fase av en samfunnsøkonomiske vurdering for nytt renseanlegg i Arendal kommune ble ferdigstilt i 2024. Arbeidet fortsetter i 2025.
- **Miljøvennlig, stabil og sikker veidrift. Grønn mobilitet.** Virksomhet mobilitet følger opp løpende ansvar knyttet til veidrift, utbedring av og investeringer i eksisterende infrastruktur, parkering og trafiksikkerhet.
 - Snøværet i januar. Snøværet nyttårshelgen 23/24 medførte store utfordringer knyttet til overforbruk på budsjettene til veidrift, sentrumsgater samt vei- og gatelys. Værhendelser som dette setter organisasjonen på prøve. Alt i alt taklet kommunen snøværet veldig bra. Fremkommeligheten var stort sett åpen hele tiden selv om det en periode måtte prioriteres på viktige veistrekninger.
 - Veidrift. Gjennom bevisst prioritering og bruk av personell samt kutt i vedlikeholdsoppgaver klarte virksomheten å bremse kostnadene gjennom året. Dette var bra, men kutt på tiltak og vedlikeholdsoppgaver gjør at etterslepet på det kommunale veinettet øker ytterligere.
 - Parkering. Området driftes godt og går med større overskudd enn budsjettet. Driftskontrakter ved private p- hus og Sørlandet sykehus fungerte bra og er driftet uten vesentlig stans.
 - Trafiksikkerhet. Det holdes jevnlig møte med administrativt trafiksikkerhetsutvalg og utvalget er blitt utvidet med ressurser fra plan. Det jobbes også med bedre dialog med Agder fylkeskommune. Arendal kommune ble i 2024 godkjent som trafiksikker kommune. Dette forutsetter at kommunen jobber aktivt med trafiksikkerhet. Det er inngått en samarbeidsavtale med nullvisjon Agder som kan bistå i trafiksikkerhetsarbeidet. Det jobbes med hjertesoner rundt skolene våre.
 - Veilyssatsing gjennom Østre Agder samarbeidet. Arendal kommune har tatt ansvar for å holde i veilyssamarbeidet som tidligere er administrert gjennom Østre Agder. Satsingen omfatter alle de 8 kommunene. Vi fortsetter dette arbeidet inn i 2025.
- **Maskiner og anlegg.**
 - Snøvær nyttårshelgen 23/24 medførte stor belastning på både maskinfører, verkstedpersonell, fagvakter samt maskinpark. God innsats førte imidlertid til et godt resultat. Kommunens verkstedet bistod også eksterne innleide entreprenører.
 - Gjennomførte arbeider anlegg 2024. Det er gjennomført en rekke anleggsarbeid gjennom året. Herunder: VA Solåsen trykkforsterker, VA Myra-Kirkeveien, Brannvann Saltrød BOS, Nødboliger Åsbieveien, Oppstart VA Kittelsbukt-Svinodden, Oppstart VA Nesgata- Stemmetjenn og driftsoppgaver for vei, vann og avløp.

- Solborg driftsstasjon. Driftsstasjonen ble resertifisert som Miljøfyrtårn i 2024. Nødstrømsaggregat er satt i drift, testet og kan drive hele driftsstasjonen også vinterstid. Det er etablert ladestruktur for lette kjøretøy og gjennomført oppgradering av administrasjonsbygget.

Det er 4 500 nye arbeidsplasser i Arendalsregionen innen 2030

- **Eyde Material Park.** I 2024 har enhet for næringsutvikling jobbet målrettet for å videreutvikle Eyde Material Park. Samarbeidet med Morrow Batteries har vært godt. Det er arrangert flere digitale og fysiske folkemøter, og første fabrikk åpnet offisielt i august 2024. Bedriften ble innvilget grønt industrilån fra Innovasjon Norge i desember 2024, noe som sikrer ferdigstilling av Morrow Cell Factory. Utfordringer knyttet til finansiering og forsinkelse i oppstart av produksjon har gjort at Morrow ved utgangen av året meldte om behov for å justere fremdriftsplan for bygging av Eyde 1, dvs. neste byggetrinn.
- **Industriveien til havna** er ferdig regulert og prosjektert, og ny kraftlinje fra Bøylestad og ny trafostasjon på Longum har fått konsesjon og er klar til bygging så fort Morrow eller andre inngår avtale om anleggsbidrag. Vi har skapt interesse for Arendal hos en rekke internasjonale aktører innen batteriverdikjeden og bedrifter innen sirkulær økonomi, og utbygger har inngått intensjonsavtale med flere aktører.
- **Bedriftsbesøk.** Enhet for næringsutvikling har lagt til rette for bedriftsbesøk med ordfører og varaordfører og besøk hos statlige aktører i kommunen med ønske om å være en god vertskapskommune og legge til rette for flere arbeidsplasser i kommunen
- **Kreative og kulturelle næringer.** Enhet for næringsutvikling har fått tilsagn på prosjektmidler Agder Crafting Region (kreative og kulturelle næringer).

Det offentlige og private arbeidsliv har god tilgang på riktig kompetanse

- **Prosjekter og utstillinger ved Besøkssenteret Raet nasjonalpark** har fornyet og utvidet utstillingsareal for de yngre barna, finansiert av Fossekompaniet og Miljødirektoratet. Besøkssenteret har også fått innvilget en søknad 15,2 millioner kroner fra DnB-stiftelsen for prosjektet "Et hav av undring", som starter i 2025 og varer i tre år. En ny utstilling, "Havet som ressurs", ble lansert før sommeren 2024 og skal oppdateres årlig. Utstillingen er fullfinansiert av eksterne midler.
- **Marin formidling.** Den marine satsningen i Arendal nådde flere milepæler i 2024, og har gitt en god start på en langsiktig satsning. Fokuset på marin formidling, inkludert vern, forvaltning, forskning og næring, har blitt enda viktigere siden oppstarten i 2020. Det arbeides også mot å oppnå nasjonal status for marin formidling.

Vi tar vare på naturmangfoldet og landbruket

- **Kommunedelplan for naturmangfold** ble ferdigstilt og vedtatt.
- **Landbruk - lovforvaltning.** Det er behandlet 13 saker etter jordloven, 1 sak etter nydyrkingsforskriften og 11 saker etter konsesjonsloven.
- **Jordbruk**

- Under ordningen «spesielle miljøtiltak i landbruket – SMIL» er det innvilget 815 489 kr i 20 saker. Det er innvilget statlig tilskudd til drenering i 23 saker med til sammen 151 8722 kr.
- I 2024 ble det over de kommunale tilskuddsordningene til landbruket innvilget 737 000 kr til investeringstiltak i landbruket. Det ble innvilget 229 370 kr i kommunalt landbrukstilskudd til urbant landbruk og 107 500 kr i kommunalt landbrukstilskudd til drenering.
- Det ble utbetalt produksjonstilskudd til 107 bruksenheter i 2024. Inn under denne ordningen inngår et jordbruksareal på 17 103 dekar. Det har vært en stabil utvikling de siste par årene.
- Det er gjennomført 3 møter i landbruksforum. Landbrukstjenester har arbeidet med jordvernstrategien i 2024. Strategien som er et underlagsdokument for videre arbeid med kommuneplanen, ventes vedtatt i 2025.
- **Skogbruk.** I skogbruket ble det avvirket 11 235 kbm tømmer. Det er historisk lavt, særlig sett i forhold til perioden 2014 til 2022 da hogsten i flere år var over 30 000 kbm. Det ble utført ungskogpleie på 1007 dekar. Aktiviteten innenfor ungskogpleien er lavere enn behovet. Ut fra dette ble det innvilget 293 277 kr i statlig NMSK-tilskudd. Ordningen med kommunalt tilskudd til motormanuell hogst ble videreført fra 2023. Ordningen har til formål å bidra til større grad av lukket hogst og unngå store hogstflater. Det ble innvilget totalt 149 902 kr til ordningen i 2024.
- **Viltforvaltning .** Det ble for 2024 felt 32 elg (litt opp fra 26 i 2023), 20 hjort (dobling fra 10 i 2023) og rådyr 326 (noe ned fra 381 i 2023). Fallviltoppdrag er stabilt meget høyt med 348 tilfeller mot 347 i 2023. Det var i 2024 og 2023 ca. 175 fallvilt av hovedsakelig rådyr. Kostnader til fallviltarbeid har vært ca. 550 000 i 2024 (ca. det samme for 2023) og lang over budsjett. Ca. 50 000 av dette er knyttet til oppdrag på småvilt. Det er økonomiske og organisatoriske utfordringer knyttet til fallviltarbeidet. Det har ikke vært skadefelling av hjortevilt i 2024, men flere områder med skadefelling av grågås. Grågås har de seinere åra har medført interessekonflikter mellom bøndenes avlingstap og dyrevernsorganisasjoners syn på dyrevelferd.

Arendal skal vokse, men samtidig redusere utslippene og bli en 1,5 graders by innen 2040

- **Reduserte klimagassutslipp.** Klimagassutslippene for Arendal kommunes drift øker i 2024, med 2,3 % fra 2023. Økningen skyldes økt forbruk av bensin og diesel til kommunens kjøretøy og maskiner. Vi har oppnådd redusert utslipp fra elektrisitetsforbruk, tjenestereiser og avfall.
- Skal vi oppnå nedgang i utslipp for egen drift er det fortsatt mye å hente når det gjelder både redusert antall kjøretøy og elektrifisering av bil- og maskinparken.
- **Klimasatsprosjekt bilpark.** Kommunen har fått klimasatsmidler for å gjennomføre en systematisk omstilling og reduksjon av bilparken. Prosjektet startet i 2024.
- **Interreg-ØKS-prosjektet GO:Leif.** 1.3.2023 - 31.12.2025: Arendals arbeid med tilrettelegging for elbåt er lagt merke til over hele Norge, og også i utlandet. Arendal kommune er partner, sammen med svenske partnere, i Interreg-ØKS-prosjektet "Grønn Omstilling med lading, elektrifisering og infrastruktur for fritidsbåter. Prosjektet ble presentert både under elbåtfestivalen LYDLØS og under Arendalsuka.
- **Klimabudsjett.** Arendal kommune gjennomførte sitt fjerde klimabudsjett, for perioden 2024-2027. Tiltakene i klimabudsjettet er beregnet med tanke på forventet utslippsreduksjon og kostnad knyttet til gjennomføring av tiltaket.
- **Nye miljøfyrtårn.** Arendal har fått 15 nye Miljøfyrtårn i 2023. 2 kommunale enheter og 13 private bedrifter.
- **Sykelbyen Arendal** var vertskap og arrangør av sykkelbysamling Agder, våren 2024.

Tillit og demokrati

Alle som bor i Arendal, er med å skape et levende demokrati

- **Ny kommuneplan samfunnsdel.** Gjennom året har det vært jobbet med utvikling og forankring av ny Kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdel gir retning for Arendal og viser hvilken samfunnsutvikling vi ønsker oss. Det har vært gjennomført en bred medvirkningsprosess der innbyggere i alle aldre, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere, ledere og ansatte i kommunen har deltatt i åpne møter, diskusjoner og workshops. Planforslaget har vært ute på høring i 6 uker. Samfunnsdelen tar utgangspunkt i kommunens visjon og er strukturert rundt satsingsområdene Livskvalitet, Bærekraftig vekst og Tillit og demokrati. Planen har til sammen 14 hovedmål og en arealstrategi som bygger opp under målene og gir retning for kommunens langsiktige arealbruk og er førende for kommuneplanens arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel følges opp årlig i handlings- og økonomiplanen.

I Arendal har vi kultur for samskaping

- **Internasjonal samskaping.** Vi har skapt interesse for Arendal hos en rekke internasjonale aktører innen batteriverdikjeden og bedrifter innen sirkulær økonomi, men det er ikke inngått konkrete kjøpsavtaler enda.
- **Samarbeid med lokale aktører ved besøkscenteret.** I løpet av året har det vært bredt samarbeid med lokale aktører for å videreutvikle utstillingene og tilbudet på Besøkscenteret.
- **Vitensenteret samarbeider regionalt.** En arbeidsgruppe med representanter fra vertskapskommunene (Arendal, Kristiansand og Kvinesdal), Universitetet i Agder og Agder fylkeskommune er etablert. Målet er å sikre langsiktig samarbeid, praktisk læring og erfaringsutveksling, samt at Vitensenteret fortsetter som en helårsattraksjon.
- **Dialog med næringslivet.** Enhet for næringsutvikling legger stor vekt på dialog med andre aktører i sitt arbeid. Dette gjelder bedrifter, andre offentlige myndigheter, klyngene og akademia. Ansatte i enheten er representert i en rekke ressurs- og referansegrupper, og bidrar aktiv til å gjøre Agder til en attraktiv region for bedrifter og internasjonale medarbeidere. Enheten har i 2024 tatt imot besøk fra eller besøkt andre kommuner som ønsker å lære hvordan Arendal kommune arbeider med næringsutvikling og vertskapsrollen.
- **Vitensenteret Sørlandet: Ny avdeling i Kvinesdal og flytting i Kristiansand.** I januar 2024 åpnet en ny avdeling i Kvinesdal, finansiert av Kvinesdal kommune, Agder fylkeskommune, statlige tilskudd, fond og næringsliv. Vitensenteret i Kristiansand skal flytte inn i nytt bygg på Gimle, campus UiA Kristiansand i 2025. For å sikre god tilrettelegging og unngå hastverk, startet vi i 2024 prosessen med å finne lagerplass for perioden mellom utflytting fra Markens og innflytting. Det nye bygget, som deles med Universitetet i Agder fokuserer på arealeffektivitet og bærekraft. Det har vært god dialog om finansiering av innhold, og universitetet har bidratt med ressurser og kompetanse.
- **Østre Agder-samarbeidet.** Arendal er vertskommune for sekretariatet i Østre-Agdersamarbeidet. Det er satt i gang arbeid med en strategi for samarbeidet. Sektoren deltar aktivt i forum for infrastruktur og samfunnsplanlegging og Arendal kommune er aktiv i arbeidsgruppen for en første utredning av muligheter rundt samarbeid for nytt avløpsanlegg i regionen.

Vi har god beredskap tilpasset samfunnets utvikling for å ivareta innbyggernes trygghet

- **Østre Agder brannvesen - forebyggende arbeid.** I 2024 har Østre Agder brannvesen hatt særlig fokus på forebyggende arbeid gjennom:
 - Tilsyn og oppfølging av særskilte brannobjekter
 - Undervisning for helsesektoren og digital opplæring for Statens vegvesen
 - Brannvernkampanjer (inkl. bruk av Brannbamsen Bjørnis)
 - Oppfølging av farlig gods og fyrverkerisøknader
 - Feiing og tilsyn i privatboliger og fritidsboliger. Det ble i 2024 feid 9440 piper i Arendal kommune og utført 3155 boligtilsyn.
 - Fokus på risikoutsatte grupper og oppfølging av bekymringsmeldinger
 - Reduksjon av unødige brannalarmer
- **Østre Agder brannvesen – beredskap.** Resultater for beredskapsavdelingen i 2024:
 - Ingen omkomne i brann i 2024
 - 1370 oppdrag (+6,7 % fra 2023)
 - 63 % unødige utrykninger
 - 45 % brannrelaterte, 55 % ulykker/annet
 - Vanligste brannhendelser: bygningsbrann og brann i skorstein
 - Vanligste ulykker: trafikkulykker og bistand til helsevesenet
 - 40 % av branner skjer i risikoutsatte grupper (eldre, rus, psykisk helse)
- **Kurs for utrykningspersonell.** Det var i utgangspunktet satt av midler til å gjennomføre kurs for utrykningspersonell. Kurset ble på grunn av uforutsette årsaker ikke gjennomført. Midlene som var satt av ble trukket inn i forbindelse med årsavslutning.
- **Vann- og avløp.** Overvann og flomsikkerhet er håndtert på en god måte gitt de utfordrende værforholdene i 2024 som har medførte mye snø/nedbør (dobbel avrenning ved smelting) og store strømutfall.
- **Oppfølgingsarbeid knyttet til skipshendelse Kuviga - 2023.** Kommunens vannledninger og kommunikasjonsinfrastruktur ble påført skader. Vannledninger ble i løpet av året hevet, kontrollert, utbedret og flyttet tilbake til opprinnelig plassering på forsikringsselskapets regning. Ledninger ble flyttet opptil 50 m på sjøbunnen.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Medarbeider- og brukerundersøkelser:			
10-FAKTOR KS medarbeiderundersøkelse			
Faktor:	Sektor 12 2024	Arendal kommune 2024	Norge 2024
Faktor 1 - Indre motivasjon	3,9	4,0	4,1
Faktor 2 - Mestringstro	4,1	4,1	4,1
Faktor 3 - Autonomi	4,0	4,0	4,1

Årsmelding 2024

Faktor 4 - Bruk av kompetanse	3,9	4,0	4,0
Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	3,6	3,8	3,8
Faktor 6 - Rolleklarhet	3,8	4,0	4,0
Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	3,3	3,4	3,6
Faktor 8 - Fleksibilitetsvilje	4,1	4,1	4,2
Faktor 9 - Mestringsklima	3,7	3,9	4,0
Faktor 10 - Prososial motivasjon	4,2	4,4	4,4

Enhetene har fulgt opp resultater for den enkelt enhet og identifisert forbedringstiltak i samarbeid med ansatte.

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	211	206	-5
Midlertidige årsverk	12	16	4
Sum årsverk	223	222	-1

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	1,51 %	1,71 %	0,20 %
Langtid	2,84 %	3,82 %	0,98 %
Sum fravær	4,36 %	5,53 %	1,17 %

HMS og kvalitet:				
-------------------------	--	--	--	--

Årsmelding 2024

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Antall HMS avvik	84	93		
Antall kvalitetsavvik	30	41		

Likestilling, mangfold og inkludering:			
Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte	93 %	94 %	1 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	65,9 %	65,8 %	-0,1 %

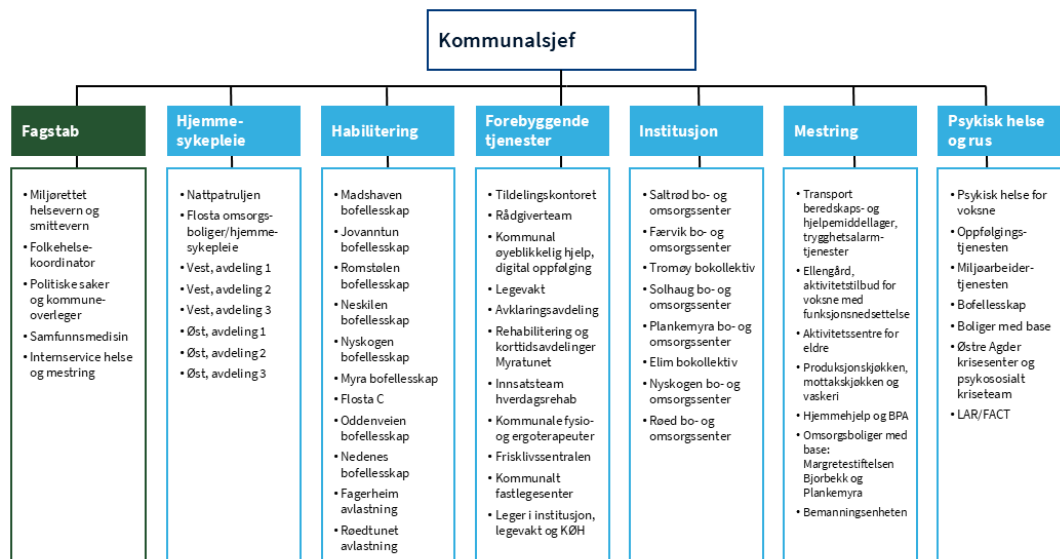
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse er lav som følge av at deltidsmannskaper i Østre Agder brannvesen i mange tilfeller har svært lav stillingsandel.

Likestilling og kjønnsbalanse				
Styringsindikator:	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe	20 %	67 %		
Andel menn i sektorens ledergruppe	80 %	33 %		
Andel fast ansatte kvinner i sektoren	18,4 %	19,8 %		
Andel fast ansatte menn i sektoren	81,6 %	80,2 %		

Helse og mestring

Beskrivelse av sektor

Sektor Helse og mestring

Helse og Mestring i Arendal kommune

Helse og mestring er organisert slik at innbyggerne lett kan kjenne igjen tjenestene som tilbys gjennom de ulike enhetene, som hovedsakelig leverer lovpålagte tjenester.

Helse og mestring er forpliktet til å levere tjenester utformet for å imøtekomme innbyggernes spesifikke helse- og omsorgsbehov. Tildelingen og utformingen av helse- og omsorgstjenester skjer i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven, basert på individuelle vedtak i samsvar med forvaltningsloven.

Tjenestene jobber målrettet for å sikre at innbyggerne får "rett tjenester til rett tid," samtidig som vi overholder gjeldende lovverk og forskrifter. Det legges vekt på en helhetlig tilnærming, der metodikken i den helhetlige innsatstrappen følges. Dette innebærer tiltak som fremmer forebygging, tidlig innsats og egenmestring. Målet er å tilpasse tjenestene til individuelle behov, slik at innbyggerne opplever størst mulig grad av egenmestring og kan leve selvstendige liv.

I tillegg leverer helse og mestring heldøgntjenester til innbyggere med varige behov, samt spesialiserte og oppsøkende tjenester og øyeblikkelig hjelp gjennom kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH), krisesenter, legevakt og fastlegetjeneste.

Fagstaben, som inkluderer kommuneoverleger, smittevernkoordinator og folkehelsekoordinator, spiller en sentral rolle i helsearbeidet og samfunnsmedisin. Fokusområdene omfatter smittevern, psykisk helse, eldremedisin og andre folkehelse tiltak. Innsatsen inkluderer også rådgivning, veiledning og tverrsektoriell støtte for å fremme sunn livsstil og livskvalitet for innbyggerne.

PRODUKSJONSTALL FOR 2024 – ARENDAL KOMMUNE

Årsmelding 2024

Tjenesteproduksjonen, som vist i tabellene under, er volumorientert og sier i liten grad noe om kvaliteten eller kompleksitet på våre tjenester. Tallene viser utvikling siste år, og kan dermed indikere både vekst/reduksjon. Kilde: Geric

Arendal kommune samlet	2021	2022	2023	2024
Antall institusjonsplasser korttid	57	57	56	64
Kjøp av korttidsplasser i Froland kommune	Inntil 3 plasser i perioder i 2021	Inntil 4 plasser i perioder i 2022	Inntil 4 plasser i perioder i 2023	Inntil 5 plasser i perioder i 2024
Kjøp av korttidsplasser i Grimstad kommune	-	-	-	Inntil 2 plasser i perioder i 2024
Antall plasser kommunal øyeblikkelig hjelp	9	9	10	15
Antall institusjonsplasser rehabilitering	9	9	9	9
Antall institusjonsplasser Langtid	272	267	266	240
Herav - antall langtidsplasser fortsatt boliggjort	1	1	1	1
Gjennomsnittlig liggetid for brukere med korttidsplass sykehjem/bokollektiv/aldershjem	28,9	26,41	27,92	26,42
Gjennomsnittlig liggetid for brukere med korttidsplass rehabilitering	20,5	19,69	21,35	20,23
Antall brukere av hjemmesykepleie i løpet av året	1692	1774	1884	1919
Antall brukere av hjemmesykepleie pr. 31.12	1083	1119	1245	1152
Antall brukere av kommunal hjemmehjelp i løpet av året	712	735	737	777
Antall brukere av hjemmehjelp i løpet av året – privat utfører	53	78	89	61
Antall brukere av ALL hjemmehjelp pr. 31.12	655	691	730	749
Antall brukere dagrehabilitering (Myratunet) i løpet av året	58	61	62	96
Antall brukere under 67 år (alle tjenester) *	3781	3878	4061	4156
Tjenester unntatt tekniske hjelpemiddel (Under 67 år)	3127	3180	3294	3328
Antall brukere over 67 år (alle tjenester) *	2835	3042	3237	3322
Tjenester unntatt tekniske hjelpemiddel (Over 67 år)	2134	2316	2413	2477
Antall brukere som har tjenesten hjelpemiddelformidling (bevegelse, syn, hørsel og kognisjon) *	3271	3350	3537	3540
Antall brukere som har fått tildelt boligtilrettelegging	21	24	29	38

Antall brukere med trygghetsalarm pr. 31.12.	751	813	884	952
Personer over 80 år bosatt i kommunen	2067	2154	2229	2313
Personer over 90 år bosatt i kommunen	364	379	366	367

*Vær obs på passive brukere hvor tjenesten ikke er avsluttet i elektronisk pasientjournal Gerica

Omsorgsboliger med FAST TILKNYTTET PERSONELL HELE DØGNET	Antall	Detaljer
Plankemyra omsorgsboliger	43 leiligheter	m/ base 24 timer i døgnet (mulighet for helpensjon)
Margaretestiftelsen	48 leiligheter	m/ base 24 timer i døgnet (<u>Ikke</u> mulighet for helpensjon)
Bjorbekktunet	35 leiligheter	m/ base 24 timer i døgnet (mulighet for helpensjon)
Flosta	17 leiligheter inne + 6 leiligheter ute	m/ base 24 timer i døgnet (mulighet for helpensjon)

262 boenheter - Samlokaliserte BOLIGER/bofellesskap disponert til pleie- og omsorgsformål med base

OBS! For ordens skyld, dette inkluderer ikke sykehjem (korttid/langtid), aldershjem, avlastningsbolig og barnebolig

Rus og psykiatri (29 plasser med FAST TILKNYTTET PERSONELL HELE DØGNET)	
Lokasjon	Antall plasser
Ørbek	8 plasser (heldøgns bemanning)
Eydehavn	6 plasser (heldøgns bemanning)
Torbjørnsbu	20 leiligheter (heldøgns bemanning)
Bo og oppfølgingstjenesten Vest	10 plasser på Rykeneveien og 7 plasser på Elveveien med bemanning på dag og kveld
Bo og oppfølgingstjenesten Øst	8 plasser + 1 satellitt med bemanning på dag og kveld
52 brukere totalt herav 34 brukere med heldøgnsstilbud	

Bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne/utviklingshemmede i enhet Habilitering - FAST TILKNYTTET PERSONELL HELE DØGNET	
Neskilen bofellesskap:	8 faste boenheter + 2 avlastningsenheter
Romstølen bofellesskap:	9 boenheter
Moldfaret bofellesskap	6 boenheter
Myra bofellesskap:	8 boenheter
Heimdalsveien 12:	5 boenheter
Heimdalsveien 6:	7 boenheter
Oddenveien:	6 boenheter

Årsmelding 2024

Nyskogen bofellesskap:	5 boenheter
Nedenes bofellesskap:	7 boenheter
Madshaven bo- og dagtilbud:	8 boenheter
Jovanntunet bofellesskap:	8 boenheter
Til sammen:	79 boenheter
Antall beboere i institusjon:	
Flosta avd. C (langtidsopphold)	8 boenheter
Til sammen:	87 boenheter

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
1300-Stab kommunalsjef helse og mestring	0	-34 545	-45 557	-11 011	-24,2 %
1301-Psykisk helse og rus	131 342	181 957	163 644	-18 313	-11,2 %
1302-Forebyggende tjenester	133 213	159 307	143 819	-15 488	-10,8 %
1303-Habilitering	172 107	275 624	244 433	-31 191	-12,8 %
1304-Hjemmesykepleie	201 392	224 467	181 715	-42 751	-23,5 %
1305-Institusjon	261 714	262 645	228 713	-33 932	-14,8 %
1311-Mestring	180 507	200 520	189 014	-11 506	-6,1 %
Sum	1 080 275	1 269 973	1 105 782	-164 192	-14,8 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	1 194 479	1 340 603	1 121 997	-218 606	-19,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	117 727	131 144	109 772	-21 372	-19,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	118 893	216 807	164 294	-52 513	-32,0 %
Overføringsutgifter	21 515	23 943	27 759	3 816	13,7 %
Finansutgifter	5 591	1 642	0	-1 642	0,0 %
Sum Driftsutgifter	1 458 204	1 714 139	1 423 822	-290 317	-20,4 %
Salgsinntekter	-113 741	-116 671	-102 028	14 643	-14,4 %
Refusjoner	-251 667	-321 852	-215 513	106 339	-49,3 %
Overføringsinntekter	-1 925	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-10 597	-5 644	-500	5 144	-1028,7 %
Sum Driftsinntekter	-377 929	-444 166	-318 041	126 126	-39,7 %
Netto resultat	1 080 275	1 269 973	1 105 782	-164 192	-14,8 %

Kommentar til status økonomi

Resultatet for sektor helse- og mestring viser et merforbruk på 164,2 mill. kroner, dette er inkludert det generelle nedtrekket på 90 mill. kroner som sektoren fikk i 2024. Demografiendringene, kombinert med en aldrende befolkning, som blir sykere og har økende kompleksitet i brukerbehov, har hatt betydelig innvirkning. Dette resulterer i et økt behov for helse- og omsorgstjenester, som blir ivaretatt gjennom enkeltvedtak i forvaltningsloven.

Det har også vært en økning i behovet for helse- og omsorgstjenester blant ungdom og unge voksne innen psykisk helse, rus og habilitering.

Helse og mestring har erfart høyt sykefravær gjennom året, noe som har ført til store vikarutgifter og høy bruk av overtid. Antall brukere med behov for hjemmesykepleie har steget jevnt, sammen med en økning av ressurskrevende brukere som har krevd private tiltak.

Boligmangel/tilrettelagte boliger har i større grad påvirket drift innen eldre innbyggere, psykisk helse, rus og habilitering. Mangelen på tilrettelagte boliger og omsorgsboliger har også påvirket hjemmesykepleiens drift. Dette har ført til unødvendig forskyvning av brukere oppover i innsatstrappen, da institusjonsplasser blir tilbudt som løsning. Forskyvningen av brukere i innsatstrappen har belastet institusjonene, som ikke har kapasitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter, noe som har resultert i høye kostnader for overliggerdøgn i spesialisthelsetjenesten.

Økte utgifter til BPA, matvarer, medisinsk forbruksmateriell og leasingbiler har også bidratt til det negative økonomiske resultatet.

Oppsummering tiltak

I løpet av året har helse og mestring igangsatt flere viktige kortsiktige og langsiktige kostnadsreducerende tiltak for å styrke driften og kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene.

Ansettelsestrategien har inkludert å holde tilbake ansettelser og la noen stillinger stå vakante, samt innføre en ansettelsekontroll der kommunedirektøren godkjenner utlysninger av stillinger.

Innen digitalisering, e-helse og velferdsteknologi har det blitt arbeidet med utviklingen av en ny arbeidsplanlegger og turnusgenerator fra Visma, med forsinket oppstart til høsten 2025. Ruteoptimalisering for hjemmesykepleien har blitt utredet, men igangsetting vil kun skje når et sikkert system er tilgjengelig. Prosjektet for elektronisk pasientjournal er igangsatt, med mål om implementering i 2027. Implementeringen av digitale pasientvarslingsanlegg på alle bo- og omsorgssentre er fullført, og resterende arbeid vil bli avsluttet i 2025. Ca. 50 medisindispensere er i bruk med etablerte gode prosedyrer. Qumea-prosjektet, som omhandler bruk av radarbaserte romsensorer, er planlagt å gå over i drift i juni 2025, mens SAKO-prosjektet, med fokus på serviceroboter som arbeidsstøtte, ble igangsatt høsten 2024. Ressurskalkulatoren for innsatstrappen er fortsatt under utvikling.

Blant andre prosesser har flere av virksomhetene arbeidet med TØRN som dreier seg om roller, ansvar og riktig oppgavefordeling blant helsepersonell. Videre er det planlagt opprettelse av et kommunalt legekontor i legevaktens lokaler, med oppstart i april 2025 og full drift fra 01.01.2026. Organiseringen av tildelingskontoret startet våren 2024 og forventes sluttført våren 2025. I tillegg er det arbeidet med å sikre riktig dimensjonering av hjemmesykepleien, som begynte våren 2024 og skal være ferdigstilt innen høsten 2025.

I helse og mestring har det blitt etablert en systematisk oppfølging mellom kommunalsjef, enhetsledere og controller fra økonomistaben for å sikre økonomisk innsikt og styrke forvaltning. Dette innebærer månedlig oppfølging av enhetsledere om økonomiske forhold, der kontrollere deltar aktivt. Oppfølgingen fokuserer blant annet på driftsstatus, igangsetting av kostnadsreducerende tiltak, avvik og tilsyn. Denne prioriteringen har vært viktig for å jobbe med effektiv ressursforvaltning og opprettholde ønsket kvalitet på tjenestene. Gjennom denne strukturerte tilnærmingen har sektoren fått en bedre oversikt og kontroll over de økonomiske forholdene i helse- og omsorgstjenestene.

I tillegg har bystyret vedtatt en plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024-2027. Temaene for revisjonen, i prioritert rekkefølge, inkluderer:

1. Helse og omsorg – budsjett-/økonomistyring
2. Sektorovergripende tema – rus og psykisk helse

Forvaltningsrevisjonen er planlagt å bli sluttført i 1. tertial 2025. Dette arbeidet vil bidra til å evaluere og forbedre styringen innen helse og omsorg, og sikre at tjenestene leveres på en forsvarlig og økonomisk måte.

Som en del av arbeidet med internkontroll har sektoren fokusert på implementeringen av Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Dette arbeidet, som ble gjennomført i løpet av høsten, vil fortsette i 2025. Målet er å styrke kvaliteten på tjenestene og sikre at ledelsessystemene er i tråd med gjeldende forskrifter. En bedre ledelsesforankring av denne forskriften vil bidra til å fremme gode arbeidsrutiner, effektive prosesser, og sikre en høy standard på de tilbudte tjenestene.

Hva har vi oppnådd?

I 2024 har Helse og mestring gjort fremskritt, til tross for store økonomiske og driftsmessige utfordringer. Arbeidet har vært fokusert på å flytte oppmerksomheten til helsefremmende arbeid, forebygging og tidlig innsats. Denne tilnærmingen er avgjørende for å sikre gode og forsvarlige tjenester til innbyggerne, og innsatstrappen har vært et sentralt verktøy for å omfordele ressurser til tiltak som fremmer egenmestring og livskvalitet.

Målene har inkludert styrking av hjemmebaserte tjenester, der utviklingen og implementeringen av tiltak for hjemmesykepleie og brukerstyrt personlig assistanse (BPA) har gjort det mulig for flere innbyggere å bo hjemme lenger. Det har vært økt fokus på forebyggende helsetjenester og oppsøkende tiltak, samt helsefremmende aktiviteter ved opprettelse av blant annet helsefremmende team.

Fremskritt er også gjort innen psykisk helse og rus, samt tilbudene ved dagaktivitetssentrene for eldre og personer med funksjonsnedsettelse, som Ellengård. Innføring av digitale løsninger har forbedret kommunikasjonen mellom ansatte og hevet kvaliteten på tjenestene ved å strømlinjeforme dokumentasjon og oppfølging av pasienter og brukere.

Kvalitetssikring har vært prioritert gjennom evalueringer og tilbakemeldinger fra brukere, og det tverrfaglige samarbeidet mellom ulike faggrupper har blitt styrket for å sikre mer helhetlige tjenester. Helse og mestring har investert i opplæring og kurs for ansatte for å heve kompetansen innen viktige områder som psykisk helse, demensomsorg og habilitering/rehabilitering. Økt involvering av brukere og pårørende i planlegging og evaluering av tjenester har fått mer fokus, selv om det fortsatt er rom for forbedring.

Sektoren har gjennom innsatstrappen begynt arbeidet med å styre innsatsen til riktigere nivå for å håndtere demografiske utfordringer.

Flere virksomheter har også vært aktive i arbeidet med å forbedre arbeidsmiljøet, med fokus på trivsel og støtte til ansatte i krevende situasjoner.

Oppsummert kan man si at det i 2024 har vært fokusert på:

1. Å styrke de forebyggende tjenestene, for å redusere behovet for mer kostnadskrevende tjenester
2. Innføre systemer og teknologi som bidrar til mer effektive tjenester.

Dette igjen skaper et bedre arbeidsmiljø og vil igjen bidra til redusert sykefravær.

Livskvalitet

Helse og mestring har i 2024 hatt fokus på å forbedre livskvaliteten til innbyggerne, med utgangspunkt i blant annet utfordringene avdekket i folkehelseprofilen for 2023.

Fokus på helsefremmende arbeid har ført til en ytterligere innsats i overgangen fra behandling til forebyggende tiltak. Tidlig identifisering av brukernes behov gjør det lettere å tilby riktige tjenester.

Det jobbes med omfordeling av ressurser fra kostbare institusjonstjenester til rimeligere hjemmebaserte løsninger, som vil bidra til bedre livskvalitet. Planleggingen av nye omsorgsplasser, som omsorgsboliger med base, vil også avlaste presset på sykehjem og tilby tilpasset boform for eldre.

Samlet sett arbeider Helse og mestring for å snu negative trender og sikre gode, forsvarlige tjenester, med sikte på å forbedre livskvaliteten gjennom effektive og helsefremmende tiltak. Dette er i tråd med metodikken i innsatstrappen, vedtatt i bystyret.

Psykisk helse og rus

Innsatsen har vært preget av mestringsperspektivet med fokus på tilfrisknings/restitueringsmodellen recovery. Det har vært vekt på samarbeid med brukerne og involvering av pårørende, frivillige, arbeidsgivere og spesialisthelsetjenesten. Spørsmålet "Hva er viktig for deg?" har vært sentralt for å tilpasse tilbudene bedre. Enheten tilbyr ambulerende og forebyggende tjenester, inkludert digital oppfølging, gruppe- og individuell behandling. Bruken av Feedback Informed Treatment (FIT) har bidratt til kartlegging og evaluering av tjenestene.

Lassens Hus har hatt som mål å skape en levende arena der brukerne kan forme innholdet i samarbeid med ansatte. Det har vært samarbeid med frivillige aktører og NAV for å utnytte lokale ressurser, med ca. 500 besøkende pr. måned.

Motbakkefestivalen ble arrangert i samarbeid med kommunen, enhet for psykisk helse og rus samt frivillige organisasjoner, og har tilbudt en rekke sosiale aktiviteter som har bidratt til fellesskapsfølelse og aktivitet.

Det er etablert et FACT-samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten med egne møter med tre FACT-team (Flexible Assertive Community Treatment) for å følge opp brukere som ikke når de tradisjonelle tjenestene. FACT inn i boligtildeling har også blitt innført. Det har også blitt utarbeidet en egen interkommunal modell for videre FACT samarbeid.

Det har vært stor pågang på boliger og også akutt boligmangel, særlig for rus- og psykiatribrukere (ROP). Psykiatrisk hjemmesykepleie har fått positive tilbakemeldinger fra brukere. Økt samarbeid med NAV har blitt et viktig tiltak for å sikre tilstrekkelig boligtilbud.

Forebyggende tjenester

Fokuset på tidlig innsats har vært styrket. Avklaringavdelingen har fått på plass gode rutiner for rask avklaring av behov, og den nye fløyen for personer med kognitiv svikt på Myratunet er i drift.

Legevakten i Arendal og kommunal øyeblikkelig hjelp har hatt et fullt driftsår i de nye lokalene, noe som har vist seg å gi betydelige gevinster knyttet til lokasjon, bygg og samarbeid. Nærheten til sykehuset har gjort det lettere for pasienter å få supplerende undersøkelser og avklaring, og det er registrert en økning

i bruken av diagnostisk sløyfe. Helsehusets plassering ved spesialisthelsetjenesten har gitt økt trygghet for pasienter, pasientbehandling og letter tilsyn om natten samt kort reisevei for skrøpelige pasienter.

Hjemmesykepleien

Hjemmesykepleien har innført rutiner for tidlig oppdagelse av forverring i helsetilstand, med mål om å unngå unødvendige innleggelser. Det har vært et sterkt fokus på velferdsteknologi, inkludert implementering av multidosedispensere som gir pasienter mer selvstendighet. Samarbeidet med Hovedverneombudet har gitt ansatte veiledning i håndtering av vold i nære relasjoner.

Institusjon

Det viktigste arbeidet innen målområdet er knyttet til livegledearbeidet og hverdags glede for brukere. Alle virksomhetene er re-sertifisert i 2024 og det har vært en endring med at livsglede konsulentene ble avvirket og livsgledekontakter i virksomhetene fikk en større rolle i arbeidet. Det har ført til et forbedringsarbeid satt i system, og følges opp med klare og tydelige føringer fra Livsglede sentralt. Det medfører en mer klar og tydelig internkontroll og ekstern revisjon og oppfølging.

Habilitering

Enheten jobber i tråd med nasjonale retningslinjer og FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, med mål om å fremme livskvalitet og deltakelse blant brukerne. Styrket bemanning har bidratt til å bedre tjenestetilbudet.

Bekymringsmelding bofelleskap

Statsforvalter foretok stedlig tilsyn på ett bofelleskap i august 2024, etter at de hadde mottatt bekymringsmeldinger om en enkelt beboer. Bekymringen handlet i hovedsak om det ble brukt ulovlig tvang i form av låst dør. Rapport etter dette tilsynet fastslo at det ble brukt ulovlig tvang, at dette umiddelbart måtte opphøre og at beboer måtte få nytt bo- og omsorgstilbud. Saken ble umiddelbart undersøkt og behandlet internt, ble det iverksatt tiltak med at ulovlig tvang med låst dør ble vesentlig redusert og prosess med utflytting av beboer ble igangsatt. Beboer fikk nytt bosted høsten 2024. Kommunens administrasjonen og enheten har i etterkant jobbet med ulike forbedringstiltak på ulike nivå for å unngå at lignende situasjoner skal oppstå.

Legetjenesten

Legetjenesten har gjort flere betydelige fremskritt for å forbedre tjenesten for innbyggerne i Arendal i 2024, til tross for utfordringer knyttet til oppsigelser og endringer på enkelte fastlegekontor. Rekrutteringen av nye fastleger har vært en prioritet, og kommunen har arbeidet raskt og effektivt for å håndtere ledige vikariater og fastlegeavtaler. Dette har bidratt til å redusere slitasje på de eksisterende fastlegene. Det er nå ledig plass på et betydelig antall av fastlegenes lister, noe som medfører en reell valgfrihet for innbyggerne.

Mestring

Denne enheten ble opprettet våren 2023 og har etter dette oppnådd gode fremskritt for å forbedre livskvaliteten til innbyggerne i Arendal. Hjemmehjelpsteamet har tilpasset seg de økende hjelpetrengende behovene, mens Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA) har blitt en populær og voksende tjeneste.

Tilbudet ved dagaktivitetssentrene har blitt styrket, til tross for bekymringer om plassmangel. I omsorgsboligene er et nytt pleiefaktor-system innført for å kunne ivareta beboernes behov bedre, kombinert med en tillitsbasert arbeidsmetode og implementering av TØRN-tankegangen, som fokuserer på mestring. Transporttjenestene har vært godt drevet, men det er identifisert utfordringer med brukere som har blitt mindre mobile og en økning i behovet for hjelpemidler. Kjøkkenet har en aktiv tilnærming til å redusere matsvinn og tilby næringsrik mat, mens vaskeritjenestene står overfor utfordringer knyttet til begrenset plass. Samlet sett viser Enhet Mestring en sterk forpliktelse til å tilpasse seg og møte endrede behov i samfunnet, og arbeider kontinuerlig for å utvikle effektive tjenester som støtter innbyggernes livskvalitet.

Arendal kommune er en HELT MED kommune. Virksomhetsleder på Ellengård har dialog med jobbklar som fasiliteter for ordningen. Virksomhetsleder har ansatt en person som jobber som servicevert i basen til hjemmesykepleien. Dette har vært svært vellykket.

Bærekraftig vekst

Bærekraftsutfordringene i helsesektoren handler først og fremst om å utvikle en tjeneste som skal møte en betydelig økning i antall eldre, med en befolkning som vil ha nedgang i antall yrkesaktiv alder. Prioriteringer og grep som må tas for å drive bærekraftig, handler derfor om å svare ut denne utfordringen.

Sektoren har prioritert å styrke innsatsen for innbyggere som kan klare seg i eget hjem med kommunal bistand, samtidig er det kartlagt et økende behov for tilrettelagte boliger og heldøgns omsorgsplasser.

For å redusere fremtidig behov for institusjonsplasser fokuseres det på utviklingen av hjemmebaserte tjenester. I tillegg har det blitt arbeidet mye med tjenesteinnhold for å sikre trygge tjenester i hjemmet, i tilrettelagte boliger eller i omsorgsboliger. Behovet for flere sykehjemsplasser er indikert til først å bli aktuelt i første halvdel av 2030-tallet, noe som gir kommunen litt tid til å forberede og igangsette gode tiltak.

Kommunen jobber strategisk med boligbehov for eldre i tråd med rapporter fra Agenda Kaupang og tidligere reformer som «Leve hele livet» og «Bo trygt hjemme». I tillegg jobbes det med å finne alternative boformer for yngre mennesker i behov for omfattende helse og omsorgstjenester. Det har blitt etablert et tettere samarbeid med Arendal Eiendom og private eiendomsutviklere for å utvikle passende boliger.

Sektoren har igangsatt flere tiltak med fokus på digitalisering, og helse og mestringsteknologi. Deltakelsen i den nasjonale e-helsestrategien har styrket sektorens digitale kapasitet, inkludert felles anskaffelser og drift av teknologi i samarbeid med regionale aktører.

Tiltak som digitalisering av pasientvarslingsanlegg og bruk av velferdsteknologi for hjemmeboende støtter overgangen til mer bærekraftige løsninger og tilrettelegging i lavere nivåer i innsatstrappen. Sektorens arbeid er i samsvar med Arendal kommunes egen strategi for e-helse, digitalisering og velferdsteknologi, og viser en forpliktelse til bærekraftig vekst.

Psykisk helse og rus

Denne enheten har hatt stor pågang på tjenestene i 2024. Totalt 2265 brukere er blitt fulgt opp, inkludert familietjenesten som ligger i oppvekst. Av 2265 brukere var det 1297 nye brukere. 1397 brukere ble avsluttet. Tjenesten har oppnådd å benytte Arendalshjelpa som inngangsport til tjenestene.

Antall brukere med tjenester **gjennom hele 2024** totalt:

Psykisk helse og rus	2021	2022	2023	2024
Antall brukere av miljøarbeidertjenesten	195	175	194	178
Antall bruker av psykisk helsetjeneste	436	430	488	481
Antall brukere innsatsteam psykisk helse	480	474	444	392
Antall brukere innsatsteam ettervern rus	70	59	72	72
Familietjenesten***	927	874	870	766
Oppfølgingstjenesten - uteteam	130	221	253	232
Post 4	-	51	47	40
Feltsykepleier	108	126	136	144
Til sammen:				2305

***Overgang fra CGM til Gerica gradvis fra 2020. Post 4 er inkludert i sluttsummen. Tabeller viser oversikt/utvikling siden 2021. Det har vært størst trykk på psykisk helse voksne/innsatsteam psykisk helse. Psykisk helse og rus alene hadde 1490 brukere gjennom 2024 som gir et snitt på 48,5 brukere pr årsverk. Noe som er over anbefalingen. Tjenestene har jobbet godt og systematisk.

Nye brukere med tjenester i 2024:

Enhet psykisk helse og rus	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall brukere av Innsatsteam rus (tidligere miljøarbeidertjenesten)	105	109	106	80	111	86
Antall brukere av psykisk helsetjeneste	234	250	275	281	295	246
Antall brukere innsatsteam psykisk helse	344	271	400	371	358	324
Antall brukere innsatsteam ettervern rus	30	31	47	30	45	41
Familietjenesten* Ligger i oppvekst. Er del av Arendalshjelpe	-	641	490	470	485	470
Oppfølgingstjenesten - uteteam	-	76	135	120	122	115
Feltsykepleier	-	-	20	22	18	15
Til sammen:						1297

Antall **avsluttede** brukere i 2024:

Enhet psykisk helse og rus	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall brukere av Innsatsteam rus (tidligere miljøarbeidertjenesten)	95	114	121	81	110	94
Antall bruker av psykisk helsetjeneste	236	255	344	253	256	311
Antall brukere innsatsteam psykisk helse	316	251	365	388	375	333
Antall brukere innsatsteam ettervern rus	22	27	42	34	42	34
Familietjenesten. Ligger i oppvekst. Er del av Arendalshjelpe	-	200	478	463	578	470
Oppfølgingstjenesten - uteteam	-	71	114	121	143	108

Feltsykepleier	-	-	3	8	7	47
Totalt:						1397

Innsatsteam rus og innsatsteam ettervern er ett team, men oppgavene er delt. Det er 9 årsverk totalt der 2 årsverk jobber med ettervern. Innsatsteam rus/ettervern rus hadde 27,7 brukere pr årsverk i budsjett.

Psykisk helsetjenester og innsatsteam psykisk helse er ett team med 14 årsverk der 2 stillinger er psykologspesialister. Virksomheten hadde 62 brukere pr årsverk i budsjett. Oppfølgingstjenesten hadde 30 brukere pr årsverk i budsjett. Feltsykepleier hadde 144 brukere. Oppfølging av brukerne og pårørende har vært gitt individuelt eller i grupper. Det gis ikke individuelle vedtak på tjenester gjennom Arendalshjelpa.

Forebyggende tjenester

Selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter

I Arendal kommune har vi 23,6 avtalehemler for selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter. I 2024 har 5023 pasienter vært undersøkt/behandlet. Hovedvekten i aldersgruppen 18-67 år. En andel av pasientene har ikke bosteds- eller arbeids adresse i Arendal kommune. Den største andelen «gjestepasienter» er innen lymfødem og psykomotorisk fysioterapi. Hovedtyngden av «gjestepasienter» er fra Froland, Grimstad og Tvedestrand kommune. Dette skyldes fritt behandlingsvalg. Fysioterapeutene melder om stort press på tjenesten, og står i flere etiske problemstillinger ift. prioriteringer og ventetid.

Ventetid hos avtalefysioterapeutene er svært varierende. Lengst ventetid er det på psykomotorisk fysioterapi. Det er store ulikheter mellom instituttene på hvordan praksis og ventelister organiseres. Flere fysioterapeuter tar inn pasienter raskt for vurdering i stedet for å praktisere venteliste.

Fysio- og ergoterapi kommunale tjenester

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall nye brukere Hjelpemiddelformidling bevegelse	326	439	393	395	415
Antall nye brukere Syn/hørsel	66	71	80	126	124
Antall nye brukere Kognisjon	27	57	42	79	70
Antall nye brukere Boligtilrettelegging	34	21	25	29	40
Aktive saker i barneteamet	285	308	288	305	329
Antall brukere med vedtak på dagrehabilitering	108	61	71	77	121

Tabellen over viser en klar økning i antall nye brukere i hjelpemiddelformidling bevegelse fra 2020 til 2021, noe som kan tyde på større bevissthet eller behov for hjelpemidler. Etter 2021 har antallet vært relativt stabilt, med små opp- og nedganger, men viser en positiv trend i 2024 med 415 nye brukere.

Antall nye brukere syn/hørsel har hatt en jevn økning fra 2020 til 2023, med en markant prosentvis økning i 2023. Dette kan indikere en økt oppmerksomhet mot syns- og hørselstjenester eller en økning i behovet for slike hjelpemidler. Antallet er fortsatt høyt i 2024, noe som viser vedvarende behov. Antallet nye brukere av kognisjonsrelaterte tjenester viser betydelig vekst i 2021, men det har vært variasjoner de påfølgende årene. Den kraftige økningen i 2023 tyder på økt behov, men med en liten nedgang i 2024.

Det har vært en variabel utvikling i antall nye brukere i behov for boligtilrettelegging. Etter en nedgang i 2021, har det vært en jevn økning fra 2022 til 2024, med en betydelig økning i 2024, noe som kan indikere økt behov for tilrettelegging blant innbyggere. Tallene viser en stabil og positiv trend i antall aktive saker i barneteamet, med en jevn økning over de siste årene. Dette kan tyde på at tjenestene er mer tilgjengelige eller at behovet for støtte til barn har økt. Antallet brukere med vedtak på dagrehabilitering har sett en betydelig økning fra 108 i 2020 til 121 i 2024, etter en midlertidig nedgang i 2021 og 2022. Dette kan tyde på at tilbudet om dagrehabilitering har blitt mer tilgjengelig eller at det er en økt etterspørsel etter rehabiliteringstjenester.

Innsatsteam hverdagsrehabilitering

Antall timer redusert hjemmesykepleie per uke	Økt antall timer	Ingen reduksjon	redusert 0-1	redusert 1-2	redusert 2-3	redusert 3-5	5-10	>10
2020 Antall brukere (i alt 291)	5	89	42	37	41	30	42	5
2021 Antall brukere (i alt 311)	6	103	39	9	50	43	57	4
2022 Antall brukere (i alt 318)	1	110	42	20	46	50	41	8
2023 Antall brukere (i alt 329)	1	114	51	25	42	37	54	5
2024 Antall brukere (i alt 349)	1	132	49	14	54	35	51	13

Innsatsteam hverdagsrehabilitering har vist en betydelig utvikling i løpet av de fem siste årene, med en total økning i antall brukere fra 291 i 2020 til 349 i 2024. Denne økningen viser at det er en økende etterspørsel av innsatsteam hverdagsrehabilitering. Antallet brukere som har hatt behov for innsatsteam hverdagsrehabilitering, men ikke ført til reduksjon av hjemmesykepleien har endret seg fra 89 brukere i 2020 til 132 brukere i 2024. Det har vært en stabil andel brukere som har fått redusert hjemmesykepleie mellom 1-2 timer, men en økning av pasienter som har fått redusert hjemmesykepleien mellom 5-10 timer og mer enn 10 timer. Dette tyder på at innsatsteam hverdagsrehabilitering svarer på behovet.

Hukommelsesteam

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall henvisninger mottatt	122	132	131	139	150
Antall oppfølginger (flere pr. bruker)	922	830	943	1076	1053

Årsmelding 2024

Antall deltakere «Fysisk og kognitiv trening....» (i løpet av året)		13	13	14	15
Deltakere «Pårørendeskole til personer med demens»	30	60	40	45	38

For hukommelsesteamet vises det en økning i henvisninger, noe som gjenspeiler et større behov for tjenester for personer med kognitive svikt. Oppfølgingene har vært spesielt høy i 2023, noe som indikerer høy aktivitet hos teamet. Selv om deltakelsen i fysiske og kognitive treningsprogrammer har vist en beskjeden vekst, viser antall deltakere i pårørendekurs svingninger som vil kreve videre vurdering av tilbudet. Totalt sett peker dataene mot et aktivt og nødvendig tilbud som bidrar til å støtte både brukere og deres pårørende i Arendal kommune.

Kreftkoordinator

	2020	2021	2022	2023	2024
Personer fulgt opp	141	141	176	196	175

Kreftkoordinatorens arbeid har vist seg å være en viktig ressurs for pasientene i kommunen, med en generelt økende trend i antall personer som følges opp de siste årene. Tilbudet er etterspurt, og kreftkoordinatoren spiller en sentral rolle i å støtte pasienter gjennom hele prosessen med diagnose og behandling. Den reduserte oppfølgingen i 2024 kan være et signal på at det er behov for videre undersøkelser for å forstå pasientbehovene bedre fremover, slik at vi kan fortsette å tilby tilpasset og effektiv støtte til kreftpasienter. Det må også sees på grensesnittet mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Koordinator individuell plan (IP) / barnekoordinator

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall aktive saker i løpet av året	417	378	360	297	278
Antall aktive saker i løpet av året, personer under 18 år	151	158	161	154	139
Antall aktive saker barnekoordinator pr. 31.12				10	31
Aktive koordinatorer/barnekoordinatorer	123	135	132	119/7	134/15

Tallene viser noen interessante trender i årene 2020 til 2024 for koordinator IP/barnekoordinator. Generelt er det en nedgang i totale aktive saker, men en økning i antallet saker relatert til barnekoordinator, noe som tyder på mulige forbedringer i tilnærminger til å støtte barn og ungdom i kommunen. Det vil være viktig å vurdere videre tiltak for å forstå årsakene bak disse endringene og sikre at behovene til alle involverte blir møtt effektivt.

Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH)

	2020	2021	2022	2023	2024
9 senger, økt til 14 senger i løpet av 2024					
Innleggelser	326	448	564	527	627

Liggedøgn	1380	2000	2500	2000	2500
Beleggsprosent	50%	70%	80%	75%	
Antall brukere Digital hjemmeoppfølging 31.12		50	70	80	55

Tallene presenterer en økende trend i innleggelser og liggedøgn, noe som indikerer et voksende behov for kommunal øyeblikkelig hjelp. Beleggsprosenten viser at tjenestene har vært på grensen til kapasitet. Samtidig er det viktig å se nærmere på bruken av digitale hjemmeoppfølging, da nedgangen i 2023 signaliserer et behov for ytterligere tiltak for å øke bruken av dette tilbudet. Den planlagte utvidelsen fra 9 til 14 senger i 2024 viser at kommunen tilpasser seg det økte behovet. Økt antall innleggelser i 2024 på 627 innleggelser utgjør 2500 liggedøgn. I tillegg har tjenesten gjennomført 18 ambulante oppdrag, tilsvarende 122 liggedøgn.

Snitt liggetid på KØH er 3,9 døgn. Det er erfart en økning i antall innleggelser i sommerperioden. KØH fungerer ofte som en indikator på situasjonen i kommunene; når kommunene er presset på tjenestene, øker antall innleggelser. Dette gjelder ofte pasienter som nylig har vært innlagt på sykehus og skrives ut til hjemmet etter kort tid. Reinnleggelse kan ofte skyldes gapet mellom sykehus og hjem, der pasientene er utskrivningsklare, men fortsatt medisinsk ustabile, noe som krever tett oppfølging fra tjenestene—særlig i form av legeoppfølging etter utskrivelse.

Innleggelsene kommer i bølger, noe som fører til temposkifter og er krevende for sykepleiere og leger. Bruken av overtid blant legetjenesten har økt og er sårbar inntil legepoolen på legevakt er operativ. I tillegg er det en økning i sykefravær i sykepleietjenesten, med langtidssykemeldinger i store stillinger.

Digital hjemmeoppfølging (DHO)

Tjenesten Digital hjemmeoppfølging (DHO) har vært i ordinær drift gjennom hele 2024, og Agderregionen har aktivt bidratt til implementering, videreutvikling og etablering av en ny drifts- og betalingsmodell for Digital hjemmeoppfølging. Helsedirektoratets prosjekt for spredning av DHO rettet mot helsefellesskapet i Agder hadde som mål å skape en bærekraftig økonomisk utvikling og organisering av digital hjemmeoppfølging, med fokus på å forbedre både fysisk og psykisk helse samt mestring av sykdom for ulike pasient- og brukergrupper.

I løpet av året har DHO Agder hatt samarbeidsavtaler med 19 av 25 kommuner i regionen, men har sett en nedgang i antall pasienter tilknyttet TMS Arendal, med ca. 55 pasienter ved årets slutt. Nedgangen skyldes delvis at Kongsvinger kommune trakk seg fra samarbeidet, samt naturlig frafall. Til tross for dette arbeidet har vi lyktes med å utvikle en bærekraftig drifts- og betalingsmodell, som oppfyller prosjektets mål.

I tillegg har en interkommunal gruppe arbeidet med å identifisere ny teknologileverandør, og det ble besluttet å ta i bruk Tellu sin DHO-løsning, et skifte som er igangsatt da den nåværende avtalen med Siemens Healthineers utløper 31. mars 2025. Den regionale telemedisinske sentralen har også bidratt til Innovasjonspartnerskapet og CRANE-prosjektet og søkt midler for 2025 i Helsedirektoratets helseteknologiordning, men fikk dessverre ikke støtte denne gangen.

Videre har sentralen deltatt aktivt på innbyggerdager og seniordager med fokus på velferdsteknologi og har hatt møter med Kolskoordinator ved Sørlandet Sykehus, kreftkoordinator i Arendal, samt hjerteavdelingen og medisinsk poliklinikk for å undersøke samarbeidsmuligheter. DHO-sentralen er bemannet med sykepleiere, noe som gir store synergier både med Klinisk øyeblikkelig Hjelp og digital hjemmeoppfølging.

Legevakten i Arendal

Legevakten i Arendal er et interkommunalt samarbeid for heldøgns legevaktstjenester, som omfatter ni kommuner: Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Nissedal, Tvedestrand, Vegårshei, Risør og Åmli. Per 1. januar 2024 hadde disse kommunene et samlet innbyggertall på 94 124. I tillegg har legevakten telefonformidling for kommunene Valle/Bykle, Fyresdal, Evje og Hornes, som til sammen utgjør 8 439 innbyggere. Dette gir legevakten et totalt dekningsområde på 102 563 innbyggere.

Daglegevakt-legen har ansvar for å gi øyeblikkelig hjelp til pasienter som bor eller oppholder seg i Arendal kommune, men som ikke har kontakt med sin fastlege. Legen er også tilknyttet helseradionettet og deltar på akuttoppdrag med ambulansen når det er nødvendig.

Per år	2021	2022	2023	2024
Telefoner (besvarte)	90 112	90 458	87 670	82 653
Konsultasjoner	22 546	22 127	Ikke fått hentet ut grunnet skifte av datasystem	Ca 22 450
Sykebesøk	2086	2313		Ca 2200

Per døgn	2021	2022	2023	2024
Telefoner /dag (besvarte)	246,88	247, 83	240,19	226,44
Konsultasjoner/ dag	61,76	60,62	Ikke hentet ut grunnet skifte av datasystem	Ca 61,50

Legevakten i Arendal jobber iherdig med å tilpasse seg de økende kravene og behovene i samfunnet. Som en interkommunal legevakt dekker den akutt sykdom, skader og forverring av sykdommer for et dekningsområde med 102 563 innbyggere. I løpet av året har legevakten arbeidet for å øke standarden på helsetjenester, møte pasientene med respekt og sørge for at de får den hjelpen de trenger.

For å håndtere utfordringene med bemanning og økt pasientvolum, har legevakten rekruttert flere vikarer og fastleger, og opprettet samarbeidsmøter med andre instanser for å styrke koordineringen. Dette samarbeidet har vært nøkkelen i å avklare forventninger og håndtere avvik, noe som bidrar til helhetlige pasientforløp.

Digitalisering har også vært et fokusområde, hvor det har vært arbeidet med å implementere innovative løsninger som kølappsystemer og forbedring av triagesystemet for å effektivisere pasienthåndteringen. Innføringen av et nytt nødnett vil ytterligere forbedre legevaktens kapasitet til å håndtere henvendelser, og bidra til en mer effektiv drift.

Planleggingen av nytt kommunalt legesenter i Legevaktens lokaler gir oss noen synergieffekter i form av kombistillinger for sykepleiere og leger. Tiltaket vil også styrke helgebemanningen for begge yrkesgrupper, samt effektivisere ressursbruken. Dette samarbeidet kan ikke bare forbedre arbeidsmiljøet, men også økonomisk bærekraft ved at konsultasjoner kan takseres direkte.

Legevakten er i kontinuerlig utvikling for å sikre en robust struktur som møter innbyggernes helsekrav på en bærekraftig måte.

Frisklivssentralen

	2021	2022	2023	2024
Antall nye deltakere	72	153	160	125

Frisklivssentralen har vist en utvikling med økende deltakelse fra 2021 til 2023, noe som indikerer en positiv respons på de helse- og livsstilstilbudene som tilbys. Reduksjonen i 2024 peker imidlertid mot behovet for å revurdere og tilpasse tilbudet eller undersøke barrierer som kan hindre nye deltakere fra å engasjere seg. Det vil være viktig å analysere årsakene til endringene i deltakelsen for å sikre at Frisklivssentralen fortsatt oppfyller innbyggernes behov og ønsker.

Beleggsprosent på korttidsavdelinger Myratunet

Bruk av korttid og rehabilitering		Antall pasienter	Tildelte opphold	Snitt antall liggedøgn	Beleggsprosent
2022	Korttid 2. etasje, 14 senger	180	288	16,65	94,15
2023	Korttid 2. etasje, 14 senger	181	294	17,31	94,37
2024	Korttid 2. etasje, 14-19 senger	127	247	22,46	96,56
2022	Korttid 3. etasje, 10 senger	122	236	14,31	92,80
2023	Korttid 3. etasje, 10 senger	108	233	16,02	96,46
2024	Korttid 3. etasje, 10 senger	82	151	23,58	97,56
2022	Rehabiliteringsavdeling, 9 senger	127	167	18,28	93,22
2023	Rehabiliteringsavdeling, 9 senger	130	160	20,85	97,25
2024	Rehabiliteringsavdeling, 9 senger	112	150	21,14	96,56
2024	Avklaringsavdeling 10-15 senger (økt fra 10 til 11 senger 28.4, så til 15 senger 1.6.24)	188	235	19,41	97,88 (fra 1.6.24)

Tallene over viser utviklingen i antall pasienter, tildelte opphold, snitt antall liggedøgn og beleggsprosent for korttid og rehabilitering over 3 år. Dette gir en oversikt over driften og utnyttelsen av de tilgjengelige sengeplassene. Tallene viser en generelt stabil drift i korttid- og rehabiliteringstjenestene, med små variasjoner i antall pasienter og beleggsprosent. På Myratunet har Korttid 2. etasje hatt en jevn beleggsprosent, selv om antall pasienter har sunket i 2024, med en økning i snitt i antall liggedøgn. Korttid 3. etasje har også hatt en høy beleggsprosent, men med et fall i antall pasienter i 2024. Rehabiliteringsavdelingen har vært relativt stabil, med en liten økning i antall liggedøgn over tid. Avklaringsavdelingen startet året 2024 med en økning i både antall pasienter og høy beleggsprosent, noe som tyder på at det er et sterkt behov for avklaringstilbudet.

Samlet sett er det tydelig at det er et kontinuerlig behov for korttids- og rehabiliteringsopphold, og at tilpasninger i kapasitet og ressursbruk vil være nødvendige for å imøtekomme innbyggernes behov.

Habilitering

Antall brukere med tjenesten **gjennom hele året** totalt:

Habilitering	2021	2022	2023	2024
Boveiledertjeneste antall brukere	110	115	106	119
Brukere Ellengård dagsenter	70	69	71	75
Brukere avlastning (Fagerheim, Røedtunet, Neskilen)	52	62	77	70
Antall beboere i bolig/leilighet med bemanning og institusjon	79	79	78	87**

**Våren 2024 ble et nytt kommunalt bofellesskap tatt i bruk, med 6 boenheter.

Avlastningstilbudet for barn og unge på Røedtunet og Fagerheim har hatt en økning i etterspørsel de siste årene. Avlastningen ga omlag 2950 avlastningsdøgn i 2024. Det ble foretatt en omorganisering som nå består av en virksomhetsleder og to avdelingsledere, noe som har styrket lederkapasiteten ved avlastningen. Det er samtidig etablert et veiledningsteam. Når foreldre som opplever særlig tyngende omsorgsoppgaver i hjemmet, og søker kommunen om hjelp og avlastning, får de tilbud om veiledning i hjemmet. Her møter foreldre/foresatte kvalifiserte ansatte som kommer med nyttig veiledning, råd og tips i hjemmet der barnet bor. Dette skal bidra til at hverdagen i hjemmet oppleves lettere og mindre tyngende.

Det har blitt jobbet med å ta i bruk og tilby bruk av Familieråd der foreldre, familie og nettverk i større grad involveres for å bidra til å finne gode løsninger. Familieråd er blitt brukt i andre sektorer og enhet habilitering ønsker nå å tilby dette som et nyttig verktøy for dem som ønsker.

Hjemmesykepleien

Produksjonstall for hjemmesykepleien viser en kontinuerlig økning i antall brukere av hjemmesykepleie over de fire siste årene. Fra 1692 brukere i 2020 har tallet steget jevnt til 1919 brukere i 2024. Denne økningen indikerer økt etterspørsel etter hjemmebaserte tjenester, men også et utslag av arbeidet med innsats lengre ned i innsatstrappen.

Hjemmesykepleien har i løpet av 2024 arbeidet med 3 mandater; **organisering og dimensjonering, innhold i tjenesten og praktisk bistand**. Årsaken til programmet er at man har hatt og har et betydelig merforbruk i enheten gjennom de siste årene. I tillegg er det viktig å arbeide med mandatene for å skape en mer robust tjeneste som er forberedt på økning og utvikling av tjenesten. Det arbeides parallelt med mandatene.

Planlegging av ny organisering av hjemmesykepleien Øst startet opp høsten 2024 (opprettelse av sykepleieteam og fagarbeiderteam) og vil arbeides videre med og iverksettes våren 2025. Dette arbeidet sees også i sammenheng med organiseringen av hjemmesykepleien i hele kommunen. Ledere og ansatte deltar i det systematiske forbedringsarbeidet, sammen med tildelingstjenesten.

Samlokaliseringen i Øst har lagt til rette for at vi enklere kan sikre kompetansemobilisering og samarbeid på tvers blant alle profesjoner. Med utgangspunkt i retningslinjer for medikamenthåndtering har enheten arbeidet videre med kvalitetsforbedring innen medikamentadministrasjon.

E-helseløsninger har også blitt innført, som trygghetsalarmer som erstatter fysiske besøk med telefonoppfølging, og DigiHelse som effektiviserer kommunikasjonen mellom innbyggere og ansatte.

Bruken av kjernejournal har redusert behovet for utskrifter og postsendinger, noe som samtidig forbedrer pasientsikkerheten. Medisineringsroboter er implementert for å redusere kjøringen og spare tid for de ansatte, samtidig som de sikrer riktig medisineringsfor pasientene. Bruken av elektroniske møteplattformer som Teams har forenklet kommunikasjonen mellom ansatte og redusert behovet for fysiske møter. Hjemmesykepleien har også hatt et bevisst fokus på reduksjon av papirforbruk og kildesortering, som bidrar til riktig avfallshåndtering og støtter kommunens mål om bærekraft.

Institusjon

I april 2024 ble TØRN-programmet innført i samarbeid med KS på en av virksomhetene. Programmet videreføres hvor flere virksomheter knyttes til denne prosessen.

Fokuset på bærekraftig matvareproduksjon har blitt videreført, med et krav om minimum 15% av råvarene i produksjonen skal være økologiske. Det er kontinuerlig tiltak for å redusere matsvinn i institusjonene, og dette arbeidet har blitt intensivert i 2023 og videreført i 2024.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) har også vært et prioritert område i 2024, med fornyelse av pasientvarslingsanlegg på de fleste institusjonene i enheten, og sluttføres i 2025.

Vedlikehold av beboerrom har blitt utført fortløpende i 2024 etterhvert som rom har blitt ledig, med fokus på å fornye og vedlikeholde den eldre bygningsmassen.

I tillegg er det inngått samarbeid med Universitetet i Agder (UIA) for utvikling av roboter i sykehjem gjennom SAKO-prosjektet. Dette prosjektet involverer fire vertskommuner i Agder, og Arendal kommune er aktiv deltaker. Statlige midler har blitt tildelt prosjektet for å støtte utviklingen.

Solhaug Bo og Omsorgssenter med mottakskjøkken ble avviklet sommer 2024 etter vedtak fra handlings- og økonomiplan (HØP) 2024-2028. Det ble en gradvis avvikling, og beboere ble overført til andre Institusjoner på samme nivå. Det var i forkant av nedleggelsen gjennomført informasjons- og drøftingsmøter med ansatte, hovedtillitsvalgte og hovedvernombud. I tillegg ble det gjennomført opptil flere informasjonsmøter med beboere og pårørende før og under prosessen.

Mestring

Enhet Mestring har i 2024 vært i utvikling som en samlet enhet, med fokus på tverrgående samarbeid som har vist seg å være nyttig. Tilbakemeldingene indikerer at lederne utfyller hverandre på en positiv måte, og en samling for alle ansatte har bidratt til å styrke relasjoner ytterligere på tvers av virksomhetene.

Enheten har oppnådd betydelige milepæler dette året. Overgangen fra vedtaks tid til pleiefaktor ved omsorgsboligene har vært vellykket, noe som gir en bedre styring av ressursene. Pasientvarslingsanlegg er nå implementert ved alle omsorgsboliger, noe som bidrar til bedre ressursutnyttelse og økt sikkerhet for beboerne. Tillitsmodellen har blitt innført i pleien ved omsorgsboligene på Bjorbekktunet, og informasjonsplattformen KURA er nå aktivt brukt ved dagaktivitetstilbudet på Ellengård. I tillegg er ASK (Alternativ Supplerende Kommunikasjon) blitt implementert som et nyttig kommunikasjonverktøy. Opprettelse av et brukerråd er innført med mål om å fremme innbyggernes medvirkning.

Satsingen på velferdsteknologi har også vært betydelig, inkludert investering i VR-briller som planlegges tatt i bruk i 2025 for opplæring og kompetanseheving for ansatte. Arbeidet med å inkludere og mobilisere frivillige har vært vellykket, spesielt ved flere av dagaktivitetssentrene.

Videre har en ny fagutvikler blitt ansatt samt en administrator for brukerstyrt personlig assistanse. Dette bidrar til styrking av teamet og øker kapasiteten til god tjenesteleveranse.

Legetjenesten

Privatpraktiserende leger, Leger-LIS1 og kommunelegetjenesten (ALIS) utgjør kommunens fastlegetjenester.

Fastlegetjenesten i 2024 har vært krevende. Det har vært oppsigelser og endringer på enkelte fastlegekontor gjennom året, men det har blitt jobbet med å rekruttere nye og ta vare på eksisterende fastleger. Det har vært rekruttert til flere vikariater, en fast kommunal stilling og til 5 fastlegeavtaler i næring.

Kommunen har lagt tilrette for oppstart av nytt legesenter med tre leger. Det har fortsatt ikke lyktes å finne en løsning for to leger ved ett av legesenterne. For å ivareta legesenteret, er det satt inn vikar.

Videre er det blitt arbeidet med oppfølging av en helhetlig legeplan, som har som mål å sikre en mer sammenhengende og effektiv helsetjeneste for innbyggerne.

Tillit og demokrati

Helse og mestring har hatt et klart fokus på inkludering, god HMS og en læringskultur innen virksomhetene i sektoren. Virksomhetene har arbeidet for å styrke involveringen av medarbeidere, tillitsvalgte og verneombud i alle endringsprosesser, noe som har sikret bedre kommunikasjon og samarbeid.

Flere virksomheter har gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser samt SWOT-analyser for å identifisere og adressere psykososiale og arbeidsmiljømessige utfordringer.

Sektoren jobber kontinuerlig med beredskap tilpasset samfunnets utvikling for å ivareta innbyggernes sikkerhet. Vår plan for helsemessig og sosial beredskap er forankret i flere lover, inkludert lov om helsemessig og sosial beredskap, vern mot smittsomme sykdommer, helsetjenester, sosiale tjenester, helsepersonell, spesialisthelsetjeneste, beredskapsloven og kommunal beredskapsplikt.

Roller, ansvar og oppgaver er nedfelt i overordnede beredskapsplaner og tiltakskort som dekker ulike scenarioer, inkludert smittevern, pandemi, brann, svikt i vannforsyning, bortfall av elektronisk pasientjournal, svikt i forsyning av legemidler og forbruksartikler, evakuering av institusjoner og omsorgsboliger, samt håndtering av bortfall av strøm, svikt i IKT/telefoni, ulykker, ekstremvær, og vold og trusler.

Arendal kommune deltar i et EU prosjekt kalt CRANE som står for **Comprehensive Treatment of Chronic Patients in Rural Areas** og har prosjektledelsen for Agder. Dette er en førkommersiell anskaffelse med støtte fra EUs Horizon 2020. CRANE skal skape nye løsninger for behandling og oppfølging av hjemmeboende pasienter i distriktene. Ambisjonen er å tilrettelegge for at 80% av pasienter med kronisk sykdom i stor grad kan håndtere egen helse selv.

Gjennom en desentralisert datatilnærming skal innbyggerne få bedre kontroll med egne helsedata, og mulighet til å dele dataene med dem de ønsker.

Dette skal føre til økt medbestemmelse og ansvar for egen helse samt økt mulighet for å delta i utformingen av en individuelt tilpasset omsorgsmodell.

CRANE ser etter en teknologidrevet alt-i-ett tjeneste med et grensesnitt som kan snakke med europeisk helsevesen. Man ønsker å bygge bro mellom ulike datakilder og tilgjengeliggjøre dem på en slik måte at innbyggeren myndiggjøres og får kontroll over egen helse. I 2024 ble det utviklet 3 prototyper for digital datadeling.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

10-FAKTOR KS medarbeiderundersøkelse			
Faktor:	Helse og mestring 2024	Arendal kommune 2024	Norge 2024
Faktor 1 - Indre motivasjon	3,9	4,0	4,1
Faktor 2 - Mestringstro	4,1	4,1	4,1
Faktor 3 - Autonomi	3,8	4,0	4,1
Faktor 4 - Bruk av kompetanse	3,5	4,0	4,0
Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	4,0	3,8	3,8
Faktor 6 - Rolleklarhet	3,5	4,0	4,0
Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	3,3	3,4	3,6
Faktor 8 - Fleksibilitetsvilje	4,0	4,1	4,2
Faktor 9 - Mestringsklima	3,7	3,9	4,0
Faktor 10 - Prososial motivasjon	4,2	4,4	4,4

Resultatet fra 10-faktor medarbeiderundersøkelsen i helse og mestring gir et samlet bilde av hele sektoren, og er preget av betydelige variasjoner mellom de ulike virksomhetene, enhetene og stab. Totalt sett fremhever resultatene flere sterke sider, som prososial motivasjon, fleksibilitetsvilje, mestringsorientert ledelse og mestringstro. Samtidig er det identifisert områder med forbedringspotensial, inkludert bruk av kompetanse, relevant kompetanseutvikling og rolleklarhet. Disse resultatene gir oss et solid grunnlag for å iverksette videre tiltak som kan styrke arbeidsmiljøet og heve kvaliteten for ansatte i helse og mestring. Et samlet resultat for sektoren fungerer som en temperaturmåler, men det er i virksomhetene og enhetene/stabene de mest effektive tiltakene må iverksettes.

Faste årsverk stab helse og mestring

	2024-12	2024-12
Organisasjon hierarki	Personer	Ansattandel
1300 - Stab kommunalsjef helse og mestring	26	20,75
1300001 - Leder helse og mestring	1	1,0
1300003 - Stab helse og mestring	3	3,0
1300004 - Smittevern og miljørettet helse	1	1,0
1300005 - Folkehelse	1	1,0
1300006 - Kommuneoverleger	4	3,15
1300007 - Kommunelegetjeneste (ALIS)	12	11,5
1300008 - Leger-LIS1	4	0,1
Total	26	20,75

Årsverk i sektor helse og mestring, inkl. stab:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	1215	1237	22
Midlertidige årsverk	109	146	37
Sum årsverk	1324	1383	59

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	2,51 %	2,23 %	-0,28 %
Langtid	7,85 %	8,96 %	1,11 %
Sum fravær	10,36 %	11,19 %	0,83 %

Vi har arbeidet med å finne ulike løsninger for å redusere sykefraværet i sektoren, men har ikke helt lykket med dette. Flere enheter har allerede iverksatt ulike tiltak, som blant annet dialogkafeer og tilrettelegging av arbeidsoppgaver. Det må også nevnes at sektoren har vært gjenstand for tilsyn av

Arbeidstilsynet ved flere virksomheter, noe som har belyst viktige områder for forbedring. Arbeidet med å forbedre sykefraværet vil fortsette i 2025, med mål om å skape et bedre arbeidsmiljø og øke trivselen blant ansatte.

HMS og kvalitet:		
Styringsindikator	Resultat	
	2023	2024
Antall HMS avvik	1581	2178
Antall kvalitetsavvik	4034	4402

Sektoren har opplevd en betydelig økning i antall HMS-avvik, med 1581 registrerte avvik i 2023 og 2178 avvik i 2024. Denne økningen kan tilskrives flere faktorer. For det første kan en økt bevissthet blant ansatte om betydningen av HMS ha ført til at flere avvik rapporteres, som tidligere ikke ble fanget opp. Innføring og arbeid med ulike prosesser kan også ha ført til midlertidige utfordringer som bidrar til flere rapporterte avvik. Det er i flere avvik dokumentert at mangel på ressurser, enten i form av bemanning eller utstyr, har økt belastningen på ansatte, noe som igjen har bidratt til flere avvik. Økende kompleksitet i arbeidsoppgaver har også ført til flere situasjoner med HMS-risiko. I tillegg merkes langtidseffektene av COVID-19 som har påvirket HMS-forholdene i sektoren.

Sektoren har også en økning i antall kvalitetsavvik, med 4034 registrerte avvik i 2023 og 4402 avvik i 2024. Årsaken til denne økningen er sammensatt. Først og fremst skyldes det sannsynligvis en økt bevissthet rundt kvalitet og sikkerhet, som har ført til at flere avvik identifiseres og rapporteres. Endringer i arbeidsprosesser og rutiner ha medført midlertidige utfordringer som påvirker kvaliteten på tjenestene. De fleste avvikene er relatert til bemanningsutfordringer, der manglende ressurser har ført til økt belastning for ansatte, noe som resulterer i at kvaliteten på tjenestene ikke alltid opprettholdes på personellens ønsket nivå. Økende kompleksitet i oppgaver og pasientbehov har også medvirket til flere kvalitetsavvik.

Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte	48,31 %	51,4 %	3,3 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	81,20%	81,30%	0,1 %

Likestilling og kjønnsbalanse		
Styringsindikator:	Resultat	
	2023	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe	28,60 %	50 %

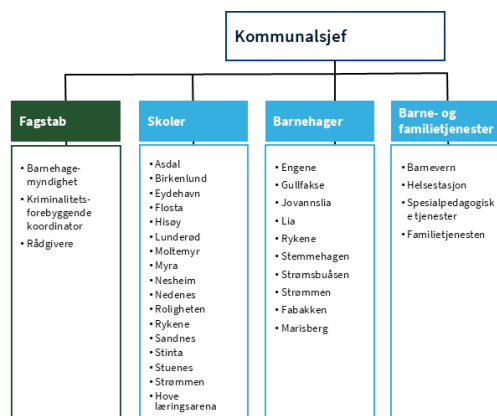
Andel menn i sektorens ledergruppe	71,40 %	50 %
Andel fast ansatte kvinner i sektoren	84 %	83 %
Andel fast ansatte menn i sektoren	16 %	17 %

Oppvekst og utdanning

Beskrivelse av sektor

Sektor

Oppvekst og utdanning

Sektoren ledes av kommunalsjef og består av fagstab, enhet skoler, enhet barnehager og enhet barne- og familietjenester. De tre enhetene består til sammen av 29 virksomheter som hver dag leverer tjenester til barn og unge i kommunen. I tillegg har kommunen 3 private skoler og 45 private barnehager.

Stab oppvekst fungerer som tilsynsmyndighet for alle de private barnehagene, jobber sektorovergripende med kriminalitetsforebyggende arbeid i tillegg å koordinere og administrere tjenester for alle sektorens enheter og virksomheter. De utreder også saker og fungerer som lederstøtte ved behov.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
1400-Stab kommunalsjef oppvekst og utdanning	0	302 342	328 902	26 561	8,1 %
1491-Skoler	544 120	643 362	614 224	-29 138	-4,7 %
1492-Barnehager	85 470	99 524	101 056	1 532	1,5 %
1493-Barne- og familietjenester	191 985	203 530	204 575	1 045	0,5 %
Sum	821 575	1 248 758	1 248 758	0	0,0 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	853 849	926 658	880 820	-45 837	-5,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	63 080	87 346	76 125	-11 222	-14,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	40 802	365 236	376 440	11 204	3,0 %
Overføringsutgifter	9 790	20 417	20 189	-228	-1,1 %
Finansutgifter	757	1 386	0	-1 386	0,0 %
Sum Driftsutgifter	968 279	1 401 044	1 353 574	-47 470	-3,5 %
Salgsinntekter	-39 113	-29 010	-26 644	2 365	-8,9 %
Refusjoner	-91 560	-117 634	-77 678	39 956	-51,4 %
Overføringsinntekter	-4 313	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-11 717	-5 641	-493	5 148	-1044,3 %
Sum Driftsinntekter	-146 704	-152 285	-104 816	47 470	-45,3 %
Netto resultat	821 575	1 248 758	1 248 758	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Til tross for betydelige variasjoner innen sektoren, klarte oppvekst og utdanning å oppnå økonomisk balanse i 2024.

Enhet skoler hadde et merforbruk på omtrent 29 mill. kroner, hovedsakelig på grunn av økte lønnskostnader. Stab oppvekst hadde et mindreforbruk på rundt 26,5 mill. kroner, primært som følge av refusjoner. Enhet barnehager og enhet barne- og familietjenester hadde mindreforbruk på henholdsvis cirka 1,5 og 1 mill. kroner, i stor grad på grunn av sykelønnsrefusjon.

Vi ville hatt et mer presist årsregnskap dersom mindreforbruket i staben, som hovedsakelig skyldes refusjoner, hadde blitt overført til de enkelte enhetene. Dette ville ikke påvirket sektorens resultat.

Regnskapstallene for 2023 gjelder for en annen organisering enn den vi rapporterer på i 2024, og kan derfor ikke sammenlignes.

Oppsummering tiltak

Gjennom hele 2024 har det vært arbeidet med effektiviseringstiltak, og sektoren har fulgt retningslinjene fra kommunedirektøren og tertialvedtakene.

Økonomistyringen har vært stram, og det har vært minimalt med bruk av vikarer ved sykefravær. Dette skaper bekymring for økte avvik i bemanningsnormer samt HMS- og kvalitetsavvik. Skolene har hatt utfordringer med merforbruk på lønn, og de allerede ligger under den lovpålagte minstenormen for lærertetthet på ni av skolene, samtidig som mange barn har store og sammensatte behov.

Hva har vi oppnådd?

Sektor oppvekst og utdanning har i 2024 arbeidet målrettet for å sikre at barn og unge har det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden. Gjennom et helhetlig og samordnet tjenestetilbud har vi bidratt til å nå målene i kommuneplanens satsingsområder:

- Livskvalitet
- Bærekraftig vekst
- Tillit og demokrati
- Fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon

Kommunedirektøren vurderer at det har vært levert gode tjenester fra oppvekst og utdanning i 2024.

Livskvalitet

Barn og unge har det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden

De første 1000 dagene i et barns liv er avgjørende for fremtiden. Vi har nådd et viktig mål ved at alle nybakte foreldre bruker helsestasjonens tilbud. Vi gir ekstra oppfølging til 55 småbarnsfamilier gjennom "God start"-programmet og til 33 familier via Home Start. Vaksinasjonsprogrammet har nesten 100 % deltakelse. Vi har etablert et tverrfaglig team for psykisk helse hos spe- og småbarn, og en psykolog er regelmessig til stede på helsestasjonen. Vi arbeider systematisk med helsefremming og å avdekke og redusere risikofaktorer tidlig i barnas liv.

Oppstartsamtaler i barnehagene sikrer god dialog mellom foreldre og barnehage, noe som gir et godt grunnlag for barnets trivsel og utvikling. Flere barn deltar aktivt i barnehagenes fellesskap, og vi ser positiv språkutvikling blant barn med norsk som andrespråk. Dette viser at tidlig innsats gir resultater og styrker barnas forutsetninger for videre læring.

En smidig overgang fra barnehage til skole er viktig for barnets videre utvikling. PP-tjenesten har fra skolestart tilbudt bistand til skoler for 1. klasse på høsten, med mål om inkludering og redusert behov for individuelt tilrettelagt opplæring. Dette har ført til at færre barn trenger omfattende spesialtilpasninger i 1. klasse enn tidligere.

Når barna blir eldre, ser vi at flere tiltak gir resultater. Elevundersøkelser viser stabil trivsel og en positiv trend på flere områder. Vi ser en økning i mobbing, i tråd med resten av landet, men det er variasjoner. Skolefraværsteamet har behandlet 21 saker, og flere elever har kommet tilbake til skolen med tilpassede oppfølgingsplaner.

Barn og ungdom trenger kunnskap for å ta gode valg, og vi ser positive trender på helsesiden. Overvekt blant barn på 3. og 8. trinn har gått ned med 18,5 %. Seksualundervisningen er styrket, og Arendal utmerker seg som best i landet på bruk av undervisningsmateriell for uke 6. Sexologisk rådgiver har hatt 260 individuelle samtaler. Helsestasjonen for ungdom har hatt 1212 konsultasjoner i 2024, med hovedtemaer som prevensjon og testing for seksuelt overførbare infeksjoner. Skolehelsetjenesten har hatt 1766 konsultasjoner i videregående skole, med psykisk helse som hovedtema. Den digitale skolehelsetjenesten, Preikes, har besvart 158 meldinger og hatt 203 samtaler via live-chat, hvor vi når flere gutter enn i skolehelsetjenesten, noe som viser behovet for fleksible helsetilbud til unge.

Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning

Gjennom året har flere unge og voksne fått nye lærings- og arbeidsmuligheter. For ungdom i risikosonen har Ung Arena vært en viktig aktør. Dette er en del av Familietjenestens ungdomssatsing, hvor vi ukentlig har kontakt med 30–40 ungdommer. Vi jobber relasjonelt for å gi støtte i en sårbar fase, og sommerjobbprosjektet har vært en viktig døråpner for ungdom i utenforskap. Av 40 deltakere har 37 gått videre til skole eller arbeid.

Skolene og barnehagene spiller en viktig rolle i arbeidsinkludering, og har gitt praksisplasser og muligheter for fagbrev til flere deltakere, inkludert ungdom på Dampen. Dette har styrket rekrutteringen til sektoren og gitt verdifull arbeidserfaring til dem utenfor arbeidslivet.

I Arendal er alle trygge og inkludert i samfunnet

Barnevernet mottok 173 nye bekymringsmeldinger i 2024, hvorav 64 gjaldt barn med minoritetsbakgrunn. Dette viser behovet for videre innsats for å sikre god oppfølging av alle barn og foresatte tidlig i alder og problemutvikling.

Statsforvalteren i Agder gjennomførte tilsyn med Arendal kommune i 2024, med fokus på meldeplikt til barnevernet. Konklusjonen er at Arendal kommune legger til rette for at ansatte kan overholde sine lovpålagte plikter, og at internkontrollen er systematisk og tilpasset for å forebygge, avdekke og følge opp brudd på meldeplikten.

Et viktig forebyggende tiltak har vært "Kroppen er min"-programmet, som har gitt førskolebarn økt kunnskap om kropp og grenser. Selv om vi ser en nedgang i bekymringsmeldinger for barn 0-5 år, vil vi fortsette å forebygge, avdekke og avverge vold og omsorgssvikt tidlig.

Barnehagemyndigheten utførte 5 tematisyn og 1 hendelsebasert tilsyn i 2024. I tillegg har alle barnehagene hatt 3 dokument tilsyn på bemanning i forhold til antall barn.

I 2024 har barneverntjenesten hatt mange alvorlige saker og høyere antall flyttinger av barn fra biologiske hjem, noe som har gitt høyt arbeidspress og økte kostnader. Det har vært utfordringer med å rekruttere nok fosterhjem, og det er jobbet aktivt mot innbyggere og ansatte.

I 2024 var det to stedlige tilsyn fra Statsforvalter (tidlig innsats) og Arbeidstilsynet (HMS). Begge tilsyn ble avsluttet våren 2024. I tillegg til dette har vi hatt skole miljøsaker der Statsforvalter har hatt tilsyn i enkeltsaker.

De fleste elever opplever trygghet og inkludering i skolehverdagen. Skolene jobber aktivt med tiltak for å styrke fellesskap og sosial kompetanse, men det rapporteres om utfordringer knyttet til psykososialt miljø, særlig konflikthåndtering og utagerende atferd. Enkelte skoler melder om økning i slike utfordringer, som understreker behovet for fortsatt innsats innen relasjonsarbeid og spesialpedagogisk tilrettelegging. Selv om det er fokus på inkludering, er det fortsatt områder som krever oppmerksomhet for å sikre at alle elever føler seg trygge og fullt ut inkludert.

Vi har tilpassede og bærekraftige helse- og omsorgstjenester

Arendalshjelpa er kommunens inngang til psykisk helsehjelp, og har behandlet 1132 nye henvendelser i 2024, hvorav 374 barn og familier som ble fulgt opp av Familietjenesten. Det har vært en økning i henvendelser om barn under skolealder, trolig på grunn av tettere samarbeid med barnehagene. Familier henvender seg med utfordringer som angst, samspillvansker, nedstemthet, adferdsutfordringer og livsbelastninger. Foreldre er de viktigste ressursene for sine barn, og Familietjenesten tilbyr flere familietiltak som gruppetilbud. Her inviteres barn, ungdom og familier til et inkluderende fellesskap hvor de lærer sammen og forebygger utenforskap og ensomhet. Vi har også styrket gruppebasert foreldreveiledning for å nå flere med viktig kunnskap

På grunn av budsjettkutt i 2024 ble fast tilstedeværelse fra Familietjenesten på skolene fjernet. Medarbeiderne ble i stedet organisert i tre geografiske mini-team (Øst, Vest og Sentrum) som samarbeider med koordinator for samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT-

koordinator), politi og rektorer for å få oversikt over utfordringer. Skolene får faste medarbeidere å samarbeide med i enkeltsaker. Effekten av omstruktureringen følges opp i 2025.

Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) er kommunens system for tidlig innsats og helhetlig oppfølging. I 2024 samordnet vi innsatsen for 127 barn og ungdom med sammensatte utfordringer i BTI-team. Sektorens medarbeidere har også ansvar for et økende antall barnekoordinatorsaker, og vi forventer at behovet øker i 2025. Mange barn og ungdom med sammensatte utfordringer utfordrer kapasiteten i alle tjenestene i sektoren.

[Oppfølging av HOs vedtak vedr. nedbemanning i sektor oppvekst og utdanning. PDF, 3, 4, 5, 6, 7](#)

<https://www.arendal.kommune.no/tjenester/barn-ungdom-og-familie/>

Bærekraftig vekst

Arendal har 55 000 innbyggere i 2040

I 2024 har vi sett positive utviklingstrekk innen barnehage- og skolesektoren, der tilrettelegging for læring og trivsel har vært sentrale mål.

I dag har vi overkapasitet i barnehager og skoler, noe som ikke nødvendigvis sikrer barn og unge den beste tilgangen til et kvalitativt godt opplæringstilbud. Kompetanse og bemanning må fordeles på mange bygg. Skolesektoren jobber med Fremtidens skole, og barnehagestruktur vil være et viktig tema i 2025.

Foreldreundersøkelsen viser at kommunale barnehager får en samlet score på 4,7 av 5, noe som vitner om foresattes opplevelse av høy kvalitet og stor tilfredshet av barnehagetilbudet. Dette bidrar blant annet til at kommunen opprettholder vedtatt andel av kommunale plasser.

Også i skolene ser vi en positiv trend. På 7. trinn ligger skolene over landsgjennomsnittet i støtte fra læreren og innen læringskultur. Gode mestringsarenaer legger et viktig grunnlag for læring og videre skolegang. På lik linje med resten av landet, ser vi en nedgang i disse resultatene ved 10. trinn.

Det offentlige og private arbeidsliv har god tilgang på riktig kompetanse

God tilgang på riktig kompetanse er en viktig prioritering i sektoren. Flere ansatte i barnehagene har fullført fagbrev eller videreutdanning gjennom ulike kvalifiseringstiltak. I tillegg har to barnehager blitt forespurt om å bli utdanningsbarnehager for Universitetet i Agder (UiA), noe som understreker det høye faglige nivået og den solide kompetansen i våre barnehager.

Arendal kommune har vært en sterk bidragsyter til etableringen av et masterstudie i helsesykepleie ved UiA. I første kull er det 12 masterstudenter fra Arendal helsestasjon som uteksamineres sommeren 2026.

To psykologer i Familietjenesten har fullført sin spesialisering i 2024.

Barnevernstjenesten har styrket kompetansen på flere områder, deriblant gjennom Tjenestetøtteprogrammet hvor vi har implementert kunnskapsmodellen og Bufdirs barnevernsfaglige kvalitetssystem i de ulike fasene av en barnevernssak.

Fra grunnskolene har 20 lærere deltatt i videreutdanningsprogram gjennom Udirs videreutdanningsordning. Fag som norsk, matematikk, engelsk og flere andre har styrket kompetansen i våre skoler. Videre har vi hatt en felles satsning gjennom den desentraliserte kompetansehevingen fra Østre Agder-samarbeidet. Det er et tett samarbeid mellom PPT, skolene og barnehagene og UiA med spesielt fokus på samhandlingskompetanse, lekens betydning og inkluderende praksis.

Vi tar vare på naturmangfoldet og landbruket

I Arendal kommune bruker barnehagene og skolene uteområdene aktivt som læringsarenaer. Dette gir barna muligheten til å lære gjennom direkte kontakt med naturen, noe som også øker fysisk aktivitet og miljøbevissthet. Flere skoler har skolehager, og det ble åpnet en ny på Birkenlund skole. Flostad samarbeider med andelsgårder for å gi elevene en bedre forståelse av bærekraftig matproduksjon. Dette samarbeidet gir praktisk erfaring med hvordan mat dyrkes og viktigheten av miljøvennlig praksis. Alle kommunale barnehager og skoler i kommunen er Miljøfyrtårn-sertifiserte, noe som understreker kommunens forpliktelse til miljøvennlig drift og bærekraftige løsninger.

Arendal skal vokse, men samtidig redusere utslippene og bli en 1,5-graders by innen 2040

Økt fokus på bærekraft i skoler og barnehager har styrket miljøbevisstheten blant barn og unge. Flere elever velger nå sykkel eller kollektivtransport, noe som reduserer biltrafikken til og fra skolene og fremmer en sunnere livsstil. Skoler og barnehager har også redusert papirforbruket betydelig ved å ta i bruk digitale løsninger, som sparer ressurser og beskytter miljøet. Gjenbruk og resirkulering er bedre integrert i hverdagen, og barna lærer viktigheten av å ta vare på ressursene våre.

Tillit og demokrati

Alle som bor i Arendal, bidrar til et levende demokrati

I løpet av året har skolene i Arendal opplevd en positiv utvikling, spesielt når det gjelder elevmedvirkning, demokratiforståelse og inkludering. Flere elever opplever økt medbestemmelse og deltakelse i skolehverdagen, noe som styrker deres forståelse av demokratiske prosesser. Denne økte medvirkningen har ført til større elevengasjement i samfunnsdebatter, hvor elevene aktivt deltar og deler sine perspektiver. Skolene melder også om en økning i bevisstheten blant barn og unge om betydningen av inkludering og mangfold.

I Arendal har vi kultur for samskaping

Samskaping er en nøkkel til å bygge tillit og demokrati i Arendal kommune. Innen oppvekst og utdanning er barns beste et grunnleggende hensyn i alle avgjørelser. Vi har rutiner for å lytte til barna i alle saker som berører dem. Gjennom tverrfaglig samarbeid mellom skoler, barnehager og hjelpeapparatet, lykkes vi med å gi raskere og bedre tilpasset støtte til mange barn og familier.

Vi legger stor vekt på at barn og ungdom skal ha tilgang til sosiale fellesskap i nærmiljøet og være inkludert i lokalsamfunnet. Vi har et godt samarbeid med frivillige organisasjoner for å utvikle ulike lavterskeltilbud og hjelpe barn, ungdom og familier til å delta.

For innvandrere og nyankomne barn har kommunen lagt til rette for raskere tilpasset opplæring, slik at de kan delta aktivt i både skole- og fritidsaktiviteter. Dette bidrar til en mer inkluderende og mangfoldig samfunnsstruktur.

I 2024 ble det ansatt en SLT-koordinator som har en sentral rolle i å sikre at tiltak gjennomføres på alle nivåer i SLT-modellen som står for "Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak". Politirådet setter retning og evaluerer det kriminalitetsforebyggende arbeidet. En ny samarbeidsavtale definerer ti prioriterte satsingsområder innen kriminalitetsforebygging, og understreker vår felles forpliktelse til å skape et trygt og inkluderende samfunn for alle innbyggere.

Fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon

Oppvekst og utdanning har fokus på økonomisk bærekraft og oppnådde et økonomisk årsresultat i balanse for 2024. Sektoren har hatt fokus på å utrede fremtidens skole for å møte de økonomiske utfordringene lavere elevtall vil føre til kommende år.

Sektoren har fokus på arbeidsgiverrollen og har fått et svært godt samarbeid med tillitsvalgte og verneombud. Vi har fokus på digitale løsninger og har tatt i bruk flere ulike KI-verktøy.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Tabellen nedenfor viser resultatene fra medarbeiderundersøkelsen 2024. Undersøkelsen vi bruker er 10-Faktor som er utarbeidet av KS i samarbeid med Linda Lai, BI.

10-Faktor måler ti faktorer som er avgjørende for å oppnå gode resultater – og som kan påvirkes gjennom målrettet utviklingsarbeid. Resultater fra undersøkelsen følges opp i linja.

10-FAKTOR KS medarbeiderundersøkelse			
Faktor:	Oppvekst og utdanning 2024	Arendal kommune 2024	Norge 2024
Faktor 1: Indre motivasjon	4,1	4,0	4,1
Faktor 2: Mestringstro	4,1	4,1	4,1
Faktor 3: Autonomi	4,2	4,0	4,1
Faktor 4: Bruk av kompetanse	4,0	4,0	4,0

Årsmelding 2024

Faktor 5: Mestringsorientert ledelse	3,9	3,8	3,8
Faktor 6: Rolleklarhet	4,0	4,0	4,0
Faktor 7: Relevant kompetanseutvikling	3,4	3,4	3,6
Faktor 8: Fleksibilitetsvilje	4,1	4,1	4,2
Faktor 9: Mestringsklima	4,0	3,9	4,0
Faktor 10: Prososial motivasjon	4,4	4,4	4,4

Økningen i antall årsverk skyldes hovedsakelig to faktorer: For det første har innføringen av gratis kjernetid ført til at flere barn deltar i skolefritidsordningen. For det andre har Lunderød skole og ressurscenter en økning i elevtallet på 35 %.

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	981	1007	26
Midlertidige årsverk	142	138	-4
Sum årsverk	1123	1145	22

Det har vært jobbet godt med sykefraværet i 2024, og vi kan se en nedgang på 0,65% sammenliknet med 2023.

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	2,32 %	1,90 %	-0,42 %
Langtid	6,41 %	6,18 %	-0,23 %
Sum fravær	8,73 %	8,08 %	-0,65 %

Oppvekst og utdanning har registrert en økning i HMS-avvik i 2024. Særlig innen enhet skole er det en bekymringsverdig høy andel avvik knyttet til vold og trusler, ofte som følge av sterke smerteuttrykk hos barn og unge. Kommunedirektøren har hatt stort fokus på denne problematikken, og den diskuteres jevnlig med tillitsvalgte, verneombud samt i politirådsmøter.

Sektoren har intensivert arbeidet med avviksrapportering, men det antas at det fortsatt forekommer underrapportering, særlig når det gjelder kvalitetsavvik.

HMS og kvalitet:		
Styringsindikator	Resultat	
	2023	2024
Antall HMS avvik	1172	1375
Antall kvalitetsavvik	901	750

Kommunedirektøren er svært tilfreds med den økende andelen heltidsstillinger innen oppvekst og utdanning.

Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte	72,60 %	75,60 %	3,1 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	89,70 %	90,60 %	0,90 %

Ledergruppen i oppvekst og utdanning ble etablert etter omorganiseringen i 2023 og består av tre kvinner og én mann. Kvinneandelen i sektoren er høy, med 77,6 %.

Likestilling og kjønnsbalanse		
Styringsindikator:	Resultat	
	2023	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe		75 %
Andel menn i sektorens ledergruppe		25 %
Andel fast ansatte kvinner i sektoren	77,30 %	77,60 %

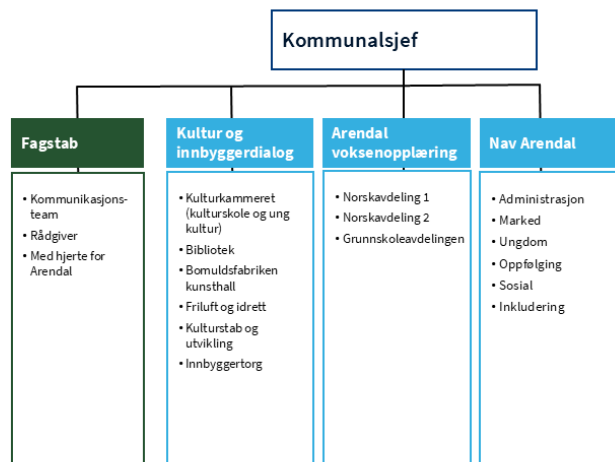
Andel fast ansatte menn i sektoren	22,70 %	22,40 %
------------------------------------	---------	---------

Kultur og inkludering

Beskrivelse av sektor

Kultur og inkludering skal sikre inkludering, kvalifisering til arbeid, utvikling av et bredt kulturtilbud og har ansvar for dialog med kommunens innbyggere. Sektoren skal også bidra til gode nærmiljøer, fritidstilbud og samarbeide tett med frivillig sektor. Sektoren består av 3 enheter og en fagstab.

Sektor Kultur og inkludering

Arendal voksenopplæring: Enheten har 52 årsverk. Hovedoppgavene er opplæring og kvalifisering til videregående skole, høyere utdanning, arbeid og selvforsørgelse. Har også ansvar for bosetting og oppfølging av enslige mindreårige, og tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging for voksne deltakere. Målet er å bidra til at alle deltakere rustes for selvstendig tilværelse og samfunnsdeltakelse.

Nav: Nav Arendal består av seks avdelinger med 165 årsverk, hvorav 93 er kommunale. Navs samfunnsoppdrag er å bidra til sosial og økonomisk trygghet, samt å fremme overgang til arbeid og aktivitet. Navs visjon er å gi mennesker muligheter. Målet er å skape et inkluderende samfunn, et inkluderende arbeidsliv og et velfungerende arbeidsmarked. Nav har en rekke tiltak som verktøy for å få folk i arbeid og utdanning. I tillegg administrerer enheten en rekke inntektssikringsordninger og stønader. Husbanktjenester, økonomi- og gjeldsrådgivning, rusomsorg, midlertidig og kommunal bolig samt flyktning tjenester er også en del av Navs ansvarsområde.

Kultur og innbyggerdialog: Enheten har 67 årsverk. Kultur og innbyggerdialog har ansvar og for å utvikle og støtte opp om et bredt kultur- og fritidstilbud i hele kommunen. Enheten består av Bomuldsfabriken kunsthall, Arendal biblioteket, Kulturkammeret (sammenslåing av UngKultur og kulturskolen), Friluft og idrett, Innbyggertorget, og Kulturstab og utvikling. Barn og unge er den viktigste målgruppa. Enheten arbeider for at alle skal kunne prøve ut forskjellige tilbud, finne sin greie og oppleve mestring og fellesskap i trygge omgivelser. Et godt tilbud innen kunst, kultur, idrett og friluftsliv er viktig for livskvalitet og at Arendal er en attraktiv kommune å bli boende i eller flytte til.

Fagstab: 3,6 årsverk. Sektoren har en fagstab bestående av kommunens kommunikasjonsteam, en seniorrådgiver, og MHFA har sin tilhørighet i fagstaben. Kommunikasjonsteamet på 2,6 årsverk leverer kommunikasjonstjenester til hele kommunen, og har blant annet ansvar for nettside, sosiale medier, grafisk profil og informasjonsberedskap. Seniorrådgiver jobber med hele tjenestespekteret og skal støtte enhetene innenfor sektoren. Videre jobber rådgiveren med utredninger, saksbehandling, strategi og plan- og utviklingsarbeid.

Med Hjerte For Arendal: 1 årsverk. Startet som et fireårig prosjektsamarbeid mellom kommunen, KS Agder og fem frivillige organisasjoner: Frelsesarmeen, Røde Kors, Blå Kors, Kirkens Bymisjon og Nasjonalforeningen for folkehelsen. Dette har over tid utviklet seg til et organisk klyngenettverk på

nærmere 100 lag, foreninger, menigheter, fem frivilligsentraler, voksenopplæringen, flerkulturelt råd, næringsforening, idrettskrets, samt engasjerte enkeltindivider som også samarbeider med kommunen.

Regionalt, nasjonalt og internasjonalt arbeid er et av fagområdene i sektoren og skal følges opp fra fagstab. Herunder kommer oppfølging av samarbeidsavtale med Agder fylkeskommune, vennsbyavtaler og deltakelse i Agder Europakontor. Agder Europakontor skal være en strategisk partner som bidrar til at regionen utnytter mulighetene i europeisk samarbeid og finansieringsordninger.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
1202-Kultur og innbyggerdialog	91 549	95 795	98 770	2 975	3,0 %
1206-Arendal voksenopplæring	42 295	42 738	48 314	5 576	11,5 %
1306-NAV Arendal	189 753	217 725	217 585	-139	-0,1 %
1500-Stab kommunalsjef kultur og inkludering	0	42 506	41 624	-881	-2,1 %
Sum	323 596	398 763	406 294	7 531	1,9 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	209 031	236 089	240 840	4 751	2,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	67 051	69 242	66 596	-2 646	-4,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	556	7 595	7 476	-119	-1,6 %
Overføringsutgifter	139 809	179 028	161 535	-17 494	-10,8 %
Finansutgifter	8 720	7 764	210	-7 554	-3597,4 %
Sum Driftsutgifter	425 166	499 719	476 656	-23 063	-4,8 %
Salgsinntekter	-6 472	-14 303	-9 852	4 452	-45,2 %
Refusjoner	-73 960	-72 934	-57 732	15 202	-26,3 %
Overføringsinntekter	-7 459	-4 664	-945	3 719	-393,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-13 680	-9 055	-1 834	7 222	-393,9 %
Sum Driftsinntekter	-101 570	-100 955	-70 362	30 593	-43,5 %
Netto resultat	323 596	398 763	406 294	7 531	1,9 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for sektoren er et totalt mindreforbruk på 1,9%.

Nav klarte til tross for et utfordrende år å oppnå budsjettbalanse, Arendal voksenopplæring og Kultur og innbyggerdialog har netto mindreforbruk i 2024.

Sektoren har hatt høyere driftsutgifter enn budsjettet for året, samt høyere inntekter. En vesentlig del av kostnads-avviket i 2024 kan tilskrives dyrtid og sosialhjelp med en økning på 10 mill. kroner fra 2023. Hovedårsaken til merinntekter er statlige tilskudd til norskopplæring på grunn av flere flyktninger i opplæring samt økte refusjoner fra Froland og Tvedestrand kommune av samme årsak.

Sektorens totale resultat er oppnådd ved å holde svært stram økonomistyring og besparende tiltak i alle enhetene gjennom retningslinjene fra kommunedirektør og tertialvedtak.

Oppsummering tiltak

Sektoren iverksatte tiltak i 2024 for å bremse kostnadsnivået:

- Ansettelsesstopp, ledige stillinger ble ikke besatt.
- Redusert vikarbruk, ekstrahjelp og overtid.
- Reduksjon i innkjøp, kurs/konferanser.

Hva har vi oppnådd?

Sektor kultur og inkludering har jobbet målrettet innenfor satsingsområdene livskvalitet, bærekraftig vekst og tillit og demokrati. Måloppnåelse for 2024 er beskrevet for de viktigste fagområdene for sektoren i lys av kommuneplanens samfunnsdel og de mål som er satt.

Livskvalitet

Livskvalitet er å leve gode liv. Sektorens mål og tiltak er først og fremst forebyggende aktiviteter og tidlig innsats for barn, unge og voksne slik at alle kan oppleve mestring, mening, tilhørighet og trygghet i sine liv.

Barn og unge skal ha det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden

Dette har vi oppnådd:

- **Styrket kunst og kulturtilbud barn og unge.** Tilbudene er styrket gjennom kommunenes egne institusjoner (Bomuldsfabriken, Kulturkammeret og Arendal bibliotek), samt gjennom et samarbeid med oppvekstområdene. Eksempler på nye tilbud er kunstklubben (10-13 år) og søndagsverksted på Bomuldsfabriken, nye kor- og dansetilbud, kreative verksted, åpent båndrom på Kulturkammeret, lesesirkel for ungdom og tre familiearrangement på lørdager på biblioteket.
- **Fremme idrettsaktivitet.** Det er inngått en samarbeidsavtale med Arendal idrettsråd for å fremme idrettsaktiviteter blant barn og unge i Arendal, sikre at alle barn og unge har tilgang til et bredt spekter av idrettsaktiviteter, hindre frafall, og sikre at økonomi ikke er en hindring for deltakelse. Gratisprinsippet for leie av lokaler bidrar også til et mangfold i kulturlivet og idretten.
- **Fritidskassa.** Medfinansiering fra BUFDIR og fritidskassa bidrar til at barn og unge fra familier med lavere inntekt kan delta på en betalt fritidsaktivitet. I 2024 har 5-600 barn hvert semester fått mulighet til fritidsaktivitet gjennom ordningen.
- **Tilrettelagt fritid:** Fritidskontakter og tilrettelagt fritid sikrer at et mangfold kan delta på fritidsaktiviteter. Tilrettelagt fritid har også sørget for ferietilbud.
- **Forebygging av fattigdom.** Arbeidsgruppe «For Alle Arendal» etablert i samarbeid med MHFA. Felles nettside etablert med løpende aktivitetstilbud. Koordinering og informasjon om ferietilbud, faste fritidstilbud, hjelpetiltak mm.
- **Playmaker.** Moltemyr skole har gjennomført pilot med playmaker. Prosess i gang med å prøve ut ordningen på flere skoler.

Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning

Dette har vi oppnådd:

- **Ungdomsgarantien:** Ved utgang av 2024 ble 638 ungdommer som falt inn under ungdomsgarantien fulgt tett opp av Nav Arendal.
- **Dampen ungdomssatsing.** I 2024 har Nav Arendal i samarbeid med flere aktører utviklet effektive arbeidsmetoder og skapt en trygg arena på Dampen for ungdom. Ungdommene deltar i ulike tilbud som undervisning, sosialt miljø og oppfølging fra Jobbklar Ung. Totalt har 105 ungdommer vært tilknyttet Dampen i 2024, hvorav 52 har avsluttet sin tilknytning. Av de som har avsluttet har 16 unge hatt overgang til arbeid, 10 til utdanning og 54 oppmeldt til eksamen. Gjennomsnittstid for ungdommene på dampen er 4,5 mnd.
- **Sommerjobbprosjekt i samarbeid med Dampen og Ung Arena.** Prosjektet er et forebyggende tiltak, med samarbeid mellom Ung Arena, Dampen/NAV, NAV Marked, Jobbklar ung, barnevernet, Nav ung, Nye Mønstre og familietjenesten. Prosjektet fikk midler fra kommunen til lønn for ungdommene, som kunne jobbe inntil 100 timer. Alle ungdommene ble ansatt i kommunen selv om praksis var i mange forskjellige virksomheter. 42 ungdommer deltok i prosjektet. 37 fullførte 100 timer sommerjobb, hvorav 20 gikk over til ordinær utdanning, 6 til ordinært arbeid, 1 til lærekontrakt, øvrige til annet.
- **Tilpassede opplærings og kvalifiseringstilbud.** Arendal voksenopplæring har gjennomført tilpassede og differensierte undervisningstilbud (norskopplæring og forberedende voksenopplæring) til voksne flyktninger og innvandrere fra Arendal, Frøland og Tvedestrand. 400 deltok i norskopplæring og 50 i forberedende voksenopplæring. 250 gjennomførte norskprøven, 98 samfunnskunnskapsprøven og 59 statsborgerprøven. I 2024 søkte totalt 60 voksne vgs etter gjennomført opplæring. 20 voksne har fått opplæring gjennom individuelt tilrettelagt opplæring (ITO/spesialundervisning) for å klare seg best mulig i hverdagen og utvikle sine evner.
- **Overgang til arbeid.** Av 277 ukrainere i aldergruppen 20-66 år er 29 % i jobb ved utgangen av 2024. Det er en positiv utvikling fra 2023. Totalt 214 flyktninger avsluttet introprogrammet i 2024. Av disse hadde 36 direkte overgang til arbeid, 17 utvandret/flyttet, 67 fortsatte i kvalifiserende tiltak i kommunen eller andre aktører, 5 gikk over til vgs eller høyere utdanning, 8 er i arbeid med lønnstilskudd og 16 er arbeidsmarkedstiltak i regi av Nav.
- **KS- prosjekt «Flere flyktninger i arbeid»:** Arendal kommune har i 2024 deltatt i KS- nettverk med 50 andre kommuner for å styrke og samordne innsatsen for å få flere flyktninger i arbeid i vår kommune. (både i offentlig og privat sektor) Prosjektet har ført til et større helhetlig samarbeid på tvers i organisasjonen og bidratt til et mer systematisk arbeid. Prosjektet er en del av innsatsområdet «Arbeid til alle» der også samarbeid med næringsavdelingen og «Inn i jobb» v HR er del av dette.
- **Tilrettelagt arbeid.** Arendal kommune har i 2024 hatt 125 innbyggere i arbeid gjennom ordningen VTA (varig tilrettelagt arbeid). I tillegg er 90 i VTO (varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet) Av disse har Arendal kommune 17 plasser.

I Arendal er alle trygge og inkludert i samfunnet

Dette har vi oppnådd:

- **Nye mønstre.** Bemanningen i prosjektet ble økt fra 2-5 årsverk i 2024. Ved utgangen av året ble 30 familier fulgt opp. (43 voksne og 91 barn). 12 av familiene er norske, 18 har innvandrerbakgrunn. Familiene har fått hjelp til å skaffe bolig på leiemarkedet, 2-3 familier har fått innvilget startlån. Flere av de voksne er i tiltak med mål om lønnet jobb. Barna får oppfølging for å mestre skole og delta i fritidsaktiviteter. Familiene har fått tilbud om gratis ferietilbud.

- **Nordic Safe Cities.** Medlemskap er forankret i kommuneplanens samfunnsdel, samt i lokalt politiråd og samarbeidsavtalen med politiet. Arendal kommune har vært representert på flere medlemsarenaer i 2024, blant annet Trygg By Norge/ Lysebu, Nordic Democracy Forum/ Stockholm, Nordic Democracy Hub samt månedlig oppdatering ang kriminalitetsutvikling i medlemsbyer i nord Europa.
- **«Trygg digital by»** har mottatt 1,6 mill kroner til å gjennomføre «Trygg digital by»- analyse. Tverrfaglig prosjekt, - og arbeidsgruppe er etablert for å kartlegge situasjonen i Arendal knyttet til polarisering, hatprat og rasisme. Kartleggingen skal tas med videre i revidering av “Handlingsplan mot rasisme og diskriminering”.
- **Rusoppfølging:** Ruskonsulenter og rusveiledere i Nav har fulgt opp innbyggere med rusutfordringer. Tjenesten har håndtert bekymringsmeldinger, vedtak om tvang og henvisninger til ulike behandlingstilbud. 55 innbyggere er henvist til rusbehandling hvorav 36 er innvilget døgnbehandling. Nav samarbeider blant annet med «God start» BTI-team, FACT rus, FACT DPS, kriminalomsorgen, LAR og private institusjoner.
- **Bosetting av flyktninger.** Nav bosatte 90 flyktninger i 2024 hvorav 75 fra Ukraina og 15 fra øvrige land. 26 av disse var barn under 18 år. 18 enslige mindreårige flyktninger mellom 14 og 18 år ble bosatt av uteteamet i 2024. Uteteam hadde oppfølging av 45 personer i denne aldersgruppen.

Bærekraftig vekst

Gjennom mål og prioriteringer innen bærekraftig vekst vil sektoren bidra som tilrettelegger for at Arendal kommune er attraktiv for nye tilflyttere og Arendal kommune et godt sted å bo, leve og jobbe i for alle.

Arendal har 55 000 innbyggere i 2024

Dette har vi oppnådd:

- **En levende kulturbby.** I samarbeid med lag, foreninger og organisasjoner skapes sosiale arena, møteplasser og små og store arrangement i hele kommunen. Kommunen støtter slik aktivitet. Eksempler på dette i 2024 er kommunens vertskapsrolle for den nordiske folkedans- og folkemusikkfestivalen Norlek, Canal Street ble sikret videre drift og mange lag og foreninger har fått mulighet til å benytte Arendal kulturhus til redusert leiepris. Kulturarrangementer i Arendal kommune har mobilisert mange frivillige gjennom året.
- **Et aktivt friluftsliv.** I 2024 har kommunen merket stier og turveier etter prioriteringene i planen for friluftslivets ferdselsårer. Frivillige deltar aktivt i arbeidet med Hove og Buøya som to eksempler. Skøytebanen ble etter 20 års drift totalrehabilitert og åpnet igjen i november.
- **Trygg bolig.** I 2024 har Arendal kommune innvilget totalt 111 søknader om startlån, både for refinansiering og kjøp av bolig. Av disse har 77 saker resultert i boligkjøp. 67 % av de innvilgede sakene gjelder barnefamilier. Kommunen leide 181 boliger til flyktninger i 5- års perioden. Av midlertidige boliger har Arendal kommune 9 disponible boliger. Dette har vært for få, og kommunen har derfor funnet alternative løsninger og leid inn 4 ekstra boliger til dette formålet. Innbyggere med utfordringer innenfor rus og psykiatri er økende, og behovet for tilpassede og forsterkede boliger har vært økende i 2024.

Tillit og demokrati

Tillit og demokrati er avgjørende for en god samfunnsutvikling. Sektorens mål og tiltak er mobilisering for aktiv deltagelse, medvirkning og samarbeid. Innbyggere skal også oppleve god kommunikasjon med kommunen.

Alle som bor i Arendal, er med å skape et levende demokrati.

Dette har vi oppnådd:

- **Fra Servicesenter til innbyggertorg.** Prosess ble startet i 2024 med å forberede overgang fra servicesenter til innbyggertorg, samt oppstart av plan for innbyggerdialog. På innbyggertorget skal mer av tiden gå til individuell rådgivning, mens en del arbeidskrevende oppgaver skal automatiseres.
- **Møtesteder for refleksjon, samtale og fellesskap.** Arendal bibliotek, Kulturkammeret og Bomuldsfabriken kunsthall hadde høyt aktivitetsnivå og gode besøkstall gjennom året. I gjennomsnitt er 2000 barn og ungdom innom Kulturkammeret pr uke.
- **Trygg kommunikasjon.** Kommunikasjonsteamet deltok i kriseledelsen under ekstremsnøværet og hadde ansvar for informasjon til innbyggere. I 2024 har teamet jobbet med å forbedre planverket og øke kompetansen innen beredskap og krisehåndtering. Flerkulturelle organisasjoner og frivilligsentraler er nå en del av dette systematiske arbeidet.
- **Ny grafisk profil.** I 2024 er ny grafisk profil for enhetlig kommunikasjon og universell utforming implementert. Med ny grafisk profil fremstår Arendal kommune som én kommune og en profesjonell avsender. I januar 2024 lanserte kommunen også en ny og universelt utformet versjon av arendal.kommune.no.
- **Medborgerskap.** Internasjonale innbyggere har vært involvert i arbeidet med den nye «Kommuneplanens samfunnsdel» gjennom folkemøte. Internasjonale innbyggere er blitt introdusert for frivillige lag og foreninger.

I Arendal har vi kultur for samskaping

Vi vet at samfunnsutfordringer og samfunnsflokke ikke kan løses alene. Nærmest alle satsingsområdene og de prioriterte tiltakene gjøres i tett samarbeid og samhandling med en eller flere offentlige organisasjoner, frivillige lag og foreninger og næringslivet.

Dette har vi oppnådd:

- **Moltemyr nærmiljøsent** ble etablert i 2024 og tatt med i kommunens samarbeidsordninger med de 4 øvrige sentraler. Frivilligsentralene har støttet opp om utbedring av lekeplasser i nærmiljøene.
- **Inkluderende praksis.** Det er utviklet tiltak og tilbud etter lokale behov for å styrke inkludering. Eksempler på dette er samarbeidet med Welcome Hub Agder, næringslivet, flerkulturelle organisasjoner og øvrige lag og foreninger.
- **Agder Europakontor** ble stiftet 18. mars 2024 med Arendal kommune som en av stifterne. Europakontoret skal øke EU- og EØS-kunnskapen i regionen vår, ivareta Agders interesser i Brussel, bygge nettverk med samarbeidspartnere og få økt uttelling fra EU-prosjekter og andre europeiske finansieringsordninger.
- **Oppfølgingen av sivilsamfunnsstrategien «Samskaping i Arendal»** MHFA har bidratt med drøftinger av satsinger for å styrke samarbeidet i Arendal. MHFA har vært aktivt involvert i ressursgruppe samt rekruttert til stor deltagelse i folkemøter knyttet til kommuneplanens

samfunnsdel. Kontakt med KS og Frivillighet Norge etablert om felles seminar om Samskaping og frivillighetens rolle i samarbeid med det offentlige.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Medarbeiderundersøkelsen. Tabellen nedenfor viser resultatene fra medarbeiderundersøkelsen 2024. 10-Faktor måler ti faktorer som er avgjørende for å oppnå gode resultater – og som kan påvirkes gjennom målrettet utviklingsarbeid.

Resultater fra undersøkelsen viser jevnt gode resultater for Kultur og inkludering der sektoren scorer litt over gjennomsnittet på enkelte av faktorene som blant annet: Indre motivasjon, bruk av kompetanse og mestringsklima. Resultatene fra undersøkelsen følges opp i lederlinja i enhetene.

Medarbeider- og brukerundersøkelser:			
10-FAKTOR KS medarbeiderundersøkelse			
Faktor:	Sektor 15 2024	Arendal kommune 2024	Norge 2024
Faktor 1 - Indre motivasjon	4,3	4	4,1
Faktor 2 -Mestringstro	4	4,1	4,1
Faktor 3 - Autonomi	4,1	4	4,1
Faktor 4 - Bruk av kompetanse	4,2	4	4
Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	3,8	3,8	3,8
Faktor 6 - Rolleklarhet	4,1	4	4
Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	4	3,4	3,6
Faktor 8 - Fleksibilitetvilje	4,1	4,1	4,2
Faktor 9 - Mestringsklima	4,2	3,9	4
Faktor 10 - Prososial motivasjon	4,4	4,4	4,4

Årsmelding 2024

Årsverk. Sammenligningsgrunnlaget 2023-2024 blir feil fremstilling grunnet omorganiseringen i 2023, der avdelinger og tjenester først kom inn i HR og økonomisystemet fra 2024.

Servicesenteret, inkludert Agder kommunale innfordring, ble overført til enhet Kultur og innbyggerdialog fra og med 2024. Denne avdelingen utgjør 9,6 årsverk.

Stab kommunalsjef med 5 årsverk ble overført til sektoren i 2024.

Oppfølging av HØP 2024 har økt bemanningen i Nav på flere områder. 3 årsverk til prosjektet Nye mønstre, 4 årsverk til flyktningarbeidet og 1 årsverk til det interkommunale økonomi - og gjeldsrådgivning samarbeidet.

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk		216	
Midlertidige årsverk		19	
Sum årsverk		235	

Sykefravær. Samlet sett har sektoren lavt sykefravær både korttid og langtid.

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	1,12 %	1,18 %	0,06 %
Langtid	3,30 %	3,88 %	0,58 %
Sum fravær	4,42 %	5,06 %	0,64 %

Avvik. Oversikten under viser ikke et riktig bilde grunnet omorganisering fra 2023-2024. Alle enheten rapporterer likevel på en økning i antall avvik. 11 av avvikene er knyttet til trusler på Nav. Sektoren vil fortsette å jobbe med avvik som læringskultur og øke bevisstheten hos ansatte for å forhindre underrapportering.

HMS og kvalitet:				
Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Antall HMS avvik	34	63		
Antall kvalitetsavvik	16	37		

Likestilling, mangfold og inkludering. Sektoren har høy andel heltid fast ansatte og høy gjennomsnittlig stillingsstørrelse.

Likestilling, mangfold og inkludering:			
Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte	76,47 %	79,12 %	2,65 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	84,60 %	86,70 %	2,10 %

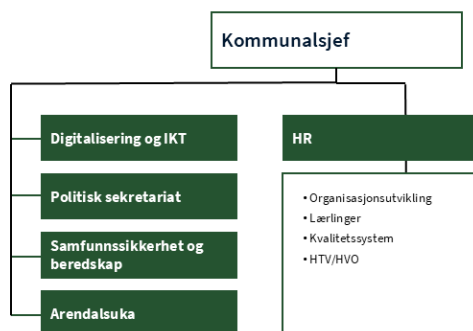
Likestilling og kjønnsbalanse. Kvinneandelen i sektoren er høy, med 74 %. Kjønnsbalansen i ledergruppen er god.

Likestilling og kjønnsbalanse				
Styringsindikator:	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe		50%		
Andel menn i sektorens ledergruppe		50%		
Andel fast ansatte kvinner i sektoren	71 %	74,30 %		
Andel fast ansatte menn i sektoren	29 %	25,70 %		

Organisasjon og utvikling

Beskrivelse av sektor

Stabsenhet Organisasjon og utvikling

Stab organisasjon og utvikling har et overordnet ansvar for å sikre en helhetlig utvikling av kommunen. Staben omfatter ansvaret for personal- og kompetanseutvikling, leder- og organisasjonsutvikling, IKT, digitalisering og innovasjon, beredskap og samfunnssikkerhet, kvalitetssystem, informasjonssikkerhet og personvern, tillitsvalgte og ombud, politisk sekretariat og Arendalsuka. I tillegg til stabsfunksjonene har det i 2024 vært to enheter organisert til denne sektoren: Internservice som leverer merkantile tjenester til helse og mestring, og Bemanningsenheten som dekker korttidsfravær med egne faste ansatte i helse og mestring, og oppvekst og utdanning. I 2025 er disse to enhetene overført til sektor helse og mestring.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
1600-Stab kommunalsjef organisasjon og utvikling	0	123 676	119 760	-3 916	-3,3 %
1601-Stab HR	0	49 622	50 455	833	1,7 %
1602-Bemanningsenheten	0	3 133	3 144	11	0,3 %
1603-Internservice helse og mestring	0	7 024	7 630	606	7,9 %
1604-Arendalsuka	0	1 963	1 942	-21	-1,1 %
1610-Kommunedirektøren	0	3 786	4 502	716	15,9 %
Sum	0	189 204	187 433	-1 771	-0,9 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	0	91 233	83 484	-7 749	-9,3 %

Årsmelding 2024

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	26 396	26 593	197	0,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	93 387	90 919	-2 468	-2,7 %
Overføringsutgifter	0	6 372	7 774	1 402	18,0 %
Finansutgifter	0	766	0	-766	0,0 %
Sum Driftsutgifter	0	218 154	208 770	-9 384	-4,5 %
Salgsinntekter	0	-12 120	-7 883	4 237	-53,7 %
Refusjoner	0	-16 830	-13 454	3 376	-25,1 %
Sum Driftsinntekter	0	-28 950	-21 337	7 613	-35,7 %
Netto resultat	0	189 204	187 433	-1 771	-0,9 %

Kommentar til status økonomi

Sektoren har et netto negativt avvik med -1,8 mill. kroner, tilsvarende 0,9%.

- Det største negative avviket er knyttet til politisk organisering og aktivitet med - 3 mill. kroner. Dette er primært kostnader til godtgjørelser og tapt arbeidsfortjeneste.
- Det nest største avviket gjelder frikjøp av tillitsvalgte og utgjør -1 mill. kroner netto. Dette gjelder lønn til frikjøpte tillitsvalgtressurser.
- Negativt avvik kjøp av IKT-tjenester utgjør -0,7 mill. kroner. Det totale IKT-budsjettet er på 91,2 mill. kroner.

Hva har vi oppnådd?

Livskvalitet

Sektorens mål under satsingsområdet livskvalitet omfatter:

- Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning

Læringer

Arbeidet med å tilrettelegge for læringer er høyt prioritert i staben. Resultater er omtalt i kapittelet som heter "Arbeidsgiverstrategi".

Likestilling, inkludering og mangfold

Stabens arbeide med likestilling, inkludering og mangfold gjelder hele kommunen og er omtalt i kapittelet "Arbeidsgiverstrategi"

Bærekraftig vekst

Sektorens mål under satsingsområdet bærekraftig vekst omfatter:

- Det er 4 500 nye arbeidsplasser i Arendalsregionen innen 2030
- Det offentlige og private arbeidsliv har god tilgang på riktig kompetanse

Arendalsuka

Arendal har etablert seg som et bærekraftig reisemål, og Arendalsuka fortsetter å være både landets største politiske møteplass, og største festival generelt. For å nå målet om å synliggjøre Arendal som en fremoverlent kommune med et spennende og attraktivt bo- og næringsliv, prioriterer staben å opprettholde og videreutvikle Arendalsuka. Gjennom et bredt spekter av aktiviteter og debatter, skaper Arendalsuka en arena hvor både innbyggere og næringsliv kan møtes og utvikle seg. Dette bidrar til å styrke Arendals profil som et dynamisk og fremtidsrettet samfunn.

Arendalsuka finansieres primært gjennom sponsorer og utleie av telt- og sceneplass. Arrangementet genererer store inntekter i det som vanligvis er en av de roligste ukene i året for blant annet hotell- og serveringsbransjen, detaljhandelen og transportnæringen, samt gir næringslivet en mulighet til å synliggjøre seg på egen hjemmebane.

Arendalsuka 2024 ble gjennomført 12.-16. august. Siden den første Arendalsuka i 2012 med 50 arrangementer og 30 stands har omfanget og interessen økt for hvert år. Vi ser også at arrangørenes ambisjoner øker.

År	Stands	Arrangement	Akkreditert presse	Publikum/deltakere*
2012	30	50	70	20.000
2013	88	143	106	50.000
2014	105	220	146	50.000
2015	132	389	256	60.000
2016	160	598	215	70.000
2017	200	791	336	75.000
2018	204	1101	349	80.000
2019	204	1261	423	100.000
2020**	0	3	36	359
2021	138	1073	335	90.000
2022	202	1725	414	150.000
2023	181	1962	504	160.000
2024	179	2140	498	175.000

*Vi har ikke adgangskontroll eller billettsystem under Arendalsuka, og derfor er antall publikum/deltakere basert på digitale estimat.

**På grunn av koronasituasjonen ble arrangementet i 2020 avlyst, men Arendalsuka selv gjennomførte 3 signalarrangementer.

Antall arrangører:

Årstall	2016	2011	2018	2019	2021	2022	2023	2024
Unike aktører	522	757	926	1065	918	1373	1681	1740

Denne tabellen viser antall unike arrangører som har deltatt i det offisielle programmet for Arendalsuka i perioden 2016-2024, enten som arrangører av arrangement eller som utstiller i standsgatene. Arrangørene kommer fra organisasjons- og næringsliv, politiske partier, arbeidstaker/ -giverorganisasjoner, mediehus, offentlig forvaltning, academia og forskning med flere.

Det offentlige og private arbeidsliv har god tilgang på riktig kompetanse

For å nå målet om å opprettholde og videreutvikle denne tilgangen, prioriterer staben rekruttering, god turnusplanlegging, tilrettelegging for medvirkning og gode prosesser, samt kompetanseplanlegging.

Disse

tiltakene sikrer at både offentlige og private aktører kan møte fremtidige utfordringer med en kvalifisert og effektiv arbeidsstyrke.

Resultater knyttet til å rekruttere og beholde er omtalt i kapittelet Arbeidsgiverstrategi.

Tillit og demokrati

Sektorens mål under satsingsområdet tillit og demokrati omfatter:

- Alle som bor i Arendal, er med å skape et levende demokrati
- Vi har god beredskap tilpasset samfunnets utvikling for å ivareta innbyggernes trygghet

Folkevalgte organer, demokrati og universell tilgjengelighet

I 2024 ble det gjennom IKT Agder anskaffet et nytt system for digital forberedelse og gjennomføring av møter i folkevalgte organer (Kaukus). Etter litt innkjøring har systemet gjort forberedelsene enklere, forbedret og systematisert kommunikasjonen mellom folkevalgte og administrasjonen før møtene, muliggjort digital avstemming og sikret universell tilgjengelighet til møtene gjennom filming og teksting av forslag og avstemming. Dette har gjort det lettere for innbyggere å følge de politiske møtene, og ikke minst følge avstemmingene og få tilgang til vedtakene umiddelbart etter avstemming. Systemet er tatt i bruk for bystyret og fellesorienteringer for utvalgene.

Ungdomsmedvirkning styrkes gjennom ungdommens bystyre. Ungdommens bystyre er positive rollemodeller og kan bidra til økt valgdeltakelse blant førstegangselgere gjennom sosiale medier. For alle skal politiske møter og saksdokumenter være enkle å forstå og tilgjengelige for alle. Saksbehandlere har i 2024 gjennomført kurs i å skrive enkle og forståelige saksfremlegg.

Arendalsuka - Norges viktigste demokratiske møteplass

Arendalsuka brukes og videreutvikles for å øke kunnskapen om og deltagelsen i demokratiet. Det arbeides for at flere innbyggere engasjerer seg, enten som deltakere eller tilhørere, i samfunnsdebatten som foregår under demokratifestivalen Arendalsuka. Det legges også vekt på at barn og unge lærer hvordan de kan bruke sin egen stemme og ta en aktiv del i samfunnsutviklingen gjennom Arendalsuka Ung. Møteplassen Arendalsuka er landets største demokratifestival, og tiltrakk seg i 2024 rundt 1700 ulike aktører som arrangerte 2140 arrangementer. Nærmere 200 stands og telt fylte Arendal sentrum, og 500 pressefolk dekket saker fra Arendal gjennom hele uke 33. Arendalsuka er mer utfyllende omtalt under avsnittet om bærekraftig vekst.

Beredskapsarbeidet i 2024

“Året startet med et kraftig snøfall. Snøfallet begynte i Agder tidlig nyttårsaften og fortsatte frem til 3. januar. Den kraftigste nedbøren kom siste del av nyttårsaften i Agder, men de største problemene oppsto som konsekvens av det langvarige snøfallet sammen med den kraftige vinden. Mest nedbør ble observert i kystområdene av Agder der flere steder fikk over 100 mm på tre dager. Mot slutten av hendelsen var det snøfokk som skapte de største problemene på grunn av nysnø på bakken, lett snø i luften og sterk vind. Hendelsen ga store konsekvenser for samfunnet i de kystnære byene i Agder, særlig knyttet til føret og fremkommelighet på veiene.” (Tekst hentet fra Meteorologisk institutts hendelsesrapport.)

Snøfallet utfordret mange, både innenfor yrkeslivet og privat. Kommunen etablerte kriseledelse for å håndtere kommunal drift, og gjorde seg en del erfaringer om forbedringer som er implementert i beredskapsplanverket.

Stillingsprosenten for beredskapskoordinator ble hevet fra 50% til 100%, og ny koordinator ble ansatt til påske. I mai hadde kommunen beredskapstilsyn fra Statsforvalteren, og forventede avvik for manglende oppdatering av helhetlig ROS-analyse (HROS) ble mottatt. En tverrfaglig gruppe har jobbet med utarbeidelse av ny HROS, og avviket ble lukket februar 2025. Kommunen fikk likevel under tilsynet skryt for god beredskapsevne og godt fokus, og særlig ble krisekommunikasjon med innbyggerne fremhevet som god.

Arendal har tatt i bruk nytt krisestyringssystem (RAYVN) sammen med andre kommuner, og får stadig bedre erfaring med dette. 17. mai, Arendalsuka og andre større arrangement bidrar til nye utfordringer, og det videreutvikler og tester samvirket med nødetater og andre beredskapsaktører.

Fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon

Økonomisk bærekraft

Vi er avhengige av en bærekraftig økonomi og økonomisk handlingsrom for å gi innbyggerne gode tjenester og oppnå vekst og utvikling i kommunen. Under kapittelet Arbeidsgiverstrategi omtales stabens arbeide med:

- Digitalisering og IKT

- Utvikling utføre
- Sykefravær
- Internkontroll og avvik
- HMS-arbeid og forebygging av sykefravær

Fremtidsrettet organisasjon

De endringene vi står overfor i kommunen krever at vi har kompetente og motiverte medarbeidere, og at vi samarbeider for å tenke nytt og smart. For å være en attraktiv organisasjon, tilbyr vi hele stillinger, sterke fagmiljøer, medvirkning og fokus på læringskultur. Vi er nyskapende, tar i bruk ny teknologi og jobber kontinuerlig med tjenesteutvikling. Vi er en inkluderende arbeidsplass som satser på lærlinger, arbeider med likestilling og mangfold, og iverksetter ulike tiltak for å redusere sykefraværet.

Resultater er grundigere beskrevet under kapittelet Arbeidsgiverstrategi og beskriver sektorens ansvar og rolle som arbeidsgivers representant.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse annethvert år, sist i 2024 (planlagt i 2023, men utsatt). Under vises resultatene for sektoren sammenlignet med kommunen og Norge. Staben har gode resultater på de fleste faktorene. Gjennom 2024 har det vært jobbet med oppfølging av undersøkelsen, både hva som kan forbedres og hva som bør konsolideres.

Medarbeider- og brukerundersøkelser:			
10-FAKTOR KS medarbeiderundersøkelse			
Faktor:	Sektor 16 2024	Arendal kommune 2024	Norge 2024
Faktor 1 - Indre motivasjon	4,2	4,0	4,1
Faktor 2 - Mestringstro	4,2	4,1	4,1
Faktor 3 - Autonomi	4,3	4,0	4,1
Faktor 4 - Bruk av kompetanse	4,2	4,0	4,0
Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	4,2	3,8	3,8
Faktor 6 - Rolleklarhet	4,1	4,0	4,0
Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	3,8	3,4	3,6

Årsmelding 2024

Faktor 8 - Fleksibilitetsevne	4,4	4,1	4,2
Faktor 9 - Mestringsklima	4,2	3,9	4,0
Faktor 10 - Prososial motivasjon	4,5	4,4	4,4

Antall årsverk for 2023 og 2024 kan ikke sammenlignes siden kommunen gjennomgikk en stor omorganisering i 2023 som ble iverksatt fra 1.1.2024.

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	NA	73	
Midlertidige årsverk	NA	6	
Sum årsverk	NA	79	

Sykefraværet i 2024 er høyere enn normalt. Fraværstillene inkluderer Bemanningsenheten og Internservice, og det er særlig disse 2 enhetene som skiller seg ut. Korrigert for disse er fraværet i stabene (HR, IKT, beredskap, Arendalsuka, politisk sekretariat) 4,6% fordelt på 0,9% korttidsfravær og 3,7% langtidsfravær.

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	NA	1,97 %	
Langtid	NA	7,96 %	
Sum fravær	NA	9,93 %	

Det registreres få eller ingen avvik i stabene. Økningen fra 2023 til 2024 skyldes primært at Bemanningsenheten har vært en del av sektoren. Alle avvik er fulgt opp og lukket.

HMS og kvalitet:				
Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Antall HMS avvik	0	35	3500	3500
Antall kvalitetsavvik	0	12	3500	3500

Sektoren har en høy andel heltidstilsatte og en sterk heltidskultur. Det er ingen ansatte i staben som har deltidsstilling.

Likestilling, mangfold og inkludering:			
Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte	NA	91,25 %	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	NA	95,00 %	

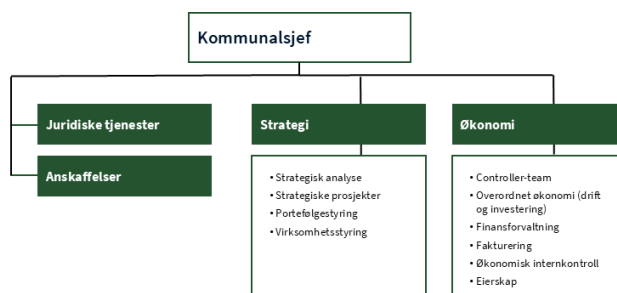
Som kommunen er også sektoren kvinnedominert. På grunn av omorganiseringer er det ikke sammenlignbare tall for 2023.

Likestilling og kjønnsbalanse				
Styringsindikator:	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe	NA	100%		
Andel menn i sektorens ledergruppe	NA	0		
Andel fast ansatte kvinner i sektoren	NA	75,30 %	maks 70%	maks 70%
Andel fast ansatte menn i sektoren	NA	24,70 %	min 30%	min 30%

Økonomi og strategi

Beskrivelse av sektor

Stabsenhet
Økonomi og strategi

Stabsenheten økonomi og strategi består av 4 fagmiljøer. I tillegg til oppgaver underlagt de ulike fagmiljøene har stabsenheten også oppfølging av eierskap. Felles for stabsenheten er at vi skal legge til rette for god faglighet, god veiledning, spisskompetanse som ligger til fagmiljøene og tilgjengelighet for organisasjonen.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
1700-Stab kommunalsjef økonomi og strategi	0	100 946	120 994	20 048	16,6 %
1701-Stab økonomi	0	431 821	433 285	1 465	0,3 %
1702-Stab strategi	0	1 383	2 011	628	31,2 %
Sum	0	534 150	556 290	22 140	4,0 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	0	109 593	131 580	21 988	16,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	16 510	16 765	255	1,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	379 008	379 238	230	0,1 %
Overføringsutgifter	0	50 338	49 909	-429	-0,9 %
Finansutgifter	0	1	0	-1	0,0 %
Sum Driftsutgifter	0	555 449	577 492	22 043	3,8 %
Salgsinntekter	0	-8 344	-7 935	409	-5,2 %
Refusjoner	0	-3 393	-3 923	-530	13,5 %
Overføringsinntekter	0	-9 562	-9 344	218	-2,3 %
Sum Driftsinntekter	0	-21 299	-21 202	97	-0,5 %
Netto resultat	0	534 150	556 290	22 140	4,0 %

Kommentar til status økonomi

Det er et mindreforbruk samlet for stabsenheten økonomi og strategi på 22 mill. kroner. Avviket skyldes i hovedsak positive avvik på lønnsreserve (8,7 mill. kroner) og sentrale pensjonsposter (11,3 mill. kroner). I tillegg er det mindreforbruk pga vakanser i stab økonomi og stab strategi.

Hva har vi oppnådd?

Staben har med sin fagekspertise innen økonomi, juss, anskaffelse, prosjekt, styring og prosess i 2024 bidratt til gode faglige beslutningsgrunnlag. Staben har vært en pådriver for intern opplæring, digitalisering og å ta ut gevinst av ny teknologi.

Fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon

Økonomisk bærekraft

Stab økonomi har jobbet tett sammen med sektorene og ledergruppen for å sikre god oversikt over kommunens økonomi, og for å sikre at alle er kjent med den krevende situasjonen kommunen er i. Det har blitt utarbeidet månedlige rapporter i tillegg til tertialrapportene, slik at administrasjonen og politikere har blitt løpende orientert om den økonomiske situasjonen. Det har blitt gitt opplæring og kursing av alle ledere i kommunen så de forstår og har oversikt over sitt økonomiansvar. Det er en dedikert controller pr. sektor, og disse har bidratt med sin fagekspertise for å drive god økonomistyring. Det svake økonomiske resultatet for kommunen har vært kjent og kommunisert gjennom året.

En av de sentrale oppgavene til stab juss er å gi lederstøtte og rådgivning ut i organisasjonen. Dette sikrer god og forsvarlig saksbehandling, samt bidrar til at tjenesten ytes innenfor lovens rammer. Stab juss setter også opp mange interne kurs som bidrar til å heve kompetansen i organisasjonen på mange ulike saksområder. Ved å benytte interne ressurser til kursing og andre juridiske oppgaver slipper kommunen å kjøpe disse tjenestene fra eksterne konsulenter. I 2024 gjennomførte stab juss 17 interne kurs.

Anskaffelsesfunksjonen er sentral for å sikre en bærekraftig økonomi i Arendal kommune. Ved å sette søkelys på å styrke anskaffelseskompetansen, kan vi redusere kostnader og fremme bærekraftige løsninger. Digitalisering og nye analysesystemer vil hjelpe oss å synliggjøre effektene og gevinstene av smartere innkjøp på tvers av sektorer.

Fremtidsrettet organisasjon

Stab strategi har vært prosjektleder og støtte inn i flere sektorer i arbeidet med digitale løsninger og nye initiativ. Prosjekt og tiltak har blitt systematisert for å sikre bedre oversikt, tydeligere styring og fokus på å ta ut gevinster. Staben har deltatt i prosjektarbeid med IKT-Agder og Framsikt ble i 2024 kjøpt inn som nytt virksomhetsstyringssystem. Staben koordinerer arbeidet med å implementere Framsikt sammen med en tverrfaglig arbeidsgruppe. Målet er en mer helhetlig styring av kommunen.

Stab økonomi har deltatt i arbeidet med å innføre Framsikt, som bl.a. skal tas i bruk som kommunens budsjett- og rapporteringssystem fra 2025. Dette verktøyet vil erstatte Arena budsjettssystem og Stratsys rapporteringssystem fom 2025.

Stab juss jobber aktivt for å ta i bruk KI som et verktøy for å effektivisere og forbedre intern saksbehandling. Staben har fått økt kompetanse på dette området ved at en ansatt har tatt videreutdanning innen dette fagområdet.

Stab anskaffelser har implementert nytt analyseverktøy som øker datakvaliteten i dataene vi har. Ved innføringen av analyseverktøy har vi hjulpet sektorene med å få oversikt over hva pengene brukes på for å kunne se besparelser. Dette vil hjelpe kommunen med å ta datadrevne beslutninger. Stab anskaffelser jobber aktivt med KI som kan forbedre behovsplanlegging og tilbudsevaluering.

Samskaping er vårt varemerke

Staben tilbyr kurs innenfor våre fagområder til hele kommunen. Staben bidrar i fagsektorenes politiske saker for å få et tverrfaglig og helhetlig blikk på disse. Videre arbeider staben for at organisasjonen skriver korte, enkle og gode saksfremlegg og tydelige styringsdokumenter. Staben gir støtte til fagsektorene og bidrar med vår kompetanse for å gjøre disse gode.

Det er etablert et tverrfaglig analysenettverk i kommunen som bidrar i arbeidet med et helhetlig kunnskapsgrunnlag for kommunen. Sammen med sektor samfunn og næring har staben bidratt til data under Arendalstall.no, der vi jobber for å samle relevant styringsinformasjon. Det arbeides videre med dette og målet er at organisasjonen jobber effektivt, kunnskapsbasert og systematisk.

Stab anskaffelser har hatt fokus på å styrke dialogen med leverandører og sikre at alle anskaffelser skjer i samarbeid med kommunens fagmiljøer. På denne måten sikrer man de beste løsningene. Anskaffelser skal være et strategisk verktøy for å bygge gode relasjoner og skape helhetlig verdi for kommunen og innbyggere.

Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse annethvert år, sist i 2024 (planlagt i 2023, men utsatt). Under vises resultatene for sektoren sammenlignet med kommunen og Norge. Staben har gode resultater på de fleste faktorene.

Medarbeider- og brukerundersøkelser:			
10-FAKTOR KS medarbeiderundersøkelse			
Faktor:	Sektor 17 2024	Arendal kommune 2024	Norge 2024
Faktor 1 - Indre motivasjon	4,2	4	4,1
Faktor 2 - Mestringstro	4,2	4,1	4,1
Faktor 3 - Autonomi	4,2	4	4,1
Faktor 4 - Bruk av kompetanse	3,9	4	4
Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	3,4	3,8	3,8

Årsmelding 2024

Faktor 6 - Rolleklarhet	3,6	4	4
Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	3,5	3,4	3,6
Faktor 8 - Fleksibilitetsevne	4,2	4,1	4,2
Faktor 9 - Mestringsklima	4	3,9	4
Faktor 10 - Prososial motivasjon	4,3	4,4	4,4

Antall årsverk for 2023 og 2024 kan ikke sammenlignes siden kommunen gjennomgikk en stor omorganisering i 2023 som ble iverksatt fra 1.1.2024.

Årsverk:			
Måleindikator	31.12.23	31.12.24	Avvik
Faste årsverk	NA	20	
Midlertidige årsverk	NA	1	
Sum årsverk		21	

Sykefraværet i 2024 er noe høyere enn normalt.

Sykefravær:			
Måleindikator	2023	2024	Avvik
Korttid	NA	1,59 %	
Langtid	NA	4,00 %	
Sum fravær		5,59 %	

Det registreres få eller ingen avvik i staben.

HMS og kvalitet:				
Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Antall HMS avvik	0	0	3500	
Antall kvalitetsavvik	0	0	3500	

Sektoren har en høy andel heltidstilsatte og en sterk heltidskultur. Det er ingen ansatte i staben som har deltidsstilling.

Likestilling, mangfold og inkludering:			
Heltidskultur			
Måleindikator:	31.12.23	31.12.24	Avvik
Heltidsandel fast ansatte		100 %	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte		100 %	

Stabsenhet økonomi og strategi er kvinneorientert. På grunn av omorganiseringer er det ikke sammenlignbare tall for 2023.

Likestilling og kjønnsbalanse				
Styringsindikator:	Resultat		Kommunens mål	Sektorens mål
	2023	2024	2024	2024
Andel kvinner i sektorens ledergruppe		100 %		
Andel menn i sektorens ledergruppe		0 %		
Andel fast ansatte kvinner i sektoren		75 %		
Andel fast ansatte menn i sektoren		25 %		